

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

**עיצוב: סטודיו 'שחר שושנה' מקבוצת 'סקורפיו 88'
נדפס בדפוס העיר העתיקה, ירושלים.**

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018 תוכן העניינים

9	א. דו"ח הדירקטוריון וההנהלה
72	ב. הצהרה לגבי גילוי
75	ג. תמצית הדוח הכספי הרבעוני
79	ד. דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
145	ה. ממשל תאגידי פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני
157	ו. אינדקס ומילון מונחים

חברי דירקטוריון הבנק*

בנק ירושלים

זאב נהרי, רו"ח^(א)

יושב ראש הדירקטוריון

זלמן שובל^(א)

יהודה אורבך, רו"ח^(ב)

ד"ר רות ארד^(ב)

שמואל אשל^(ב)

משה באואר^(א)

ליאור בן עמי^(א)

רם הרמלך^(א)

אירה סובל, רו"ח^(ג)

גדעון שובל^(א)

- (א) באסיפה כללית שנתית של בעלי המניות של הבנק שהתקיימה ביום 29 בנובמבר 2017, הוחלט למנות לתקופת כהונה נוספת את הדירקטורים המכהנים בבנק (שאינם דירקטורים חיצוניים): ה"ה זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, משה באואר, רם הרמלך וליאור בן עמי.
- (ב) דח"צ לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (ג) דירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 לנוהל בנקאי תקין ודירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999.
- (ד) ביום 28 בינואר 2018 חדלה ד"ר נורית קראוס לכהן כדירקטורית חיצונית לפי הוראה 301 לנוהל בנקאי תקין וכדירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות, התשנ"ט - 1999 (עם סיום כהונה שנייה).

* פרטים נוספים על חברי דירקטוריון הבנק, מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2017 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>

חברי הנהלת הבנק, נושאי משרה ותפקידיהם*

בנק ירושלים

חברי הנהלת הבנק^(א)

גיל טופז, עו"ד ורו"ח
מנהל כללי

דוד לוי

משנה למנהל הכללי, מנהל החטיבה הקמעונאית

משה עומר^(ב)

משנה למנהל כללי, מנהל החטיבה הפיננסית

מריו ויינגורטין^(ג)

סגן מנהל הכללי, מנהל חטיבת משאבים

שרית וייסטון, עו"ד

סגן מנהל כללי, היועצת המשפטית, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה

אלכסנדר זלצמן, רו"ח

סגן מנהל כללי, חשבונאי ראשי, מנהל אגף כספים

דפנה לנדאו^(ד)

סגן מנהל כללי, מנהלת סיכונים ראשית ומנהלת חטיבת הסיכונים

הגר פרץ דיין^(ה)

סגן מנהל כללי, מנהלת אגף שיווק, אסטרטגיה ופיתוח עסקי

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה

רון שגיא

סגן מנהל כללי, מבקר פנימי ראשי

כרמל פלורנץ, עו"ד

מזכיר הבנק וחברות בנות

לירן עובדיה

מנהל מחלקת סקטור נדל"ן

קוסט פור גבאי את קסירר

רואי החשבון המבקרים של הבנק

(א) חברי הנהלת הבנק למועד פרסום הדוח.

(ב) ביום 27 במרץ 2018, אישר דירקטוריון הבנק את מינויו כמשנה למנהל הכללי (קודם למינוי כיהן כסמנכ"ל ובתפקיד הנ"ל).

(ג) החל לכהן ביום 30 באפריל, 2018 (פרטים נוספים בדוח ממשל תאגידו). מר ויינגורטין החליף את מר מיכאל טייר שסיים לכהן כנושא משרה בבנק בתפקיד הנ"ל ביום 31 במרץ, 2018.

(ד) תחלף לכהן כנושאת משרה בבנק ביום 31 במאי, 2018. ביום 1 ביוני, 2018 יתחיל לכהן מר אריאל לוינגר כסמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי, מנהל חטיבת הסיכונים וחבר הנהלה (פרטים נוספים בדוח ממשל תאגידו).

(ה) ביום 27 במרץ, 2018 אישר הדירקטוריון מינויה לסמנכ"ל וחברת הנהלה בתפקיד הנ"ל.

* פרטים נוספים על נושאי המשרה בבנק (שאינם דירקטורים), מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2017 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>

דוח הדירקטוריון וההנהלה

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

דוח הדירקטוריון והנהלה - תוכן עניינים

16	1. סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
16	1.1 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
17	1.2 מידע כספי תמציתי על המצב הכספי ותוצאות הפעולות
18	1.3 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
19	1.4 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית
20	1.5 אירועים לאחר תאריך המאזן
21	2. הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
21	2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
22	2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
25	2.3 ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון והמינוף
31	2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
37	2.5 חברות מוחזקות עיקריות
38	3. סקירת הסיכונים
38	3.1 סיכון אשראי
56	3.2 סיכון שוק
64	3.3 סיכון נזילות ומימון
66	3.4 סיכון תפעולי
67	3.5 סיכונים אחרים
69	3.6 השפעת גורמי הסיכון
70	4. מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
70	4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
70	4.2 בקורות ונהלים
71	5. מידע נוסף
71	5.1 תרומות ופעילות קהילתית

רשימת הטבלאות

17	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
18	ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
22	פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
22	היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
23	ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
23	פרטים אודות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
25	התפתחות תיק ניירות ערך
25	התפתחות תיק האשראי
26	הרכב פיקדונות הציבור
26	התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
27	יחס הלימות הון
27	נתונים אודות ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
27	התפתחות ההון
29	יחס מינוף
32	פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות
32	פירוט הרווח הנקי מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות
33	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית
34	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית
35	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי
36	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר גופיים מוסדיים
36	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי
41	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
41	פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים
42	פרטים על הלוואות לדיר בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314
42	פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
43	סיכון האשראי לפי ענפי משק
46	התפתחות ביצועי האשראי לדיר ומדדי ביצוע עיקריים
47	פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיר
49	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
50	נתונים נוספים על יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
51	פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)
51	נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) ללקוחות עו"ש פעילים
51	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
54	חשיפה למדינות זרות
55	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
56	אומדן ה-VaR
58	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית)
58	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים
59	תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית
59	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
60	משך החיים הממוצע של הנכסים והתחייבויות
62	מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
62	ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק
63	נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
63	נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
64	יחס כיסוי נזילות
65	פרטים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2018

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 24 במאי 2018, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 31 במרץ 2018. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שיושמו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2017. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של 2017.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.

השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.

יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.

תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.

התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.

תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.

שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

פרק 1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1. תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקריית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדו"ח הבנק פועל באמצעות 20 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ, לפרטים אודות עידכון פרישת הרשת ראה בפרק שינויים עיקריים בתקופה המדווחת בדוחות הכספיים לשנת 2017. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.

1.2. מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/12/2016	31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	31/12/2017	31/03/2018
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):					
3.0%	3.8%	3.0%	6.2%	5.4%	9.2%
2.4%	4.1%	3.3%	6.4%	4.1%	8.8%
0.17%	0.22%	0.17%	0.37%	0.33%	0.58%
10.1%	10.1%	10.1%	10.0%	10.2%	10.3%
5.3%	5.5%	5.5%	5.9%	5.7%	6.0%
458%	367%	367%	324%	243%	258%
0.84%	0.88%	0.91%	0.92%	0.93%	1.05%
81.5%	82.0%	82.2%	78.8%	84.1%	72.0%
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):					
0.32%	0.46%	0.58%	0.30%	0.20%	0.46%
1.04%	1.09%	1.09%	1.06%	1.05%	1.08%
2.01%	1.95%	2.29%	2.05%	2.14%	2.13%
0.38%	0.33%	0.43%	0.41%	0.38%	0.37%
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד:					
6.1	7.6	6.0	12.5	10.9	19.0
4.8	8.2	6.7	12.8	8.4	18.3
84.2	86.7	94.3	87.7	94.7	90.8
7.9	11.0	13.9	7.2	4.8	11.0
35.0	34.9	28.1	33.5	29.0	48.8
29.4	32.0	27.2	28.2	27.2	25.7
97.1	99.7	100.6	95.5	104.0	100.5
42.1	43.2	44.5	43.3	45.5	46.1
רווח נקי למניה רגילה:					
0.09	0.11	0.09	0.18	0.15	0.27
נתונים עיקריים מהמאזן:					
14,202.0	13,817.0	13,739.8	13,040.4	13,553.6	12,916.2
2,522.0	2,723.1	2,307.9	1,916.3	2,659.0	2,017.1
1,434.5	1,108.7	1,387.0	1,020.9	858.3	1,012.7
9,790.1	9,590.3	9,668.8	9,749.5	9,670.7	9,542.7
13,393.7	13,003.5	12,923.7	12,211.5	12,716.3	12,069.4
36.5	36.8	37.5	37.8	33.6	33.9
10,868.3	10,797.9	10,669.3	10,462.4	10,560.1	10,103.6
1,582.1	1,501.1	1,445.6	1,366.2	1,872.2	1,713.2
808.3	813.5	816.1	828.9	837.3	846.8
נתונים נוספים:					
769.4	793.7	788.7	654.8	673.5	754.5
7.376	4.255	2.553	3.262	-	7.799
623	630	618	610	607	576
0.59%	0.63%	0.70%	0.66%	0.71%	0.69%
0.21%	0.23%	0.20%	0.22%	0.20%	0.20%

* לפרטים אודות השפעות מיוחדות על הרווח לשנת 2018 ראה להלן בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

1.3. תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

סיכון מוביל - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

סיכון מתפתח - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

להלן טבלה המרכזת את הסיכונים המתפתחים בבנק:

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות.
סיכון ציות	הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, ודרישות בתחום הלבנת הון ומימון טרור.
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק.
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה.

לפירוט נוסף אודות תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה עמוד 24 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים והמובילים בבנק.

1.4. תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית

לבנק תוכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות והמשך פיתוח האשראי הצרכני, התוכנית האסטרטגית עודכנה בחודש יוני 2016 על-ידי דירקטוריון הבנק (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית").

התוכנית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק. סביבה אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינויים טכנולוגיים מואצים, שינויים רגולטורים ורפורמות מבניות מתוכננות. הבנק התאים את התוכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות.

בבסיסה של התכנית האסטרטגית, מתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים, אשר אינם מקבלים מענה למלוא הצרכים הפיננסיים שלהם מהבנק העיקרי בו מתנהל חשבונם. הבנק חותר ליישום אסטרטגיה זו בין היתר באמצעות הנגשה של מוצרים ושירותים, בדגש על חיזוק פתרונות דיגיטליים וצמצום התלות הפיזית הקיימת ברכישת פתרונות ושירותים בנקאיים. האסטרטגיה מתבססת בין היתר על גיוס לקוחות למוצרים פיננסיים ללא קשר למיקום בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

התוכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין.

במסגרת הראיה הכוללת של נקודות המגע עם הלקוח ובכלל זה המוקדים, האינטרנט והסניפים עדכן הבנק את פרישת הסניפים באמצעות הרחבה ועיבוי של הפעילות בחלק מסניפי הבנק לצד צמצום של סניפים קיימים ולצד הקמת מוקדי מומחים כדוגמת מוקד משכנתאות ללקוחות פרטיים, מוקד ליועצי משכנתאות ומוקד אשראי צרכני.

כחלק ממיקוד הבנק במכירת פתרונות בנקאיים משלימים ללקוחות כל הבנקים,

המשיך הבנק להרחיב את פעילותו בתחום האשראי לדיור אשר עומד בליבת העסקים של הבנק. הבנק השיק פלטפורמה דיגיטלית לקבלת אישור עקרוני במשכנתא הן עבור לקוחות פרטיים והן באמצעות יועץ משכנתאות.

הבנק ממשיך במתן אשראי צרכני ללקוחות קיימים וללקוחות חדשים. בהתאם לכך הושק מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות. בכך הבנק נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים, תוך הרחבת הפיזור הגיאוגרפי של הבנק והגעה לקהל לקוחות נוסף.

הבנק התקשר עם חברת מאסטרקארד להנפקת כרטיסי חיוב נטענים בארץ והחל להנפיק כרטיסי חיוב, אשר בין היתר מאפשרים למעסיקים השונים בארץ לשלם לעובדיהם באמצעות טעינת כרטיס החיוב במשכורת.

בנוסף, כחלק מיישום אסטרטגיית הבנק להתמקד בפעילויות הליבה, מכר הבנק במהלך חודש אוקטובר 2017, את תיק לקוחות ניירות ערך של הלקוחות העצמאיים והמוסדיים לבית ההשקעות מיטב דש, לפרטים נוספים אודות המכירה ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופה פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש של התאגיד.

דירקטוריון הבנק עוקב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית באופן שוטף, ומוודא התאמתה להתפתחויות הרגולטוריות והמשקיות.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

1.5. אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

1. ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו- מיטב דש ברוקראז' בע"מ (להלן: "הרוכשות") בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' (Brokerage) (להלן: "הממכר" ו- "הסכמי המכירה", בהתאמה), בתמורה כוללת של 21 מיליוני ש"ח (להלן יחד: "העסקה"). המהלך הרבעון הושלמה העסקה, כאשר הוסכם בין הצדדים שהבנק ימשיך לתת שירותי בורסה ושירותי ניירות ערך בגין הפעילות של תיק הלקוחות המוסדיים שנמכרה לתקופה של מספר חודשים ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2018. הבנק הכיר בהכנסות בגין מכירת פעילות הלקוחות הפרטיים בסך 14.5 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.
2. ביום 21 בפברואר 2018 הושלמה עסקת מכירת של 50% מזכויות הבנק בתיק הלוואות לדיור שסכמו הכולל כ- 600 מיליון ש"ח בין הבנק ובין גופים מוסדיים מקבוצת כלל ביטוח ("הרוכשת"). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ניהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, בתמורה לדמי ניהול. הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 10.7 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.
3. ביום 27 במרץ, 2018, ובהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק, שלח יו"ר הדירקטוריון מכתב לדירקטוריון בנק דקסיה ישראל בע"מ (להלן: "בנק דקסיה") שבו הודיע דירקטוריון הבנק את רצונו להיכנס עם דירקטוריון בנק דקסיה בזמן הקרוב לתהליך של בחינה ומו"מ ביחס לביצוע רכישה ע"י בנק ירושלים של 100% ממניות בנק דקסיה ולאחר מכן מיזוג עם בנק ירושלים (להלן: "העסקה"). בהמשך לכך, התקבלה תשובת דירקטוריון בנק דקסיה ביום 17 באפריל, 2018, לקבלת פרטים נוספים על העסקה המוצעת. בתשובה למכתב הנ"ל, שלח הבנק ביום 6 במאי, 2018, מכתב נוסף לבנק דקסיה בקשר לתהליך הבחינה והמו"מ ביחס לעסקה ובו הצעה לדון בהקדם בישיבה בין הצדדים בנושא. כפי שצוין במכתב הנ"ל, עסקה כזו, ככל שיוסכם עליה, תהיה טעונה אישור האורגנים של הבנקים וכן אישור הרגולטורים כנדרש על פי דין. כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 במרץ 2018 (מספר אסמכתא 01-2018-030865), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה.
4. ביום 4 בינואר 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון שני לשנת 2017 במזומן בסך 1.8 מיליוני ש"ח ובגין רווחי רבעון שלישי לשנת 2017 במזומן בסך 3.7 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ב-28 בינואר 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 14 בינואר, 2018 (המועד הקובע).
5. ביום 27 במרץ 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון רביעי לשנת 2017 בסך 3.3 מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.05 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ב-22 באפריל 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 8 באפריל 2018 (המועד הקובע).
6. בהמשך לדיווח מיום 18 בינואר 2018, לפיו החליט דירקטוריון הבנק להציע לבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, למכור את כל מניות הבנק בחברת הבורסה, ביום 17 באפריל 2018 התקבלה בבנק הודעת חברת הבורסה בדבר קיבול הצעת הבנק למכירת מניות הבנק כאמור. ככל ולא יתקבלו איזה מהאישורים הדרושים לביצוע העסקה או לא תושלם העסקה, מכל סיבה שהיא, עד ליום 19 ביוני 2018, ומועד זה לא הוארך בהסכמה, תתבטל העסקה. ככל שתתקבל הצעת הבנק במלואה, צפוי הבנק לקבל בתמורה במעמד השלמת העסקה (קלוזינג) סך של כ-27 מיליוני ש"ח ולרשום רווח לפני מס בסכום דומה (התמורה בגין המניות כאמור משקפת מחיר של 500 מיליון ש"ח לבורסה). לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.
7. ביום 7 במאי 2018 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק 'iila' ואת תחזית הדירוג החיובית.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בסביבה הכלכלית

שיעור האבטלה בישראל בסוף הרבעון הראשון של 2018 עמד על 3.6%, לעומת שיעור של 4.0% בסוף שנת 2017. בחודש מרץ 2015 הוריד בנק ישראל את הריבית ב- 0.15%, לשיעור של 0.1% והיא נותרה ברמה זו עד סוף חודש מרץ 2018.

מתחילת שנת 2018 מדד ת"א 35 רשם ירידה של כ-4.9%, מדד ת"א 125 רשם ירידה של כ-3.9%. מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות רשם עלייה של כ-0.2%, מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות רשם עלייה של כ-0.3% (ריאלית) ומדד התל בונד 60 רשם ירידה של כ-0.4%. המחזור היומי הממוצע במניות ובתעודות סל הסתכם ב-1.3 מיליארד שקלים, ירידה של כ-16.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתחילת השנה הסתכמו הנפקות והקצאות של מניות על ידי חברות ישראליות בארץ ובחו"ל בכ-26.4 מיליארד שקלים, ירידה של כ-4.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מתחילת השנה ירד מדד המחירים לצרכן ב-0.3% (מרץ 2018 לעומת דצמבר 2017), ובשנים עשר החודשים האחרונים (מרץ 2018 לעומת מרץ 2017) עלה המדד ב-0.2%. שער השקל מול הדולר נחלש מתחילת שנת 2018 בשיעור של כ-1.4% ומול האירו נחלש ב-4.2%.

על פי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מתחילת השנה ועד חודש פברואר מדד מחירי הדירות רשם ירידה של 0.2%. בשלושת החודשים דצמבר 2017 - פברואר 2018 נמכרו כ-5,180 דירות חדשות, עליה של כ-2.9% לעומת מספר הדירות החדשות שנמכרו בשלושת החודשים הקודמים (ספטמבר - נובמבר 2017).

ברבעון הראשון של שנת 2018 בוצעו במערכת הבנקאית הלוואות לדיור בסך 15.0 מיליארד ש"ח, לעומת 14.4 מיליארד ש"ח ברבעון הקודם. במגזר השקלי שיעור הריבית הממוצע עמד על 2.9% ובמגזר צמוד המדד על 3.4%, זאת לעומת ריבית של 3.1% ו-3.5% ברבעון הקודם בהתאמה (ירידה של כ-0.2 נקודות האחוז ו-0.1 נקודות האחוז בהתאמה).

לאחר תקופה ארוכה יחסית של צמיחה כלכלית גלובלית שלווה בעלויות שיערי הנכסים הפיננסיים והריאליים תוך כדי תנודתיות נמוכה מאוד בשוקי ההון, נראה שמגמת הצמיחה במחירי הנכסים נבלמת. בפרט, במהלך החודשים האחרונים עלתה התשואה לפדיון על אג"ח של ממשלת ארה"ב באופן חד יחסית, ונגרמו הפסדים למשקיעי אג"ח. בין הגורמים העיקריים לשינוי המגמה ניתן למנות את ההידוק המונטרי בארה"ב, החשש ממלחמת סחר בין ארה"ב לסין והתפתחויות שליליות מאוד בשדה הגיאופוליטי שמעוררים חשש לעימות אלים במזרח התיכון. החשיפות של בנק ירושלים לתרחישים אלו נמוכות באופן יחסי.

2.2. התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-19.0 מיליוני ש"ח, לעומת 7.6 מיליוני ש"ח אשתקד - גידול של כ-150%.

הרווח לרבעון הראשון של שנת 2018 הושפע, בעיקר, מהכנסות ממכירת תיק אשראי, כמפורט בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, מהכנסות ממכירת פעילות הברוקראז', כמפורט בסעיף הכנסות אחרות, ובהוצאות תפעוליות ואחרות כמפורט בסעיף הוצאות תפעוליות ואחרות. לפרטים נוספים אודות מכירת תיק אשראי ומכירת פעילות הברוקראז' ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 9.2%, לעומת 3.8% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השיפור נובע מההכנסות המיוחדות כאמור לעיל.

הכנסות והוצאות ריבית

ברבעון הראשון של שנת 2018 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב-90.8 מיליוני ש"ח, לעומת 86.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד - גידול של כ-5%. הגידול בהכנסות הריבית נובע בעיקר משיפור במרווחי הריבית.

התפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית בין נכסים כספיים שהניבו הכנסות בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
3.12%	3.02%	לא צמוד
2.27%	2.79%	צמוד למדד ⁽¹⁾
2.04%	2.01%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.76%	2.86%	סך הכול פער הריבית
2.81%	2.95%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

להלן היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ					
2017			2018		
היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו	היקף פעילות		תרומה להכנסות ריבית, נטו
ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח	ב-%	במיליוני ש"ח
66%	62.0	63%	59.4	69%	59.4
25%	21.7	27%	19.4	22%	19.4
9%	7.1	10%	7.9	9%	7.9
100%	90.8	100%	86.7	100%	86.7

(1) הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

(2) הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

להלן ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		
	מחיר	כמות	
3.6	2.6	1.0	סך כל הכנסות הריבית
(0.5)	(0.2)	(0.3)	סך כל הוצאות הריבית

לפירוט נוסף ראה נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח מממשל תאגידי ופרטים.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	31/12/2017	31/03/2018	
0.2	(0.3)	0.5	(0.9)	0.3	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
10.8	14.2	6.7	5.7	10.7	הוצאה קבוצתית בגין הפסדי אשראי
11.0	13.9	7.2	4.8	11.0	סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.1)	(0.8)	0.1	(1.0)	0.2	מזה: הוצאה בגין אשראי מסחר
(1.8)	(0.4)	0.9	0.0	0.3	הוצאה (הכנסה) בגין אשראי לדיור
12.9	15.1	6.2	5.8	10.5	הוצאות בגין אשראי לאנשים פרטים
0.46%	0.58%	0.30%	0.20%	0.46%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.11%	0.07%	(0.1%)	(0.07%)	0.08%	מזה: הוצאות בגין הפרשה קבוצתית מתוך האשראי לציבור
0.35%	0.43%	0.22%	0.15%	0.35%	הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך כלל סיכון האשראי

למדדי איכות אשראי נוספים בפריסה רב שנתית ראה פרק 1.2 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן לעיל. לפרטים נוספים ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3 - סקירת הסיכונים וכן ביאורים 6 ו-13 לדוח הכספי.

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית ברבעון הראשון של 2018 הסתכמו ב- 48.8 מיליוני ש"ח, לעומת 34.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ-39% הנובע בעיקר מהסיבות כדלהלן:

הכנסות מימון שאינן מריבית ברבעון הראשון של 2018 הסתכמו ב- 5.7 מיליוני ש"ח לעומת 0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 10.7 מיליוני ש"ח, מנגד נרשמו הפסדים בסך 5.1 מיליוני ש"ח הנובעים מפעילות נוסטרו ונגזרי ALM. פרטים נוספים אודות מכירת תיק אשראי ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

העמלות ברבעון הראשון של 2018 הסתכמו ב-25.7 מיליוני ש"ח, לעומת 32.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-19%, עיקר הקיטון נובע מקיטון בעמלות ניירות ערך עקב מכירת פעילות הברוקראז'. לפרטים נוספים אודות מכירת פעילות הברוקראז' ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

הכנסות אחרות ברבעון הראשון של 2018 הסתכמו ב-17.4 מיליוני ש"ח, לעומת 2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהכנסות ממכירת פעילות ברוקראז' בסך 14.5 מיליוני ש"ח.

הוצאות

ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון הראשון של 2018 הסתכמו ב-100.5 מיליוני ש"ח, לעומת 99.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - גידול של כ-1%. עיקר הגידול נובע מגידול בסעיף הוצאות שכר כמפורט להלן.

הוצאות השכר ברבעון הראשון של 2018 הסתכמו ב-46.1 מיליוני ש"ח לעומת 43.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד - גידול של כ-7%. עיקר הגידול נובע מעלויות הקשורות להשלמת עסקת מכירת הברוקראז'.

הפרשה למיסים

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה ברבעון הראשון של 2018 בסך של 9.1 מיליון ש"ח. לעומת 3.3 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שיעור המס האפקטיבי הינו 32.3% לעומת 30.3% בתקופה מקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) הסתכם ברבעון הראשון של 2018 בהפסד בסך 0.7 מיליון ש"ח, לעומת רווח כולל אחר בסך של כ-0.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע בשל הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בתקופת הדוח בהשוואה לרווחים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים אודות הרווח הכולל האחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

לפרטים אודות קרן הונית שלילית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל הסתכם ברבעון הראשון של 2018 בסך של 18.3 מיליון ש"ח, לעומת 8.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

2.3. המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2018, הסתכם ב-12,916 מיליוני ש"ח, לעומת 13,554 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017. קיטון של 5%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 במרץ 2018, הסתכמה ב-3,030 מיליוני ש"ח, לעומת 3,517 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017. קיטון של כ-14% אשר נובע בעיקרו ממכירת פעילות ברוקראז'.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2018, הסתכמה ב-2,017 מיליוני ש"ח, לעומת 2,659 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017. קיטון של כ-24%.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 31 במרץ 2018 ב-1,013 מיליוני ש"ח, לעומת 858 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017. גידול של כ-18%.

להלן התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	שערך ⁽²⁾	יתרה ליום 31 במרץ 2018	שינוי יתרות ב-%
523	158	1	682	30%
335	(3)	(1)	331	1%
858	155	-	1,013	18%

(1) כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

(2) כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית, הפרשי שער ושערך.

אשראי לציבור

להלן התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	ביצועים בתקופה ⁽¹⁾	פירעונות ומכירות תיקים בתקופה ⁽²⁾	יתרה ליום 31 במרץ 2018	שינוי יתרות ב-%
7,278	417	(572)	7,123	(2%)
1,041	190	(150)	1,082	4%
8,319	607	(722)	8,205	(1%)
817	102	(126)	793	(3%)
438	34	(23)	449	3%
198	43	(42)	199	1%
9,772	786	(913)	9,646	(1%)
(102)		(103)		
9,670			9,543	(1%)

(1) לא כולל מיחזורים.

(2) כולל גם מכירת תיק אשראי בסך של כ-300 מיליוני ש"ח וכן צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער.

לפרטים נוספים, ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה בדוח על הסיכונים המוצג באתר האינטרנט של הבנק, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פקדונות הציבור:

שינוי יתרות-%	31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2018	
במיליוני ש"ח			
(4%)	8,321	7,969	פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
(2%)	727	741	פיקדונות של גופים מוסדיים
(8%)	1,512	1,394	פיקדונות של תאגידים ואחרים
(4%)	10,560	10,104	סה"כ פיקדונות הציבור

(1) מזה סך של 2,500 מיליוני ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2017 - 2,500 מיליוני ש"ח).

כ-79% מסך פקדונות הציבור הינם של משקי בית וכ-54% הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה ביאור 7 לדוח הכספי. לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 במרץ 2018, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-9 אלפי לקוחות, לעומת כ-14 אלפי לקוחות בסוף שנת 2017. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 במרץ 2018 עומד על כ-3.5 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-7.5 מיליארדי ש"ח בסוף שנת 2017. עיקר השינוי נובע ממכירת פעילות הברוקראז'. לפרטים נוספים ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

ניירות ערך שהושאלו

יתרת ניירות ערך שהושאלו הסתכמו ביום 31 במרץ 2018 בכ-49 מיליוני ש"ח (מזה 42 מיליוני ש"ח עבור תיק הנוסטרו), לעומת כ-34 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017 (מזה 18 מיליוני ש"ח עבור תיק הנוסטרו).

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

להלן התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	הנפקות	פירעונות ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 במרץ 2018	שינוי יתרות
במיליוני שקלים				
1,377	-	(160)	1,217	(12%)
263	-	(1)	262	-
232	-	2	234	-
1,872	-	(159)	1,713	(8%)

(1) כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2018 ב-2.9 מיליוני ש"ח (מזה כ-0.6 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 64 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017. (מזה כ-63 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות). יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 במרץ 2018 ב-6.8 מיליוני ש"ח (מסכום זה כ-0.6 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 66.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017 (מזה כ-63 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

הון והלימות הון

להלן טבלה המציגה יחס הלימות הון:

31/12/2017	31/03/2018	
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
822.9	827.6	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
407.6	404.0	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,230.5	1,231.6	סך הכל הון כולל
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
7,286.2	7,209.3	סיכון אשראי
42.8	67.1	סיכון שוק
768.5	779.9	סיכון תפעולי
8,097.5	8,056.3	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון		
10.2	10.3	יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון
15.2	15.3	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
9.9	9.9	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
13.4	13.4	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

להלן נתונים אודות ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפוטטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

השפעה על יחס ההון הכולל		השפעה על יחס הון עצמי רובד 1		
ליום		ליום		
31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2018	31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2018	תרחיש ⁽¹⁾
1.0	1.1	1.0	1.1	עלייה של 10% בהון העצמי
0.4	0.4	-	-	עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2
(1.4)	(1.4)	(0.9)	(0.9)	עלייה של 10% בנכסי הסיכון

(1) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

להלן התפתחות ההון בשנת 2018:

הון כולל	הון עצמי רובד 2	הון עצמי רובד 1	הון עצמי	
1,230.5	407.6	822.9	837.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
19.0	-	19.0	19.0	רווח נקי לתקופה ⁽¹⁾
(5.5)	-	(5.5)	(5.5)	דיבידנד שחולק
(3.3)	-	(3.3)	(3.3)	דיבידנד שהוכרז
(0.7)	-	(0.7)	(0.7)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽²⁾
(3.3)	(3.3)	-	-	שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
(0.3)	(0.3)	-	-	שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
(4.8)	-	(4.8)	-	אחר
1,231.6	404.0	827.6	846.8	יתרה ליום 31 במרץ 2018

(1) ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

(2) ראה לעיל פירוט התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון.

ביום 30 במאי 2013, פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (הוראות ניהול בנקאי תקין 201 - 211).

בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.

לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% עבור כלל המערכת הבנקאית החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיוור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור עד ליום 1 בינואר 2017. על פי האמור יסתכם החישוב ליום 31 במרץ 2018 לסך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי.

בהתאם להנחיות המפקח המצוינות לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי של הבנק ליום 31 במרץ 2018 עומד על 9.9%.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוני, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה להכין תכנית פעולה ליחסי הלימות הון ארוכי טווח הבנויים על מתווה עולה בו יחס הון רובד 1 יגיע לשיעור של 10.5% בסוף שנת 2019.

כמו כן הנחה דירקטוריון הבנק את ההנהלה לא לרדת מיחס הון כולל של 13.5% בסוף שנת 2019.

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות. והינו בעל פרופיל סיכון נמוך, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% תיק האשראי של הבנק מובטח בבטחון ממש, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים. כמו כן בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון סיסטמי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתיאבון הסיכון וברצון הבנק לעמוד ביחסי ההון המזערי גם לאחר התממשות תרחישי קיצון, בראייה צופת פני עתיד והמביאה בחשבון את דרישות בנק ישראל.

הון רובד 2

סך הון רובד 2 לאחר ניכויים מסתכם ב-404.0 מיליוני ש"ח לעומת 407.6 מיליוני ש"ח לסוף 2017, מזה יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון רובד 2 לאחר ניכויים לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-31 במרץ 2018 ב-313.6 מיליוני ש"ח (מזה כ- 234 מיליוני ש"ח כתבי התחייבויות נדחים מותנים, מסוג Contingent Convertibles (COCO) הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן). לעומת 316.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017 (מזה כ- 232 מיליוני ש"ח כתבי התחייבויות נדחים מותנים מסוג COCO).

יחס מינוף

	31 במרץ		31 בדצמבר
	2017	2018	2017
הון רובד 1	802.2	827.6	822.9
סך חשיפות מאזניות	13,907.1	13,006.6	13,644.3
חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)	687.1	767.8	740.5
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים	87.2	2.2	43.8
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1	(11.3)	(19.2)	(14.4)
סך החשיפות	14,670.1	13,757.4	14,414.2
יחס מינוף	5.5%	6.0%	5.7%
יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים	5.0%	5.0%	5.0%

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדד משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי, אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. הבנק עומד ביחס המינוף הקבוע בהוראה.

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 באפריל 2017 (מספר אסמכתא 043638-01-2017), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיהן (נכון למועד הדוח המידי, 10.5% יחס הון עצמי רובד 1 בסוף שנת 2019), ניתן יהיה לחלק דיבידנד בסכום של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק (לפרטים אודות מדיניות חלוקת הדיבידנד הקודמת של הבנק ראה ביאור 25א(ב) לדוח הכספי של הבנק לשנת 2016).

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון. המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

בתקופת הדוח חולקו דיבידנדים בסך 5.5 מיליוני ש"ח.

בנוסף, ביום 27 במרץ 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון רביעי לשנת 2017 בסך 3.3 מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.05 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ב-22 באפריל 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 8 באפריל 2018 (המועד הקובע).

2.4. תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

מגזר משקי הבית - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

מגזר בנקאות פרטית - לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

מגזר עסקי - לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

מגזר מוסדיים - לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

מגזר ניהול פיננסי - המגזר כולל את פעילות הנוסטרו של הבנק ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. (כולל פעילויות מכירה ושירותי ניהול תיקי אשראי).

הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - מרווח המתקבל מההפרש בין הריבית הנגבית על האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

וכן רווח המתקבל מההפרש בין הריבית המשולמת על הפיקדון ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).

הכנסות שאינן מריבית - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי (לרבות הפרשה קבוצתית) - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק וכללו גם מפתח של היקף פעילות הלקוחות במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

להלן פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018:

מגזרים	נכסים		התחייבויות		שינוי
	2018	2017	2018	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
משקי בית	8,520.8	8,304.2	6,652.3	6,678.3	(0.4)
בנקאות פרטית	12.2	8.4	1,574.5	1,578.2	(0.2)
עסקים קטנים וזעירים	852.5	1,050.0	882.7	970.2	(9.0)
עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	363.5	512.0	579.1	459.7	26.0
גופים מוסדיים	3.5	1.7	762.9	1,135.3	(32.8)
מגזר ניהול פיננסי	3,542.9	3,958.3	1,891.6	2,203.7	(14.2)
סה"כ	13,295.4	13,834.6	12,343.1	13,025.4	(5.2)

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

להלן פירוט הרווח הנקי מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות:

מגזרים	לשלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		שינוי
	2018	2017	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
משקי בית	(2.8)	2.8	(5.6)
בנקאות פרטית	(0.8)	(0.6)	(0.2)
עסקים קטנים וזעירים	5.2	6.2	(1.0)
עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	2.7	2.1	0.6
גופים מוסדיים	(4.0)	(3.2)	(0.8)
מגזר ניהול פיננסי ⁽²⁾	18.7	0.3	18.4
סכומים שלא הוקצו	-	-	-
סה"כ	19.0	7.6	11.4

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את ההכנסות ממכירת פעילות הברוקארז' ותיקי המשכנתאות.

לפרטים בקשר עם שינויים ברווחיות המגזרים, ראה להלן בכל מגזר.

מגזר משקי בית

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחשכונות, פעילות בשוק ההון בניירות ערך. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR. לפרטים נוספים אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור וסיכונים בתיק הלוואות לאנשים פרטיים שאינם לדיור, ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים. להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2017			2018		
סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיור	סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיור
70.3	36.7	33.6	71.1	35.9	35.2
16.6	11.0	5.6	15.7	9.8	5.9
11.4	12.9	(1.5)	10.9	10.5	0.4
71.3	53.7	17.6	79.9	59.0	20.9
2.8	(13.3)	16.1	(2.8)	(16.2)	13.4

בתקופת הדוח נרשם במגזר זה הפסד בסך 2.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של 2.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ירידה ברווחיות של תת מגזר הלוואות לדיור נובעת בעיקר מעלייה בשיעור ייחוס ההוצאות הישירות והעקיפות בשל עלייה בהיקף הביצועים.

גידול בהפסד של תת מגזר אחר נובע בעיקר מעלויות השלמת עסקת מכירת של תיק לקוחות ניירות ערך לבית ההשקעות מיטב דש.

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 62% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 80% מהוצאות הבנק.

מגזר בנקאות פרטית

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
2017	2018	
0.9	1.1	הכנסות ריבית, נטו
1.9	1.2	הכנסות שאינן מריבית
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3.7	3.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
(0.6)	(0.8)	הפסד

בתקופת הדוח נרשם הפסד במגזר פעילות זה בסך 0.8 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 0.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההפסד נובע מקיטון בעמלות המרות מטבע בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד.

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 2% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 4% מהוצאות הבנק.

מגזר עסקי

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, באמצעות סקטור הנדל"ן ובאמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

מגזר עסקים קטנים וזעירים - עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

מגזר עסקים בינוניים וגדולים* - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

להלן תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לפי תתי מגזרים (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ					
2017			2018		
סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן	סך הכל	אחר	בינוני ונדל"ן
מגזר עסקים קטנים וזעירים					
6.9	1.2	5.7	6.3	0.9	5.4
סך הכנסות ריבית, נטו					
7.3	3.0	4.3	8.3	4.0	4.3
סך הכנסות שאינן מריבית					
(1.1)	-	(1.1)	0.6	(0.1)	0.7
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
6.5	2.6	3.9	6.3	2.2	4.1
הוצאות תפעוליות ואחרות					
6.2	1.4	4.8	5.2	1.9	3.3
רווח נקי					
מגזר עסקים בינוניים וגדולים*					
3.1	-	3.1	2.8	0.1	2.7
סך הכנסות ריבית, נטו					
2.5	0.1	2.4	2.5	0.3	2.2
סך הכנסות שאינן מריבית					
0.7	-	0.7	(0.4)	-	(0.4)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
1.9	-	1.9	1.8	-	1.8
הוצאות תפעוליות ואחרות					
2.1	0.1	2.0	2.7	0.3	2.4
רווח נקי					

* מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

בתקופת הדוח נרשם רווח נקי במגזר העסקי בכללותו בסך 7.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך 8.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מגזר זה בכללותו מהוות כ- 14% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה בכללותו מהוות כ- 8% מהוצאות הבנק.

מגזר גופים מוסדיים

במסגרת פעילות מגזר גופים מוסדיים, הבנק מספק שירותים בנקאיים לחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
	2018	2017
הכנסות ריבית, נטו	0.6	0.5
הכנסות שאינן מריבית	0.2	6.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	6.7	11.6
הפסד	(4.0)	(3.2)

בתקופת הדוח נרשם במגזר זה הפסד בסך 4.0 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 3.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר הגידול בהפסד נובע מקיטון בעמלות.

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 1% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 6% מהוצאות הבנק.

מגזר ניהול פיננסי

הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק.

ניהול נכסים והתחייבויות.

ניהול תיק הנוסטרו של הבנק.

ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות.

פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל.

פעילות מכירה ושירות ניהול תיקי אשראי.

להלן תמצית תוצאות פעילות המגזר (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ		
	2018	2017
הכנסות ריבית, נטו	8.9	5.0
הכנסות שאינן מריבית	20.9	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(0.1)	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	2.3	4.7
רווח נקי	18.7	0.3

בתקופת הדוח נרשם במגזר זה רווח בסך 18.7 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

עיקר הגידול ברווח מהכנסות ממכירת תיק אשראי משכנתאות ופעילות הברוקראז' אשר נרשמו במגזר זה.

הכנסות מגזר זה מהוות כ- 21% מכלל הכנסות הבנק, הוצאות מגזר זה מהוות כ- 2% מהוצאות הבנק.

2.5. חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

3.1. סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלוה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.

מגזר עיסקי, בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, נמצאים באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאושרות מדי שנה על-ידי הדירקטוריון.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן, מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על-ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, כולל המגבלות והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור שינויים מאקרו כלכליים והתפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק, ובהתאמה נערכים בה עדכונים במקרה הצורך.

בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק. מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה על פי מדרג סמכויות שאושר על-ידי הדירקטוריון.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ולנהלים הרלוונטיים ועד למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן בפיתוח כלים ממוחשבים שיסייעו בניהולו היעיל, כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה.

לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור סיכונים אשראי.

בין המערכות העיקריות ניתן למנות את מערכת האשראי הקמעונאי והמסחרי, מערכת ניהול המשכנתאות, מערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאי ומערכות לדירוג פנימי של תיק האשראי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווי התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודלי דרוג המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי. הוטמעו בבנק מודלים סטטיסטיים נפרדים ללקוחות קיימים ולקוחות חדשים. המודלים מתוקפים ומנוטרים באופן שוטף.

בנוסף, ברשות הבנק מודלים התנהגותיים באשראי צרכני ובמשכנתאות החוזים את ההסתברות לכשל בתיק האשראי הקיים בבנק. מודלים אלו משמשים למעקב אחר סיכון התיק הקיים ובנוסף היוו בסיס לבניית סולם דירוג פנימי אחיד עבור האשראי המאזני לציבור כנדרש בנהל בנקאי תקין 314.

הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי.

במסגרת הפחתת סיכון האשראי הבנק דורש בטחונות בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן. כמו כן מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי השענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם

לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי

הבנק אימץ מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים המבוססת על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים וועדת ביקורת) וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון כגון ועדת האשראי הפנימית, מנהל החטיבה הקמעונאית, סקטור הנדל"ן, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכון בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. הקו השני כולל גם את אגף הכספים של הבנק. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכון האשראי ראה גם את דו"ח על הסיכונים לשנת 2017 ולרבעון הראשון לשנת 2018 - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

סיכון ריכוזיות לווים - סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשתייכים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.

במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על-ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לווים.

הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.

סיכון ריכוזיות ענפי משק - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשתייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.

לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרוייקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטוחונות משותפים - "פארי פסו".

כמו כן, הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.

הבנק עומד ומנהל מעקב שוטף אחר עמידה במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.

סיכון ריכוזיות גיאוגרפית - סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטוחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.

במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.

עיקר הריכוזיות בבנק הינו במרכז הארץ ובירושלים רבתי.

סיכון ריכוזיות מגזרי - סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.

לבנק פעילות רחבה יחסית עם לקוחות המגזר החרדי והערבי.

הבנק בוחן חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזר מסוים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני.

תהליך ביצוע האשראי בבנק

רוב תיק האשראי בבנק מנוהל בחטיבה הקמעונאית, האשראי בתחום ליווי פרויקטים ומימון בניה, מנוהל במחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה ישירות למנכ"ל. בשתי היחידות קיימת חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך חיתום האשראי אף הוא מוגדר וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות ובהתאם לעקרונות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

בחטיבה הקמעונאית פועל מרכז חיתום, המאשר או מביא לאישור בפני מדרג הסמכויות לאישור האשראי, כל בקשת משכנתא או אשראי צרכני, החורגת מסמכות אישור מנהל סניף.

בנוסף, בבנק קיים מערך בחינה מרכזי הבוחן תיק משכנתא טרם ביצועו בפועל. תהליך הבחינה מתמקד בסקירת מסמכי מתן האשראי והביטחונות, עמידה בהתניות שנקבעו בעת אישור האשראי וכל זאת מתוך מטרה לקיים פונקציית ניטור על תהליך הייצור של ההלוואה, להפחית את החשיפה לסיכון התפעולי בפעילות המשכנתאות ולהביא את הבנק כולו לעבודה על פי סטנדרטים אחידים ומבוקרים. מערך הבחינה כפוף לחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים לבין בחינתם.

לפרטים נוספים על תהליך מתן האשראי לדיוור, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לדיוור.

הלוואות לפרטיים במסגרת פעילות האשראי הצרכני, לרבות מסגרות בעו"ש ובכרטיסי אשראי, מאושרות ומבוצעות בהתאם למודל דירוג והמלצה לחשיפה הניתנת על ידי מערכת חיתום האשראי. בקשות שאינן בסמכות הסניף מועברות לדיוור ואישור מרכז חיתום במטה החטיבה הקמעונאית.

לפרטים נוספים על תהליך מתן האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיוור), ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים (שאינו לדיוור).

במחלקת סקטור הנדל"ן נערכות בקשות האשראי על-ידי צוות בקרה ודוחות ולא על-ידי הרפרנטים (יוצרי הסיכונים), והן עוברות בחינה של יחידת נס"א (ניהול סיכון אשראי) הכפופה למנהל חטיבת הסיכונים, בטרם הן מוגשות לאישור בוועדות האשראי הרלוונטיות על פי מדרג הסמכויות שנקבע.

במסגרת בחינת תיקי האשראי והביטחונות, יחידת הבחינה בסקטור בודקת את הימצאות כל המסמכים והביטחונות הנדרשים, טרם מתן האשראי ומאשרת לצוותי האשראי להעמיד אשראי ללקוח. במסגרת ניתוח סיכונים אשראי, יחידת נס"א בחטיבת הסיכונים נותנת חוות דעת נוספת ובלתי תלויה על בקשת האשראי המוגשת לאישור במוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן - "מסמך נס"א"). יודגש כי בקשות אשראי אינן מובאות לדיוור במוסדות הבנק ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל לבקשה.

במחלקת ליווי הפרייקטים ומימון בניה, מתנהל כל פרויקט בליווי צמוד של מפקח בניה, המדווח דיווחים תקופתיים על מצב התקדמות הפרויקט. אשראי נוסף הנדרש לצורך השלמת הבניה מאושר רק לאחר בחינת דוח החשיפה המעודכן של הפרויקט, בהתחשב בקצב ההתקדמות שלו ובתנאי שהלווה עומד בפרמטרים ובאבני הדרך שנקבעו. בנוסף, במהלך חיי הפרויקט, בדרך כלל אחת לחודש (עם קבלת דוח הביצוע של המפקח), נבדקת איתנותו הפיננסית של הפרויקט על-ידי הרפרנטים באגף.

זיהוי וטיפול באשראי בעייתי

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכונים האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד' ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים או הכללתו ברשימת מעקב (לקוחות בעלי תסמינים שליליים, על פי קריטריונים שהוגדרו בנהלי הבנק, ואשר הוחלט כי אין צורך בסיווגם). ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביהן החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה.

בקורות אירועים מהותיים העלולים להשפיע על קבוצת לקוחות או על תיק האשראי, הבנק בוחן את השפעת האירוע על תיק האשראי ומגיב בהתאם. התגובה יכולה להיות בדרך של שינוי המדיניות או בדרך של פעולה מול הלווים הקיימים.

כאשר הלוואה לאנשים פרטיים נכנסת לפיגור - הסניף מטפל בגביית פיגורים בשלבים הראשונים של הפיגור, עם העמקת הפיגור הטיפול בהלוואה מועבר לטיפול מחלקת הגביה. במקרים חריגים בהם יש חשש לזיוף או מרמה העברת התיק על-ידי הסניף למחלקת הגביה מתבצעת מיידית.

כאשר מזהה מחלקת סקטור הנדל"ן או היחידה לבנקאות מסחרית שבמערך אשראי ותפעול סניפים כי לוואה נקלעה לקשיים או עולה חשש כי הוא עלול להיקלע לקשיים מתקיים דיון מידי בהשתתפות הגורמים העיקריים המטפלים בלקוח ומתקבלות החלטות מיידיות באם להעבירו לטיפול מחלקת הגביה בבנק, טיפול משפטי מחוץ לבנק, הטלת כינוס, פירוק או עריכת הסדר על החוב.

מחלקת הגביה מרכזת את כל ההליכים במסגרת פעולת הגביה בבנק ומפקחת על עבודת עורכי הדין וקבלני המשנה המעורבים בהליכי הגביה.

הבנק שואף להסדיר עם לווים שבפיגור את חובם לבנק ואת ההמשך השוטף של התשלומים החודשיים, ובלבד שבתיק ההלוואה קיימים בטחונות מספיקים.

במקרים בהם הלווים אינם משתפים פעולה ו/או נמנעים מתשלום החוב, ינקטו הליכי כינוס שהם בבחינת מוצא אחרון לסילוק החוב.

הבנק פועל בהתאם למערך נהלים מסודר הדרוש באיתור, סיווג וטיפול בחובות בעייתיים וקיימת מערכת קשרי עבודה משותפים בין מנהלי האשראי למחלקת הגביה.

הדירקטוריון וועדותיו מקבלים דיווחים תקופתיים בדבר התפלגות האשראי, פילוחו למגזרים, לווים גדולים ופרמטרים נוספים המודדים את החשיפה לסיכון האשראי.

לפרטים נוספים וגילוי איכותי נוסף אודות זיהוי וטיפול באשראי בעייתיים והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאורים 1, 6 ו- 13 בדוח הכספי.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים במיליוני ש"ח:

יתרת סיכון אשראי ⁽³⁾ ליום								
31 במרץ 2018			31 במרץ 2017			31 בדצמבר 2017		
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל
1. סיכון אשראי בעייתי⁽¹⁾								
39.7	2.5	42.2	39.2	4.7	43.9	41.2	2.8	44.0
15.0	0.9	15.9	17.3	0.6	17.9	15.5	0.9	16.4
159.6	-	159.6	156.5	0.1	156.6	160.1	-	160.1
214.3	3.4	217.7	213.0	5.4	218.4	216.8	3.7	220.5
סך הכל סיכון אשראי בעייתי*								
163.0	-	163.0	150.2	-	150.2	165.0	-	165.0
2. נכסים שאינם מבצעים:								
29.3	2.5	31.8	27.7	4.7	32.4	30.3	2.8	33.1
29.3	2.5	31.8	27.7	4.7	32.4	30.3	2.8	33.1
סך הכל נכסים שאינם מבצעים								

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) לרבות בגין הלוואות שבגינן הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
 (3) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפי השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (4) לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגין נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים במיליוני ש"ח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2018	2017
41.2	45.9
1.5	2.3
-	(6.3)
(0.8)	(0.7)
(2.2)	(2.0)
39.7	39.2
יתרת חובות פגומים ליום 31 במרץ	
יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה	
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך התקופה	
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום	
מחיקות חשבונאיות	
גבייה על בסיס מזומן	

יתרת חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים ביום 31 במרץ 2018 עומדת על כ-17.6 מיליוני ש"ח, לעומת 19.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים הסתכמה ביום 31 במרץ 2018 ב-10.1 מיליוני ש"ח, לעומת 10.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2017.

להלן פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 במיליוני ש"ח:

31 במרץ 2018							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
בפיגור של 90 ימים או יותר							
סך הכל	סך הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽³⁾	סך הכל מעל 90 ימים	מל 33 חודשים	מל 15 חודשים עד 33 חודשים	מל 6 חודשים עד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	בפיגור של 30 ועד 89 ימים
16.5	-	16.0	7.2	3.6	2.9	2.3	0.5
1.8	-	1.8	1.7	0.1	-	-	-
175.6	10.4	141.1	7.6	17.4	49.1	67.0	24.1
18.4	1.3	17.1	5.6	5.1	6.4	-	-
157.2	9.1	124.0	2.0	12.3	42.7	67.0	24.1

- (1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
 (2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.
 (3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעון, ללא ויתור על ההכנסה.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. הבנק נוהג לאמוד, להעריך ולעדכן את גובה ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף, בהתאם לניסיון העבר, ניתוח מצבם של הלווים הנבחנו באופן פרטני, וכן בהתאם לתחזיות כלכליות והערכות לגבי השווקים והסקטורים העסקיים השונים. ההפרשה להפסדי אשראי בהתייחס לתיק האשראי נחלקת להפרשה פרטנית ולהפרשה קבוצתית.

הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדוח הסתכמו ב- 11.0 מיליון ש"ח, המהווה שיעור של כ-0.46% מתיק האשראי לציבור, השיעור הושפע ממספר גורמים עיקריים:

אשראי פרטי אחר - יתרת ההפרשה לסוף הרבעון בסך 54.6 מיליוני ש"ח המהווה 53% מסך ההפרשה להפסדי אשראי. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה בסך 10.5 מיליוני ש"ח הנובעת בעיקרה ממחיקות חשבונאיות נטו באשראי לאנשים פרטיים בסך 9.0 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד 8.5 מיליוני ש"ח) הנרשמות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. הגידול נובע בין היתר מהקלה רגולטורית משמעותית בביצוע הליכי פשיטת רגל וכתוצאה מכך חל גידול משמעותי במספר החייבים שנכנסים להליכים אלה. לפרטים נוספים, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור.

אשראי לדיור - יתרת ההפרשה בסך 43.2 מיליוני ש"ח המהווה 42% מסך ההפרשה להפסדי אשראי. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה בסך 0.3 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה בסך 1.8 מיליוני ש"ח) לפרטים נוספים, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק הלוואות לדיור.

אשראי מסחרי - יתרת ההפרשה בסך 5.7 מיליוני ש"ח המהווה 5% מסך ההפרשה להפסדי אשראי. בתקופת הדוח נרשמה הוצאה בסך 0.2 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הכנסה בסך 0.1 מיליוני ש"ח).

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
0.31%	0.29%	0.30%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
1.69%	1.55%	1.69%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.04%	1.09%	1.07%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
336%	380%	354%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית
52%	59%	54%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.87%	1.89%	1.87%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.38%	0.46%	0.46%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
0.38%	0.33%	0.37%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת
36.8%	31.2%	35.2%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (מאוחד)

31 במרץ 2018										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	
			פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾					
ציבור - מסחרי										
5.0	-	-	23.5	24.3	792.9	1,894.1	24.3	1,869.8	1,894.1	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2.9	-	0.2	4.0	9.7	449.4	478.3	9.7	468.6	478.3	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.1	(0.1)	(0.1)	-	-	92.7	177.7	-	178.3	178.3	שירותים פיננסיים
0.1	0.1	0.1	-	-	10.6	18.2	-	32.3	32.3	אחרים
8.1	-	0.2	27.5	34.0	1,345.6	2,568.3	34.0	2,549.0	2,583.0	סך הכל מסחרי
43.6	0.1	0.3	1.3	151.5	7,123.3	7,726.9	151.5	7,423.5	7,726.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
55.1	9.0	10.5	13.4	32.2	1,177.3	1,332.6	32.2	1,259.3	1,332.6	אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל										
106.8	9.1	11.0	42.2	217.7	9,646.2	11,627.8	217.7	11,231.8	11,642.5	
-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	2.2	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	881.8	881.8	ממשלת ישראל
106.8	9.1	11.0	42.2	217.7	9,646.2	1,627.8	217.7	12,115.8	12,526.5	סך הכל פעילות
-	-	-	-	-	-	-	-	0.1	0.1	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	111.3	111.3	ממשלות בחו"ל
106.8	9.1	11.0	42.2	217.7	9,646.2	11,627.8	217.7	12,227.2	12,637.9	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,646.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,007.2 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2.9 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,981.6 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 200.7 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 348.8 מיליוני ש"ח.
- (7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (מאוחד)

31 במרץ 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה			דירוג ביצוע		סך הכל		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	
ציבור - מסחרי										
5.5	-	(0.1)	23.1	23.8	917.6	1,860.3	23.8	1,836.6	1,860.4	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3.5	-	-	4.3	14.3	467.4	502.8	14.3	488.5	502.8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.3	-	(0.1)	-	-	170.2	345.6	-	429.3	429.3	שירותים פיננסיים
0.1	0.1	0.1	0.6	0.6	13.6	29.9	0.6	35.9	36.5	אחרים
9.4	0.1	(0.1)	28.0	38.7	1,568.8	2,738.6	38.7	2,790.3	2,829.0	סך הכל מסחרי
43.4	(0.4)	(1.8)	-	137.2	6,963.4	7,392.4	137.2	6,999.8	7,392.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
55.4	8.5	12.9	15.9	42.5	1,163.3	1,331.2	42.5	1,232.0	1,331.2	אנשים פרטיים - אחר
108.2	8.2	11.0	43.9	218.4	9,695.5	11,462.2	218.4	11,022.1	11,552.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	4.6	4.6	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	953.5	953.5	ממשלת ישראל
108.2	8.2	11.0	43.9	218.4	9,695.5	11,462.2	218.4	11,980.2	12,510.7	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	1.6	1.6	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	141.7	141.7	ממשלות בחו"ל
108.2	8.2	11.0	43.9	218.4	9,695.5	11,462.2	218.4	12,123.5	12,654.0	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,695.5 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,101.9 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 89.9 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,766.7 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיר אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 168.8 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 283.7 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.17 : 187 מיליוני ש"ח ו-292.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (מאוחד)

31 בדצמבר 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כוללי ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה			סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצועי אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	
			פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾					
ציבור - מסחרי										
5.0	0.1	(0.5)	24.0	24.7	817.3	1,829.8	24.7	1,805.1	1,829.8	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2.7	(0.2)	(1.0)	4.0	6.8	438.3	488.8	6.8	482.0	488.8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.1	-	(0.3)	-	-	87.2	262.9	-	324.8	324.8	שירותים פיננסיים
0.1	-	-	0.5	0.5	10.9	29.0	0.5	29.1	29.6	אחרים
7.9	(0.1)	(1.8)	28.5	32.0	1,353.7	2,610.5	32.0	2,641.0	2,673.0	סך הכל מסחרי
43.4	0.1	(1.3)	1.3	153.8	7,278.1	7,800.3	153.8	7,504.4	7,800.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
53.6	37.4	40.0	14.2	34.7	1,140.6	1,291.7	34.7	1,221.4	1,291.7	אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור - פעילות בישראל										
104.9	37.4	36.9	44.0	220.5	9,772.4	11,702.5	220.5	11,366.8	11,765.0	
-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	2.1	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	737.3	737.3	ממשלת ישראל
104.9	37.4	36.9	44.0	220.5	9,772.4	11,702.5	220.5	12,106.2	12,504.4	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	-	-	118.7	118.7	ממשלות בחו"ל
104.9	37.4	36.9	44.0	220.5	9,772.4	11,702.5	220.5	12,224.9	12,623.1	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות - 9,772.4 מיליוני ש"ח, אג"ח - 856.6 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 64.0 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,930.1 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) כולל הלוואות לדיר אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 187.0 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 292.5 מיליוני ש"ח.

(7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(8) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכוני אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

להלן פרטים בנוגע להתפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	31/12/2017	31/03/2018	
261	306	383	294	405	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
28	23	16	27	12	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
289	330	399	321	417	סך הכל ביצוע ⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)
143%	14%	21%	-20%	30%	אחוז השינוי בביצועים ביחס לרבעון קודם
28%	29%	28%	28%	30%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
246	245	256	250	267	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
⁽⁴⁾ 5,467	⁽⁴⁾ 5,667	⁽⁴⁾ 5,304	⁽⁴⁾ 5,815	5,926	הכנסה לנפש בממוצע בהלוואות במטבע ישראלי (ש"ח)
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס ⁽²⁾ (LTV)					
91%	86%	84%	90%	87%	0%-60%
9%	14%	16%	10%	13%	61%-75%
-	-	-	-	⁽³⁾ -	מעל 75%
התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים ⁽²⁾					
28%	29%	29%	27%	29%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
99%	98%	99%	100%	100%	עד 40%
1%	2%	1%	⁽³⁾ -	⁽³⁾ -	מעל 40%*
-	-	-	-	-	* מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)					
38%	45%	43%	41%	45%	0-500
41%	37%	38%	40%	37%	500-1,000
21%	18%	19%	19%	18%	מעל 1,000
800	727	744	736	705	סכום הסכמים ממוצע
הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:					
12	9	17	8	9	מספר הלוואות
39	23	47	21	29	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

(1) הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

(3) מציין סכום הנמוך מ-1%.

(4) הוצג מחדש.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 במרץ 2018							שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) ⁽¹⁾								
סך הכל	10 שנים ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	3 חודשים עד שנה	עד 3 חודשים		
2,308.5	95.5	400.9	766.3	390.4	445.4	210.0	עד 40%	עד 45%
163.3	15.1	68.0	64.5	9.2	4.8	1.7	40%-50%	
163.5	22.4	80.0	37.2	7.9	14.1	1.9	50%-80%	
41.0	6.8	31.1	3.1	-	-	-	מעל 80%	
2,676.3	139.8	580.0	871.1	407.5	464.3	213.6	סך הכל	
2,531.8	211.4	686.6	764.0	303.9	391.1	174.8	עד 40%	45%-60%
280.7	32.3	140.0	89.8	8.8	9.8	-	40%-50%	
249.3	35.1	147.0	47.8	11.9	7.3	0.2	50%-80%	
78.0	14.6	54.4	8.3	0.6	0.1	-	מעל 80%	
3,139.8	293.4	1,028.0	909.9	325.2	408.3	175.0	סך הכל	
923.1	93.8	280.2	278.7	92.2	128.6	49.6	עד 40%	60%-75%
84.6	17.1	36.1	29.4	2.0	-	-	40%-50%	
92.6	12.4	55.7	23.0	1.4	0.1	-	50%-80%	
21.5	5.9	12.3	3.3	-	-	-	מעל 80%	
1,121.8	129.2	384.3	334.4	95.6	128.7	49.6	סך הכל	
138.2	31.4	24.9	35.5	31.2	8.4	6.8	עד 40%	מעל 75%
18.7	7.5	5.4	3.2	0.2	2.4	-	40%-50%	
17.8	5.7	8.2	2.8	1.1	-	-	50%-80%	
8.6	0.1	6.2	2.3	-	-	-	מעל 80%	
183.3	44.7	44.7	43.8	32.5	10.8	6.8	סך הכל	
2.0	1.2	0.5	0.3	-	-	-	עד 40%	שיעבודים אחרים
-	-	-	-	-	-	-	40%-50%	
0.1	-	0.1	-	-	-	-	50%-80%	
-	-	-	-	-	-	-	מעל 80%	
2.1	1.2	0.6	0.3	-	-	-	סך הכל	
7,123.3	608.3	2,037.6	2,159.5	860.8	1,012.1	445.0	סך הכל	

(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

מאפייני תיק האשראי לדיור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדיור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק, כ-50% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

בביצועי הלוואות לדיור בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ-29%, לעומת 28% בתקופה המקבילה אשתקד. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 כ-100% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-87% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 כ-8% מסך ביצועי האשראי לדיור (35 מיליוני ש"ח) ניתנו לתקופה העולה על 25 שנים בריבית קבועה, לעומת כ-3% (10.8 מיליוני ש"ח) בתקופה מקבילה אשתקד. תקופת ההלוואה המקורית של 94% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ-25 שנים, הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים.

יתרת ההלוואות לדיור בפיגור של 90 ימים או יותר עומדת על 150.2 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 152.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017. לפרטים נוספים, ראה לעיל טבלה בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 וביאור 6 לדוחות הכספיים.

למידע נוסף על סיכונים בתיק ההלוואות לדיור, ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2018, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן בביאור 3ב13 לדוחות הכספיים.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

בתיק ההלוואות לדיור קיימים שני סוגי הלוואות: הלוואות מכספי בנק והלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 31 במרץ 2018 עומדת על סך של כ-707 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק.

התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך - מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשר או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או ועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על-ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם ביצוע.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

להלן יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
	1,041.0	1,081.6	הלוואות צרכניות סולו
	99.6	95.7	אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾ ⁽²⁾
	1,140.6	1,177.3	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)⁽¹⁾
	1,106.0	1,145.2	(*) מזה: לא בעייתיים
	10.5	8.5	בעייתיים פחות מ-90 יום
	9.9	10.2	בעייתיים יותר מ-90 יום
	6.7	6.7	פגומים שצוברים הכנסות ריבית
	7.5	6.7	פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
	1,140.6	1,177.3	סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
	3.0%	2.73%	שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
			(1) הרכב
	15.7	13.6	יתרות עו"ש בחובה
	83.9	82.1	אחר (רכב וכרטיסי אשראי)
	99.6	95.7	סה"כ אשראי קמעונאי אחר

(2) מספרי השוואה הוצגו מחדש.

להלן נתונים נוספים על התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור):

31 במרץ		
2017	2018	
שיעור מסה"כ		
לפי תקופה ממוצעת שנותרה לסיום ההלוואה		
עד שנה	2%	5%
משנה עד 3 שנים	14%	21%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	46%	56%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	35%	1%
מעל 7 שנים	3%	3%
אחר	-	13%
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)		
עד 10	3%	3%
מ 10 עד 20	7%	7%
מ 20 עד 40	26%	24%
מ 40 עד 80	53%	56%
מ 80 עד 120	9%	7%
מ 120 עד 150	2%	1%
מ 150 עד 300	1%	1%
מעל 300	-	1%
לפי סוג האשראי		
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	99%	88%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	-	-
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות תשלומי קרן או לשלם תשלום הנמוך מהריבית שנצברה על ההלוואה	1%	-
אחר	-	12%
ביטחונות		
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%
ביטחונות אחרים	5%	6%
ללא בטחונות	94%	93%
הכנסה קבועה לחשבון		
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	84%	81%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	16%	19%

להלן פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) במיליוני ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום	
	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018
מחיקות חשבונאיות	9.9	11.3
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	(1.4)	(2.3)
מחיקות חשבונאיות נטו	8.5	9.0
שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*	2.5%	3.1%
* במונחים שנתיים אפקטיביים		

להלן נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) ללקוחות עו"ש פעילים (באלפי ש"ח):

31 בדצמבר 2017	31 במרץ	
	2017	2018
סיכון אשראי ממוצע(*)	18.7	19.9
מזה מסגרת עו"ש מאושרת	4.6	4.9
שיעור לקוחות עו"ש פעילים בבנק להם מסגרת מאושרת מסך לקוחות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	15%	14%
* כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.		

היקף הביצועים באשראי קמעונאי אחר אינו מהותי ועל כן עיקר הדיון להלן ומדדי הביצועים יתייחסו להלוואות צרכניות סולו בלבד.

להלן התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31/03/2017	30/06/2017	30/09/2017	31/12/2017	31/03/2018
219	189	124	93	190
ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)				
שיעור ביצוע יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלוואה				
94%	96%	96%	96%	94%
יחס החזר עד ל-20%				
6%	4%	4%	4%	6%
יחס החזר מעל ל-20%				
שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה				
100%	100%	100%	100%	100%
עד 6 שנים				
-	-	-	-	-
מעל 6 שנים				
5.3	5.4	5.1	5.3	5.4
תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)				
שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)				
55%	67%	61%	63%	50%
עד 50				
6%	4%	3%	5%	7%
בין 50 ל 60				
7%	4%	5%	5%	6%
בין 60 ל 70				
24%	17%	20%	18%	16%
בין 70 ל 80				
8%	8%	11%	10%	22%
מעל 80 אש"ח				
50	48	48	57	68
סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)				

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר באמצעות ערוצים דיגיטליים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן הלוואה בבנק.

הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. במהלך 2017 עודכן מודל החיתום באופן שאפשר הגדלת סכומי החשיפה ללקוח פרטי עד 150 אלפי ש"ח ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל.

הלוואות אלו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת הלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

במהלך השנה, השיק הבנק מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את הפיזור הגיאוגרפי שלו, תוך הגעה לקהל לקוחות נוסף.

יתרת הלוואות הצרכניות סולו ללקוחות עו"ש פעילים בבנק ליום 31 במרץ 2018 עומדת על כ-144.4 מיליוני ש"ח (כ-13% מיתרת האשראי, לעומת יתרה של 145.7 ביום 31 בדצמבר 2017 (כ-15% מיתרת האשראי).

תהליך מתן אשראי להלוואות צרכניות סולו

תהליך מתן האשראי ללקוחות מבוצע באחד מהערוצים הבאים: המוקד הטלפוני, אתר האינטרנט, נקודות מכירה או סניפי הבנק.

הגורמים המוסמכים בבנק רשאים לאשר אשראי צרכני סולו תוך בחינת הבקשה באמצעות מערכת חיתום האשראי. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי.

כמו כן, בחינת מתן אשראי מבוצע על פי מדיניות הבנק, בדגש על הכללים הבאים:

הבנת צורכי האשראי של הלקוח ויכולת ההחזר שלו.

הבנה וניתוח מקור הכנסותיו הקבועות של הלקוח וסכומן וכן סך התחייבויות שלו.

הבנה וניתוח של רמת סיכון בהתאם לקבוצת הדירוג על פי מודל הדירוג, ניסיון הבנק בפעילות עם הלקוח, ככל שיקים וניסיון מול פלח הלקוחות הרלוונטי.

בעת מתן הלוואה צרכנית סולו ללקוחות חדשים, חלק מהלקוחות מתבקשים להעביר חומר חיתומי מלא ובגין חלק מהלקוחות מסתפק הבנק בהצהרת הלקוח.

בעת מתן הלוואה ללקוחות קיימים הבנק מתבסס בין היתר על חומר חיתומי קיים, על ההכרות עם הלקוח ועל הצהרותיו ומקבל עדכון לחומר החיתומי במידת הצורך.

הבנק קבע כללים לפנייה יזומה לשיווק ומתן אשראי שאינו לדירוג ללקוחות קמעונאיים בהתאם לחוזר בנק ישראל מחודש ספטמבר 2015. קהלי היעד אליהם מתבצעת פנייה יזומה כוללים את הלקוחות הקיימים בבנק אשר עומדים במדיניות האשראי של הבנק כפי שמפורט לעיל.

ככלל, בפנייה יזומה למתן הלוואות צרכניות סולו מבוצעת בחינת אינדיקטורים מצביעי סיכון. בחינה זו מבוצעת טרם הפנייה ללקוח ובכפוף לעמידתו בקריטריונים.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

במסגרת פעילות זו, בבנק מבוצעים בקרה וניטור הסיכון ומדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי.

מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות.

דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכלל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי.

אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי הסגור וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואילו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשי יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי גופים מוסדיים עימם קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

נכון ליום 31 במרץ 2018, הבנק מנהל כ-210 פרויקטים בהיקף כולל של כ-9,000 יחידות דיר.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. נכון ליום 31 במרץ 2018 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 40.4% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי כל האשראי הקיים בפרויקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרויקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן לקרקעות שזמן בנייתן הצפוי לא יעלה על 24 חודש מיום מימון הקרקע.

נכון ליום 31 במרץ 2018 האשראי שניתן לפרויקטים באזור מרכז הארץ מהווה 60.8% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 12.7% בירושלים רבתי ו-26.4% בשאר הארץ.

הבנק מנהל נכון ליום 31 במרץ 2018 כ-210 פרויקטים מהם בכ-50 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, הינם בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים.

היקף תיק מנוהל כ-6.9 מיליארד ש"ח, מזה כ-1 מיליארד עבור הבנק והיתרה עבור הגופים המוסדיים.

לפרטים נוספים, ראה דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים לשנת 2017.

חשיפה למדינות זרות⁽¹⁾

חלק א' - מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך

31 במרץ 2018							המדינה
חשיפה מאזנית ⁽²⁾		חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾			
לממשלות ⁽⁴⁾	לבנקים	לאחרים ⁽⁷⁾	סך כל החשיפה המאזנית ⁽⁸⁾	סך חשיפה חוץ מאזנית	לכרעון עד שנה	לכרעון מעל שנה	
111.3	8.6	177.7	297.6	7.2	40.9	256.7	ארצות הברית
-	6.5	153.7	160.2	12.2	28.4	131.8	אחרות
111.3	15.1	331.4	457.8	19.4	69.3	388.5	סך כל החשיפות למדינות זרות
-	-	3.2	3.2	-	-	3.2	סך כל החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾
-	-	3.7	3.7	-	-	3.7	סך כל החשיפות למדיניות ה-GIIPS ⁽⁶⁾
31 במרץ 2017							
129.1	11.3	186.0	326.4	9.2	86.9	239.5	ארצות הברית
12.6	10.1	159.5	182.2	7.6	28.1	154.1	אחרות
141.7	21.4	345.5	508.6	16.8	115.0	393.6	סך כל החשיפות למדינות זרות
-	-	4.1	4.1	-	-	4.1	סך כל החשיפות למדיניות LDC ⁽⁵⁾
-	-	3.1	3.1	-	-	3.1	סך כל החשיפות למדיניות ה-GIIPS ⁽⁶⁾
31 בדצמבר 2017							
110.4	5.7	189.6	305.7	4.8	48.0	257.7	ארצות הברית
8.3	18.4	148.9	175.6	6.9	42.2	133.4	אחרות
118.7	24.1	338.5	481.3	11.7	90.2	391.1	סך כל החשיפות למדינות זרות
-	-	3.3	3.3	-	-	3.3	סך כל החשיפות למדיניות LDC ⁽⁵⁾
-	-	3.8	3.8	-	-	3.8	סך כל החשיפות למדיניות ה-GIIPS ⁽⁶⁾

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) ממשלות, מוסדות, רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.
- (6) החשיפה למדינות ה-GIIPS כוללת את המדינות: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד.
- (7) כולל הלוואות לדיור.
- (8) לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי

חלק ג' - החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופות הדיווח אינה מהותית.

חשיפות⁽¹⁾⁽²⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים במיליוני ש"ח

סך חשיפת אשראי			דרוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾
31 בדצמבר	31 במרץ		
2017	2017	2018	
17	25	28	AAA עד AA-
20	11	9	A עד A+
34	20	30	BBB עד -BBB
10	4	2	ללא דרוג
81	60	69	סך הכול חשיפה

- (1) פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין סיכונים אשראי חוץ מאזני.
 (2) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.
 (3) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 (4) על פי חברת הדורג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה ושווייץ. הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי בסקטור נדל"ן.

סיכונים סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכון סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכון סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכון סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP (Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו קטן יחסית.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך השנה לא התממשו סיכונים סליקה או סיכון צד נגדי בבנק. כתוצאה ממכירת פעילות הברוקראז וקיטון הפעילות מול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן סיכון זה צפוי לקטון.

הפחתת סיכון - הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

3.2. סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. התוצאות העסקיות השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי נירות ערך בארץ ובח"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוח הכספי השנתי לשנת 2017.

VaR

הבנק מכמת את סיכונים השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. VaR-ה אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR-ה של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחוץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכונים שוק.

הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה-Back-Testing במהלך התקופה היו תקינות.

להלן אומדן ה-VaR:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
31 במרץ 2017		31 במרץ 2018		
ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	
במיליוני שקלים				
10.4	8.4	9.1	8.1	חשיפה בפועל
18	18	18	18	מגבלת הבנק

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדיור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בצפייות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכלל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריביות נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכלל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפרעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

להלן מידע לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני ש"ח):

א. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים (לפני שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית):

31 במרץ 2018					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
12,520.8	298.9	856.5	2,996.3	8,369.1	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
558.5	74.0	212.0	-	272.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,085.1	346.5	992.7	3,024.2	7,721.7	התחייבויות פיננסיות
562.4	32.8	93.8	250.1	185.7	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
431.8	(6.4)	(18.0)	(278.0)	734.2	שווי הוגן נטו

31 במרץ 2017					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,402.3	303.0	1,031.5	3,274.6	8,793.2	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
704.2	79.1	269.3	-	355.3	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,913.9	317.4	1,080.7	3,267.2	8,248.6	התחייבויות פיננסיות
701.5	60.4	205.7	229.2	206.2	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
491.1	4.3	14.4	(221.8)	694.2	שווי הוגן נטו חיובי (שלילי)

31 בדצמבר 2017					
סה"כ	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
13,119.4	292.2	842.6	3,209.1	8,775.5	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
566.9	66.5	191.6	-	308.8	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
12,673.8	329.4	950.0	3,147.7	8,246.7	התחייבויות פיננסיות
568.0	38.7	111.7	281.0	136.6	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
444.5	(9.4)	(27.5)	(219.6)	701.0	שווי הוגן נטו חיובי (שלילי)

(1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

ב. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא כספיים:

31 במרץ 2018						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(0.07%)	(0.3)	(7.0)	(19.5)	(288.1)	746.1	
(0.02%)	(0.1)	(6.3)	(18.3)	(279.1)	735.4	
0.81%	3.5	(5.7)	(16.4)	(265.6)	723.0	
ליום 31 במרץ 2017						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
(1.63%)	(8.0)	1.7	16.9	(234.2)	698.7	
(0.18%)	(0.9)	4.0	14.7	(223.1)	694.6	
2.51%	12.3	6.9	11.8	(206.9)	691.1	
ליום 31 בדצמבר 2017						
שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית (במיליוני ש"ח)				
באחוזים	במיליוני ש"ח	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
סה"כ	סה"כ	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
1.01%	4.5	(11.4)	(29.3)	(229.6)	719.3	
0.09%	0.4	(9.7)	(27.6)	(220.7)	702.9	
(0.47%)	(2.1)	(7.4)	(25.4)	(207.0)	682.2	

- (1) לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
(3) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

ג. להלן תמצית החשיפות לשינויים בלתי צפויים בריבית (במיליוני ש"ח):

השינוי הפוטנציאלי ברווח השנתי - רווח (הפסד)		השינוי הפוטנציאלי בשווי הכלכלי - רווח (הפסד) כאשר יש עליה/ ירידה של נקודת אחוז אחת				השפעת שינוי מיידי מקביל בעקום התשואות
ליום 31 במרץ						
2017	2018	2017		2018		
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
מגזר						
24.9	32.7	(2.6)	4.5	(11.2)	11.9	לא צמוד
(5.7)	(6.6)	14.9	(12.4)	12.4	(10.1)	צמוד
8.9	4.1	-	(0.1)	2.3	(2.1)	מטח
28.1	30.2	12.3	(8.0)	3.5	(0.3)	סך הכל
30.0	30	(40.0)	40.0	40	40	מגבלה
30.4	32.4	12.3	(15.9)	4.4	2.2	מקסימום במהלך התקופה
26.0	30.1	(2.6)	4.5	1.3	(1.3)	מינימום במהלך התקופה

לפריטים נוספים, ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

31 במרץ 2018					
עם דרישה עד	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל חודש עד 3 חודשים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל שנה עד 10 שנים	מעל 5 שנים עד 10 שנים
מיליוני ש"ח					
מטבע ישראלי לא צמוד					
נכסים פיננסיים	5,599.6	201.8	1,467.0	486.3	362.2
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	24.6	248.0	-	-
סה"כ שווי הוגן	5,599.6	226.4	1,715.0	486.3	362.2
התחייבויות פיננסיות	(3,915.0)	(335.4)	(825.4)	(1,786.6)	(847.6)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(184.9)	-	(0.9)	-	-
סה"כ שווי הוגן	(4,099.9)	(335.4)	(826.3)	(1,786.6)	(847.6)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	1,499.7	(109.0)	888.7	(1,300.3)	(485.4)
החשיפה המצטברת במגזר	1,499.7	1,390.7	2,279.4	979.1	493.7
מטבע ישראלי צמוד למדד					
נכסים פיננסיים	54.5	149.4	538.5	843.2	776.5
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	-	-
סה"כ שווי הוגן	54.5	149.4	538.5	843.2	776.5
התחייבויות פיננסיות	(164.1)	(225.3)	(869.7)	(605.9)	(791.3)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	(250.1)	-	-
סה"כ שווי הוגן	(164.1)	(225.3)	(1,119.8)	(605.9)	(791.3)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(109.6)	(75.9)	(581.3)	237.3	(14.8)
החשיפה המצטברת במגזר	(109.6)	(185.5)	(766.8)	(529.5)	(544.3)
מטבע חוץ⁽²⁾					
נכסים פיננסיים	678.8	14.6	77.9	246.8	103.7
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	285.9	-	-	0.1	-
סה"כ שווי הוגן	964.7	14.6	77.9	246.9	103.7
התחייבויות פיננסיות	(726.3)	(177.6)	(408.5)	(26.3)	-
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(101.7)	(24.7)	-	(0.2)	-
סה"כ שווי הוגן	(828.0)	(202.3)	(408.5)	(26.5)	(0.5)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	136.7	(187.7)	(330.6)	220.4	103.7
החשיפה המצטברת במגזר	136.7	(51.0)	(381.6)	(161.2)	(57.5)
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית					
סך כל הנכסים	6,332.9	365.8	2,083.4	1,576.3	1,242.4
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	285.9	24.6	248.0	0.1	-
סה"כ שווי הוגן	6,618.8	390.4	2,331.4	1,576.4	1,242.4
סך כל ההתחייבויות	(4,805.4)	(738.3)	(2,103.6)	(2,418.8)	(1,638.9)
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	(286.6)	(24.7)	(251.0)	(0.2)	-
סה"כ שווי הוגן	(5,092.0)	(763.0)	(2,354.6)	(2,419.0)	(1,638.9)
מכשירים פיננסיים, נטו					
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	1,526.8	(372.6)	(23.2)	(842.6)	(396.5)
החשיפה המצטברת במגזר	1,526.8	1,154.2	1,131.0	288.4	(108.1)
0.6					

(1) בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרונות מאזניות.

(2) פעילות מקומית, לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

הערות

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמכנים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהם חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			31 במרץ 2018 (המשך)					
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽¹⁾	מעל 20 שנים	מעל 10 שנים עד 20 שנים
שנים	%		שנים	%		שנים	%		מיליוני ש"ח		
0.58	3.98	8,775.5	0.67	3.98	8,793.2	0.68	4.11	8,369.1	4.1	7.6	105.9
1.22		308.8	0.32		355.8	0.55		272.5	-	-	-
0.60	3.98	9,084.3	0.66	3.98	9,149.0	0.67	4.11	8,641.6	4.1	7.6	105.9
0.80	0.60	(8,246.7)	0.44	0.53	(8,248.6)	0.86	0.63	(7,721.7)	-	-	(2.2)
0.09	-	(136.6)	0.09	-	(206.2)	0.09	-	(185.7)	-	-	-
0.79	0.60	(8,383.3)	0.43	0.53	(8,454.8)	0.84	0.63	(7,907.4)	-	-	(2.2)
(0.19)	3.38	701.0	0.23	3.45	694.2	(0.17)	3.48	734.2	4.1	7.6	103.7
		701.0			694.2			734.2	734.2	730.1	722.5
3.77	4.70	3,209.1	3.31	4.87	3,274.6	3.86	4.73	2,996.3	-	40.2	271.7
-		-	-		-	-		-	-	-	-
3.77	4.70	3,209.1	3.31	4.87	3,274.6	3.86	4.73	2,996.3	-	40.2	271.7
2.62	1.03	(3,147.7)	1.71	1.15	(3,267.2)	2.43	1.12	(3,024.2)	-	(0.0)	(0.8)
0.83		(281.0)	0.58		(229.2)	0.60		(250.1)	-	-	-
2.47	1.03	(3,428.7)	1.63	1.15	(3,496.4)	2.29	1.12	(3,274.3)	-	(0.0)	(0.8)
1.30	3.67	(219.6)	1.61	3.72	(221.8)	1.58	3.61	(278.0)	-	40.2	270.9
		(219.6)			(221.8)			(278.0)	(278.0)	(278.0)	(318.2)
0.91	3.25	1,134.8	1.22	3.01	1,334.5	0.93	3.39	1,155.4	-	(0.1)	4.8
0.08	-	258.1	0.15	-	348.4	0.08	-	286.0	-	-	-
0.76	3.25	1,392.9	1.00	3.01	1,682.9	0.76	3.39	1,441.4	-	(0.1)	4.8
0.22	0.66	(1,279.4)	0.22	0.45	(1,398.1)	0.22	0.81	(1,339.2)	-	-	-
0.16	-	(150.4)	0.20	-	(266.1)	0.10	-	(126.6)	-	-	-
0.21	0.66	(1,429.8)	0.22	0.45	(1,664.2)	0.21	0.81	(1,465.8)	-	-	-
0.55	2.59	(36.9)	0.78	2.56	18.7	0.55	2.58	(24.4)	-	(0.1)	4.8
		(36.9)			18.7			(24.4)	(24.4)	(24.4)	(24.3)
1.39	4.09	13,119.4	1.37	4.10	13,402.3	1.46	4.19	12,520.8	4.1	47.7	382.4
0.70		566.9	0.23		704.2	0.31		558.6	-	-	-
1.36	4.09	13,686.3	1.31	4.10	14,106.5	1.41	4.19	13,079.4	4.1	47.7	382.4
1.19	0.71	(12,673.8)	0.74	0.68	(12,913.9)	1.18	0.77	(12,085.1)	-	(0.0)	(3.0)
0.48		(568.0)	0.29		(701.5)	0.32		(562.5)	-	-	-
1.16	0.71	(13,241.8)	0.71	0.68	(13,615.4)	1.14	0.77	(12,647.6)	-	(0.0)	(3.0)
0.20	3.38	444.5	0.60	3.43	491.1	0.27	3.42	431.8	4.1	47.7	379.4
		444.5			491.1			431.8	431.8	427.7	380.0

ג. שיעור תשואה פנימי היינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגיון בביאור 15 בדוח הכספי.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן שיגרם כתוצאה משינוי קטן בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

להלן משך החיים הממוצע (מח"מ ריבית) של הנכסים וההתחייבויות (בשנים):

31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			31 במרץ 2018			
מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד	לא צמוד	מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד	לא צמוד	מט"ח וצמוד מט"ח	צמוד	לא צמוד	
0.76	3.77	0.60	1.00	3.31	0.66	0.76	3.86	0.67	מח"מ הנכסים ⁽¹⁾
0.21	2.47	0.79	0.22	1.63	0.43	0.21	2.29	0.84	מח"מ התחייבויות ⁽¹⁾
0.55	1.30	(0.19)	0.78	1.68	0.23	0.55	1.58	(0.17)	פער המח"מ בשנים
2.59	3.67	3.38	2.56	3.72	3.45	2.58	3.61	3.48	הפרש שת"פ (%)

(1) כולל עסקאות עתידיות ואופציות, ובהסתמכות על נתוני שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים.

בסך כל הנכסים וההתחייבויות פער המח"מ הינו 0.19% שנים והשת"פ הינו 3.27%.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכוני השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

31 במרץ 2018					
המגבלה המאושרת ⁽¹⁾		המגבלה המאושרת		חשיפה בפועל	
באחוזים מההון הפיננסי ⁽²⁾		במיליוני ש"ח			
מקסימלית	מינימלית	מקסימלית	מינימלית	מקסימלית	מינימלית
125	50	833	333	820	333
50	(25)	333	(167)	(164)	(164)
5.2	(5.2)	35	(35)	10.3	(35)
					לא צמוד
					הצמדה למדד
					במט"ח ובהצמדה למט"ח

(1) המגבלות עודכנו על-ידי הדירקטוריון בחודש דצמבר 2015.

(2) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 31 במרץ 2018 666 מיליוני ש"ח).

הבנק מוודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

להלן ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 31 במרץ 2018:

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
12,916.2	240.1	308.1	882.7	2,968.2	8,517.1
12,059.4	59.3	386.6	954.3	2,884.8	7,784.4
-	-	80.3	(71.6)	(247.6)	87.2
846.8	180.8	1.8	8.5	(164.2)	819.9

להלן נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן (במיליוני ש"ח):

תרחיש	השפעת התרחיש ליום 31 במרץ 2018	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בשלושת חודשים ראשונים של 2018 ⁽¹⁾	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בשלושת חודשים ראשונים של 2018 ⁽¹⁾
עלייה של 5% במדד ⁽²⁾	6.0	9.8	-
ירידה של 5% במדד ⁽³⁾	(18.6)	-	(22.1)

(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד מרץ 2018.

(2) כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 31 במרץ 2018 גבוהה מהמדד בפועל בסכום של כ-299 מיליוני ש"ח.

(3) כולל השפעת תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר ליום 31 במרץ 2018 נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-621 מיליוני ש"ח.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

תרחיש	ליום 31 במרץ 2018		מקסימום שנת 2018		מינימום שנת 2018	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	0.7	0.3	1.9	1.0	(1.3)	0.1
החלשות של 10%	(0.7)	(0.3)	1.3	(0.1)	(1.9)	(1.0)

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, הבנק מתקשר בחוזים שבכפיו עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכוני שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציה במטבע חוץ. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על סכומי העודף (גרעון) של הנכסים על ההתחייבויות. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

סיכון מחיר מניות

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכוני שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 40 מיליוני ש"ח להשקעה בתעודות סל ומניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה (אין מסגרת לרכישת מניות בתיק הבנקאי). יתרת ההשקעה במניות ובתעודות סל ליום 31 במרץ 2018 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-5.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017.

3.3. סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתנו בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר. הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה. לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה ביאור 7 לדוח הכספי.

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 31 במרץ 2018 על 160%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

ביום 28 בספטמבר 2014, במסגרת ההיערכות ליישום באזל III, פירסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא יחס כיסוי הנזילות (LCR - Liquidity Coverage Ratio).

יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה). סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה). על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס כאמור החל מיום 1 בינואר 2017, אולם תאגיד בנקאי אשר עומד בדרישה ליחס כאמור במועד תחולת ההוראה, ה-1 לאפריל 2015, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה. להלן יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 במרץ	31 בדצמבר	
2018	2017	
באחוזים		
258	243	יחס כיסוי נזילות
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים.

נכון למועד הדוח יתרת סך פיקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ-493 מיליוני ש"ח (המהווים כ-4.7% מסך הפקדונות בבנק) בהשוואה ל-528 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016.

יחס מימון יציב (NSFR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב עמד ביום 31 במרץ 2018 על 112%.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-74% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-79% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-54% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מ' ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים כמפורט להלן. לבנק יכולת לקבל הלוואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

להלן פרטים אודות שיעבוד מזמנים וניירות ערך:

31 במרץ 2018			
ערך במאזן	משועבד כבטוחה	לא משועבד	
2,017.1	15.0	2,002.1	מזמנים ופיקדונות בבנקים
1,012.7	65.1	947.6	ניירות ערך
31 במרץ 2017			
ערך במאזן	משועבד כבטוחה	לא משועבד	
2,723.1	20.0	2,703.1	מזמנים ופיקדונות בבנקים
1,106.7	268.9	837.8	ניירות ערך
31 בדצמבר 2017			
ערך במאזן	משועבד כבטוחה	לא משועבד	
2,659.0	15.0	2,644.0	מזמנים ופיקדונות בבנקים
858.3	175.6	682.7	ניירות ערך

הנכסים ששועבדו כבטוחה שועבדו לטובת מסלקות הבורסה והמעוף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 במרץ 2018, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

3.4. סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע. הסיכון התפעולי יוצר השלכות גם על סיכונים אחרים כגון סיכונים אשראי וסיכונים שוק.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים מבחוח, בעיקר בהיבט סיכונים סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנת משאבי הבנק מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים. להלן מוקדי הסיכון העיקריים:

סיכונים סייבר ואבטחת מידע.

המשכיות עסקית והתאוששות מאסון.

כשל מערכות.

מעילות והונאות.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

הפעילויות המבוצעות בבנק מעוגנות בנהלים המבוססים על הוראות בנק ישראל, הניסיון המצטבר בבנק ובסיוע יועצים/מומחים חיצוניים. זאת על מנת לשפר ולייעל את שיטות העבודה, תהליכי הבקרה הפנימיים ולמנוע טעויות אנוש.

הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.

ביצוע בקורות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.

ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות וגייבוס תוכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר.

הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים.

יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש - המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורום ניהול סיכונים בראשות המנכ"ל ובוועדת ניהול סיכונים הדירקטוריונית.

איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקות לקחים - הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.

מפת הסיכונים התפעוליים, תוכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד - מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.

מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים - לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.

מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון מסמך סיכונים עבור סיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים IT, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.

על מנת להפחית את הסיכונים התפעוליים להם הבנק חשוף, רוכש הבנק מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.

סיכוני זו, הגנת הסייבר ואבטחת מידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכוני טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותן השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרוייקטים ומערכות). סיכוני טכנולוגיית המידע כוללים גם סיכוני סייבר ואבטחת מידע וסיכוני בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים אחראי על ניהול סיכוני טכנולוגיית המידע בבנק.

הגנת הסייבר ואבטחת מידע:

הבנק, כמו יתר הבנקים במערכת הבנקאית בישראל חשופים להתקפות סייבר ותקריות קיברנטיות. זהו אחד הסיכונים הלא פיננסיים המהותיים אליהם חשופים הבנקים בשל אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק, אשר עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק.

הבנק הרחיב בשנים האחרונות את יחידת הגנת הסייבר ואבטחת המידע ומשפר באופן תמידי את תחום אבטחת מידע. קימת הפרדת אנשי אבטחת מידע מאנשי התשתיות. הבנק פועל באופן תמידי להפחתת סיכוני סייבר ומשקיע משאבים רבים בתחום של הגנת הסייבר ואבטחת המידע החל מהטמעה של מוצרי אבטחת מידע, ביצוע בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות ועוד. כל מוצר חדש או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת אבטחת מידע.

בשנים האחרונות והוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות ונגנלקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואתר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את ההמשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין תקריות קיברנטיות.

סיכוני טכנולוגיית המידע:

הבנק פועל באופן תמידי לפיתוח ושיפור מערכות המידע שלו ומנהל בצורה מתודולוגית את סיכוני טכנולוגיית המידע. קיים סט נהלים ומתודולוגיית עבודה המהווים תשתית טובה למעקב ובקרה על סיכוני טכנולוגיית המידע. הבנק מחזיק מפת סיכוני טכנולוגיית המידע וקיימת תוכנית עבודה רב שנתית של ריענון הסקרים לזיהוי והערכת סיכוני IT. בכל הפרוייקטים המרכזיים שבפיתוח מתנהל תהליך סדור של ניהול סיכונים על פי מתודולוגיה אחידה. לכל פרויקט מתקיימות ישיבות סיכוני פרויקט אחת לחודש בשיתוף אנשי מערכות מידע, הגורמים העסקיים, ומנהלת סיכונים תפעוליים. מתנהל מעקב סדיר אחר כלל הסיכונים המזוהים של טכנולוגיות המידע. הבנק מתחזק באופן קבוע אתר מחשב משני המהווה אתר גיבוי, אתר חלופי, במקרה של כשל באתר המחשב המרכזי של הבנק.

ניטור ובקרה - הניטור והבקרה על זמינות המערכות מהווים נדבך חשוב באיתור תקלות לפני התרחשותן וביצוע פעולות למניעת הכשל. בבנק קיימת מערכת שליטה ובקרה המאפשרת איתור וזיהוי מהיר של תקלה לפני או בעת התרחשותה ויכולת לבצע דיאגנוסטיקה מהירה, הבנת מהות התקלה ותיקונה בזמן קצר.

מדדי חשיפה לסיכון תפעולי

הבנק הגדיר את תאבון (סובלנות) הסיכון עבור סיכונים תפעוליים. ההגדרה כוללת מגבלה על שיעור סיכון גבוה מתוך כלל הסיכונים (כלומר כמה סיכונים גבוהים הבנק מוכן להכיל), מגבלה על הפסד כספי שנתי בגין סיכונים תפעוליים, מגבלה על הנזק בגין תרחיש קיצון תפעולי. ברמה פרטנית הוגדרה מגבלה על תלונות ציבור, ומגבלה על זמינות המערכות המשפיעות על השירות ללקוח.

מבוצע מעקב שוטף אחר העמידה במגבלות אלה והבנק עומד בהן.

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

3.5. סיכונים אחרים

המשכיות עסקית

במטרה לשמור על הרציפות העסקית, השרידות והמשכיות הפעילות של הבנק לאחר ארוע של אסון או תקלה, ובהתאם להוראת בנק ישראל 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית, הבנק מנהל תכנית רציפה להיערכות לחירום והמשכיות עסקית לרבות היבטי החשיפה וניהול הסיכונים. מערך המחשוב של הבנק מושתת על שני אתרי מחשוב - אתר ראשי במטה הבנק בקרית שדה תעופה, ואתר חלופי באמצעות HOSTING בבניין IBM בנתניה.

נושא ההמשכיות העסקית מנוהל תחת יחידת תכנון בקרה ו-OCIO בחטיבת המשאבים ובהתאם להוראות בנק ישראל בנב"ת 355 בנושא המשכיות עסקית.

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק.

הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקויה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

בנוסף, עלול להיווצר לבנק סיכון משפטי כתוצאה מגורמים חיצוניים אשר אינם תלויים בבנק, כגון: שינוי הוראות חוק, תקנות או הוראות פיקוח שונות (הוראות המפקח על הבנקים, הוראות רשות ניירות ערך, הרשות לאיסור הלבנת הון וכד'), או פסיקה חדשה של בית המשפט לפיה נדרש הבנק לפעול בנושא מסוים באופן שונה מהאופן בו נהג לפעול עד למתן אותה פסיקה.

הסיכונים המשפטיים הינם חלק ממכלול הסיכונים התפעוליים אליהם חשוף הבנק. עו"ד שרית ויסטוך, סמנכ"ל והיועצת המשפטית, היא הממונה על ניהול הסיכונים המשפטיים של הבנק, ונעזרת לשם כך בעובדי המחלקה המשפטית של הבנק. הסיכון המשפטי והרגולטורי מנוהל בבנק בצורה מוסדרת ומובנית, המעוגנת בנהלים ומדיניות כתובים במטרה למזער עד למינימום האפשרי את התממשותם של סיכונים אלו ולמזער את הנזקים הנגרמים לבנק במקרה וסיכון כזה אכן יתממש בפועל.

לפי מדיניות הבנק ונהליו כל סוגיה משפטית העולה במסגרת ניהול עסקי הבנק מועברת לטיפול המחלקה המשפטית (כל אחד בתחום אחריותו). כל תביעה, הליך משפטי, או איום בתביעה המגיעים אל מי מעובדי הבנק מועברים לטיפול המחלקה המשפטית, כל פניה של לקוח לעובד בנק בשאלה משפטית מופנית למתן מענה על-ידי המחלקה המשפטית או בסיועה. סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותו, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) הסתכם ליום 31 במרץ 2018 בכ- 4 מליוני ש"ח.

נכון ליום 31 במרץ 2018, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בסעיפים 2, 3 ו-5 לביאור 10 לדוח הכספי.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הוא סיכון להפסד הנובע מפגיעה בשמו הטוב של הבנק או פגיעה בהערכה חיצונית של יכולותיו הבנקאיות או של איתנותו הפיננסית. סיכון כזה עלול להיגרם כתוצאה מגורמים בתוך הבנק כגון: כשל תפעולי של מערכות בבנק, כשלים במניעת אירועים הקשורים להלבנת הון, מעילה והונאה של עובדים וכד', או כתוצאה מגורמים שהינם חיצוניים לבנק כגון: משבר כלכלי בארץ או בעולם, כשלים בבנקים אחרים, תובענה ייצוגית וכד'.

ניהול סיכון המוניטין מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע. ברמת מניעת הסיכון תופס סיכון המוניטין מקום מרכזי בהתנהלות הבנק. התיאבון לסיכון, הנהלים, המגבלות, ותחומי הפעילות מכוונים באופן ברור לצמצום החשיפה לסיכון המוניטין. הבנק מבצע ניטור לסיכון מוניטין באמצעות מעקב אחר נושאים מרכזיים המשקפים את המוניטין שלו, כגון פרסומים במדיה הכתובה והאלקטרונית, תלונות ציבור, תביעות לקוחות ועוד.

מדיניות הבנק בניהול הסיכונים מגדירה שלושה סוגי אירועים שעשויים להיות אירועי סיכון:

1. אירועים צפויים שניתן להיערך אליהם מראש.
2. אירועים "מתגלגלים" שמתפתחים בהדרגה ועשויים להיפתך לאירוע סיכון מוניטין.
3. אירועים לא צפויים מראש המתרחשים בפתאומיות.

הטיפול בכל אירוע סיכון מנוהל ומרכז על-ידי דוברות הבנק בשיתוף עם מנהלת מטה מנכ"ל אסטרטגיה ושיווק כאשר ביחס לכל אחד מסוגי האירועים האמורים, הוגדרו דרכי פעולה וזוהו הגורמים הרלוונטיים הנוספים שיעבדו מולם.

סיכונים הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שתוטל על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים.

כחלק מניהול סיכון הציות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכונים הציות, מטופלים מקרים של

הפרות ציות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק. ניהול סיכון הציות מיושם בהתאם להוראות הדין ונוהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם לנוסחו העדכני והמורחב של נב"ת 308 שהינו בתוקף מיום 1.1.2016.

למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דו"ח מפורט על הסיכונים, באתר האינטרנט של הבנק במסגרת האכיפה הפנימית, מנוהל סיכון ה-FATCA וסיכון ה-CRS.

על פי הוראות תקנות ה-FATCA, הבנק מינה Responsible Officer (RO) אשר אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. קצין הציות של הבנק משמש גם כ-RO לעניין ה-FATCA. דיווח FATCA של המוסדות הפיננסיים בישראל לרשות המיסים בוצע ביום 4 לספטמבר 2017 בגין יתרות סוף שנה של החשבונות ברי דיווח לשנת 2016. הבנק העביר את המידע לרשויות המיסים בישראל בהתאם להוראות החוק והתקנות. כמו כן, הבנק נערך ליישום תקן ה-CRS ולדיווח על תושבי חוץ בעלי חבות מס זרה, לקראת כניסתן הצפויה של תקנות מס הכנסה בנושא זה.

במרץ 2015 הוציא המפקח על הבנקים חוזר בנושא "ניהול סיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות" CROSS BORDER. חוזר זה טומן בחובו חובות המוטלות על התאגיד הבנקאי בכל הנוגע לחובות המס של לקוחותיו. האחריות לניהול סיכונים ה-CROSS BORDER מוטלת על קצין הציות הכפוף ליועצת המשפטית כחלק מיישום ההוראה נבנתה מדיניות לניהול סיכון חוצה גבולות, נקבעו כללים לזיהוי לקוחות בעלי סיכון גבוה ונבנתה תכנית עבודה.

בעקבות פרסום חוק יעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית, אשר חוסה תחת דיני ניירות ערך ואומץ גם בתחומים נוספים כגון שוק ההון (ביטוח), דיני עבודה, הגבלים עסקיים, הגנת הפרטיות, סיכונים סביבתיים ושימוש עובדים ברשתות חברתיות.

בהתאם לעקרונות שהותוו על-ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו.

ניהול סיכונים הציות בבנק מתבצע ע"י קצין הציות, הכפוף ישירות למנהלת האגף ליעוץ משפטי ציות ואכיפה, שהינה חברה בהנהלת הבנק.

סיכונים הלבנת הון ומימון טרור

סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכונים הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצלו" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו.

על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול הסיכון בבנק מתבצע ע"י קצין הציות, הכפוף ישירות למנהלת האגף ליעוץ משפטי ציות ואכיפה, שהינה חברה בהנהלת הבנק (עד ליום 9 בפברואר 2017 היה כפוף למנהל הסיכונים הראשי שהינו חבר בהנהלת הבנק). הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצין הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, ביצוע בקורות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם.

לשם יישום החוק והטמעה דווקנית של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות וקציני פיקוח המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים ובמטה (להלן: "הנאמן"), אשר מהווים כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור, ומשמשים כגורם.

השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

במהלך תקופת הדוח לא חלו שינויים בגורמי הסיכון ובהגדרת חומרתם. למידע נוסף ראה דוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017 של הבנק.

פרק 4 - מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור מס' 1 לדוחות הכספיים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית ואומדנים חשבונאיים של הבנק בנושאים קריטיים, בהשוואה לשנת 2017.

4.2 בקורות ונהלים

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח קובעות:

תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.

בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO

(Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

פרק 5 - מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

הבנק תורם מזה שנים רבות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות ועדת תרומות של הנהלת הבנק ונוהל עבודת הועדה. בתקופת הדוח לא ניתנו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח לגוף יחיד. תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על-ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים. בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות בתחום העיר בה נמצא הסניף. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות. בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

24 במאי 2018

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2018 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ, 2018 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

תמצית דוחות כספיים - תוכן העניינים

79	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
81	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018
82	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018
83	תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2018
84	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד ליום 31 במרץ 2018
85	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018
87	ביאורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים
87	1. עיקרי המדיניות החשבונאית
87	(1) כללי
87	(2) עקרונות הדיווח הכספי
87	(3) שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים
87	(4) מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים
88	(5) יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני חקיקה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים
89	(6) תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם
92	2. הכנסות והוצאות ריבית
93	3. הכנסות מימון שאינן מריבית
94	4. רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
96	5. השקעות בניירות ערך
101	6. סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
104	7. פיקדונות הציבור
105	8. זכויות עובדים
106	9. הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים
108	10. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
110	11. פעילות במכשירים נגזרים
115	12. מגזרי פעילות פיקוחיים
119	13. מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
132	14. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
135	15א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
138	15ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן
141	15ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
141	15ד. מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3
142	16. נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס, 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, רווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ			
	2017	2018	ביאור	
(מבוקר)	(כלתי מבוקר)			
473.5	106.7	110.3	2	הכנסות ריבית
110.1	20.0	19.5	2	הוצאות, ריבית
363.4	86.7	90.8	2	הכנסות ריבית, נטו
36.9	11.0	11.0	6,13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
326.5	75.7	79.8		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
(0.6)	-	5.7	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
114.6	32.0	25.7		עמלות
11.5	2.9	17.4	16	הכנסות אחרות
125.5	34.9	48.8		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
176.4	43.2	46.1		משכורות והוצאות נילוות
95.6	23.4	25.5		אחזקה ופחת בניינים וציוד
127.8	33.1	28.9		הוצאות אחרות
399.8	99.7	100.5		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
52.2	10.9	28.1		רווח לפני מיסים
15.2	3.3	9.1		הפרשה למיסים על הרווח
37.0	7.6	19.0		רווח נקי
				רווח למניה (בש"ח)
0.52	0.11	0.27		רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק (ש"ח)

אלכסנדר זלצמן
סמנכ"ל, מנהל אגף
הכספים וחשבונאי ראשי

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
24 במאי, 2018

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2017	2018	ביאור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
37.0	7.6	19.0	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר:
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
2.0	0.9	(1.1)	
(3.2)	-	-	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
(1.2)	0.9	(1.1)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:
0.3	(0.3)	0.4	השפעת המס המתאפשרת
(0.9)	0.6	(0.7)	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים
36.1	8.2	18.3	סך הכל הרווח הכולל

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר	31 במרץ			
	2017	2018	ביאור	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
2,659.0	2,723.1	2,017.1		מזומנים ופיקדונות בבנקים
858.3	1,108.7	1,012.7	5	ניירות ערך ⁽¹⁾
9,772.4	9,695.5	9,646.2	6,13	אשראי לציבור
(101.7)	(105.2)	(103.5)		הפרשה להפסדי אשראי
9,670.7	9,590.3	9,542.7		אשראי לציבור, נטו
150.6	158.4	164.9		בניינים וציוד
0.4	0.7	0.3		נכסים בלתי מוחשיים
64.0	89.9	2.9	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
150.6	145.9	175.6		נכסים אחרים
13,553.6	13,817.0	12,916.2		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
10,560.1	10,797.9	10,103.9	7	פיקדונות הציבור
33.6	36.8	33.9		פיקדונות מבנקים
0.5	0.2	1.0		פיקדונות הממשלה
34.4	410.8	48.9		ניירות ערך שהושאלו
1,872.2	1,501.1	1,713.2		אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
66.2	87.7	6.8	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
149.3	169.0	161.7		התחייבויות אחרות ⁽²⁾
12,716.3	13,003.5	12,069.4		סך כל ההתחייבויות
837.3	813.5	846.8		הון עצמי
13,553.6	13,817.0	12,916.2		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו ראה ביאור 5.
 (2) מזההפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאחד לימים 31 במרץ 2018, 31 במרץ 2017 ו- 31 בדצמבר 2017 בסך 3.3 מיליון ש"ח, 3.0 מיליון ש"ח ו- 3.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון עצמי	עודפים (גרעונות) שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון מפרמיה	הון המניות הנפרע	
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2018 וביום 31 במרץ לשנת 2017 (בלתי מבוקר)						
837.3	612.2	(1.7)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
19.0	19.0	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(5.5)	(5.5)	-	-	-	-	דיבידנד ששולם
(3.3)	(3.3)	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
(0.7)	-	(0.7)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
846.8	622.4	(2.4)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2018
808.3	582.3	(0.8)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
7.6	7.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(3.0)	(3.0)	-	-	-	-	דיבידנד
0.6	-	0.6	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
813.5	586.9	(0.2)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2017
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2017 (מבוקר)						
808.3	582.3	(0.8)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
37.0	37.0	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(7.1)	(7.1)	-	-	-	-	דיבידנד
(0.9)	-	(0.9)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
837.3	612.2	(1.7)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
37.0	7.6	19.0	רווח נקי לשנה
			התאמות:
55.7	13.7	15.4	פחת על בניינים וציוד
36.9	11.0	11.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.8)	(0.3)	-	הפסד (רווח) ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
-	0.7	-	ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה
2.6	2.6	1.1	הפסד שמומש ושוטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(2.7)	(0.2)	1.9	מיסים נדחים, נטו
3.9	0.2	1.1	פיצוי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)
8.5	9.6	(5.5)	הפרשי צבירה שנוכללו בפעולות השקעה ומימון
שינוי נטו בנכסים שוטפים:			
82.5	188.8	117.0	אשראי לציבור
87.1	61.2	61.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
219.9	113.0	3.1	ניירות ערך למסחר
(1.5)	(0.2)	(26.4)	נכסים אחרים
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:			
(2.9)	0.3	0.3	פיקדונות מבנקים
(308.2)	(70.4)	(456.2)	פיקדונות הציבור
(0.6)	(0.9)	0.5	פיקדונות הממשלה
(556.0)	(179.6)	14.5	ניירות ערך שהושאלו
(80.5)	(59.0)	(59.4)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6.6	4.7	19.6	התחייבויות אחרות
5.2	1.6	(5.0)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
(408.3)	104.4	(286.9)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
2018	2017	2017
(בלתי מבוקר)		
(מבוקר)		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
(195.5)	(615.1)	(2,845.3)
38.3	801.4	2,468.3
3.0	14.8	726.0
(34.7)	(14.5)	(51.1)
-	-	0.5
(188.9)	186.6	298.4
מזומנים נטו מפעילות בהשקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
-	-	505.4
(165.6)	(85.3)	(246.2)
(5.5)	(3.0)	(7.1)
(171.1)	(88.3)	252.1
מזומנים נטו מפעילות מימון		
5.0	(1.6)	(5.2)
(646.9)	202.7	142.2
2,659.0	2,522.0	2,522.0
2,017.1	2,723.1	2,659.0
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף השנה		
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:		
147.4	147.3	599.6
35.0	50.0	149.3
12.1	6.4	33.1
-	15.7	18.7
מיסים על ההכנסה שהתקבלו		
מיסים על הכנסה ששולמו		
ריבית ששולמה		
ריבית שהתקבלה		
נספח ג'- פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח		
3.5	10.4	8.5
רכישת רכוש קבוע באשראי		

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

1. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן - "הבנק") הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ. הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן - "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 31 במרס, 2018, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן - "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017, והביאורים הנלווים להם (להלן - "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים למעט המפורסם בסעיפים 5 ו-6 להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 24 במאי, 2018.

2. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

3. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

4. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים בעת צירופי עסקים

ביום 12 במרס, 2014, נתקבלה מרשות המיסים החלטת המיסוי לכיצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ וחברת הבת, כלל פיננסים בטוחה ברוקראז' בע"מ לתוך בנק ירושלים. ההפסדים העסקיים של חברות אלו אשר הסתכמו בכ- 217.5 מיליוני ש"ח לתום שנת 2013, בהתאם להסכם עם רשויות המס, מותרים בניכוי לצורך מס ע"פ 9 שנים, ובלבד שסכום הניכוי לכל שנה לא יעלה על 50% מן הרווח לצרכי מס חברות באותה שנה. יתרת ההפסד שלא יותר עקב מגבלה זו, יותר במלואו בשנה העשירית. כתוצאה מהתאמת שווי הנכסים שנרכשו על ידי הבנק בעת רכישת כלל פיננסים בטוחה, נוצר רווח מרכישה בסך של 57.1 מיליוני ש"ח. על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית במאזן הבנק, אשר מופחת על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה בשנים 2014 עד 2018) ממועד הרכישה בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

5. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2018 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

5.1 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות"

ביום 11 בינואר, 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". התיקונים נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות".

ההוראות החדשות חלות מיום 1 בינואר, 2018.

בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע על-ידי הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום למפרע על-ידי רישום של ההשפעה המצטברת (Cumulative Effect) של יישום התקן לראשונה תוך זקיפת ההשפעה המצטברת שתוכר במועד היישום לראשונה להון. ליישום ההוראות הנ"ל לא היתה השפעה מהותית על הבנק.

5.2 הוראות המפקח על הבנקים בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב"

ביום 13 באוקטובר, 2016, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב" המתאים את הטיפול החשבונאי בנושאים שונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

להלן עיקר התיקונים להוראות:

- א. נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו".
 - ב. רכוש קבוע, ירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
 - ג. רווח למניה - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".
 - ד. דוח על תזרימי מזומנים - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוחות תזרימי מזומנים".
 - ה. דיווח לתקופות ביניים - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים".
 - ו. היוון ריבית - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
 - ז. ערבויות - תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את נושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
- הוראות חוזר זה ייושמו החל מיום 1 בינואר, 2018 ואילך ויכללו תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הבנק.

5.3 תיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר תגמול - הטבות פרישה, שיפור ההצגה של עלות פנסיה נטו לתקופה ועלות הטבה לאחר פרישה נטו לתקופה:

ביום 1 בינואר, 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "תיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה". בהתאם לחוזר, בחודש מרס 2017 פרסמה ה-FASB את תיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה לגבי תגמול הטבות פרישה - שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום ההעסקה. התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון, במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה.

תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי נדרשים ליישם את התיקונים מיום 1 בינואר, 2018 ואילך.

התיקונים מיושמים למפרע עבור ההצגה של עלות השירות ויתר הרכיבים של עלות הטבה נטו בדוח רווח והפסד ובאופן של מכאן ולהבא לגבי היוון של רכיב עלות השירות בעלות ההטבה נטו.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על תמצית הדוחות הכספיים ביניים של הבנק אינה מהותית.

5.4 חוזר בדבר מגבלת חבות ענפית

ביום 10 ביולי, 2017 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המהווה עדכון להוראת ניהול בנקאי תקן 315. השינוי העיקרי בחוזר הוא ביטול המנגנון של הפרשה כללית והפרשה נוספת כתוצאה מחריגה ממאפייני סיכון שונים. הוראה זו תשפיע על חישוב ההפרשה הקבוצתית, כך שלא יהיה נדרש לוודא שההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית הנוספת והמיוחדת.

בנוסף לעיל נקבעה הוראה לחבות מקסימלית ענפית כאשר החבות לענף מסוים לא תעלה על 20% מסך החבות לציבור ובמקרים מסוימים מעל 22%, וכן נוספה להוראת ניהול בנקאי תקן דרישה לקבלת דוח כספי מעודכן בעת מתן או חידוש אשראי.

מועד תחילת ההוראה נקבע ליום 1 בינואר, 2018 כאשר אימוץ מוקדם אפשרי.

ליישום החוזר לא הייתה השפעה מהותית על הבנק.

6. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

6.1 חוזר של הפיקוח בדבר אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות". בהתאם לחוזר, על התאגידים הבנקאים להיערך ליישום עדכונים שחלו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בשנים האחרונות, בנושאים הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL - Current Expected Credit Losses) מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור, והטיפול החשבונאי בחכירות. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח הכספי ולחזק את אימון הציבור בדוחות הכספיים של הבנקים. בהתאם לחוזר, תאגידים בנקאיים נדרשים לאמץ את העדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הבאים:

א. תיקון מספר 13-2016 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי:

בחודש יוני, 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-13 (להלן: "העדכון"), שמטרתו העיקרית הינה לספק מידע שימושי יותר למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע להפסדי האשראי הצפויים בגין מכשירים פיננסיים ובגין מחויבויות אחרות למתן אשראי, בכל מועד דיווח.

להלן סקירה של השינויים העיקריים בעדכון:

נכסים הנמדדים בעלות מופחתת:

- נכס פיננסי (או קבוצה של נכסים פיננסיים) הנמדד בעלות מופחתת יוצג בסכום נטו שצפוי שייגבה. כלומר, ההפרשה להפסדי אשראי תקטין את העלות המופחתת של הנכס הפיננסי הקשור.
- דוח רווח והפסד ישקף את המדידה של הפסדי אשראי בגין נכסים פיננסיים שהוכרו במהלך התקופה, כמו גם שינויים בהפסדי האשראי הצפויים שחלו במהלך התקופה.
- המדידה של הפסדי האשראי הצפויים תתבסס על מידע רלוונטי בנוגע לאירועי עבר לרבות ניסיון היסטורי, לתנאים נוכחיים ולתחזיות סבירות ותומכות המשפיעות על יכולת הגבייה של הסכום המדווח.
- עודכנו ההנחיות בנוגע לנכסים פיננסיים שנרכשו עם איכות אשראי שהידרדרה.

ניירות ערך של חוב המסווגים כזמינים למכירה:

- הפסדי אשראי המתייחסים לניירות ערך של חוב המסווגים כזמינים למכירה יוכרו כהפרשה להפסדי אשראי ולא כמחיקה של נייר הערך. הפסדי אשראי וביטול הפסדי אשראי יוכרו בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.
 - התאגיד הבנקאי לא ישתמש במשך הזמן שבו נייר הערך נמצא בפוזיציה הפסד שטרם מומש כדי להימנע מהכרה בהפסדי אשראי. בקביעה אם קיימים הפסדי אשראי, לא נדרש להתחשב בתנודתיות ההיסטורית והמשתמעת של השווי ההוגן של נייר הערך ובשינויים בשווי הוגן לאחר מועד הדיווח.
 - עודכנו ההנחיות בנוגע לנכסים פיננסיים שנרכשו עם איכות אשראי שהידרדרה.
- בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את התיקונים בעדכון זה החל מיום 1 בינואר, 2021 ואילך. היישום לראשונה יבוצע

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב.

הבנק בוחן את השלכות יישום ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אך אין ביכולתו בשלב זה להעריך את תוצאותיו.

ב. תיקון מספר 01-2016 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר הכרה ומדידה של נכסים פיננסיים ושל התחייבויות פיננסיות:

בחודש ינואר 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-01 (להלן: "העדכון"), שמתייחס להיבטים מסוימים בכללי הכרה, המדידה, ההצגה והגילוי של מכשירים פיננסיים.

להלן סקירה של השינויים העיקריים בעדכון:

- השקעות בניירות ערך הוניים (למעט השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני או השקעות בחברות בנות), ככלל, תימדדנה לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד. למרות האמור לעיל, תאגיד בנקאי רשאי למדוד השקעות בניירות ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהן אינו ניתן לקביעה בנקל לפי עלות בניכוי ירידת ערך, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות עבור השקעה זהה או דומה של אותו המנפיק. כל ההתאמות לעלות ההשקעה נזקפות לדוח רווח והפסד. העדכון מפשט את הבחינה לירידת ערך של השקעות אלו שמושמת לגביהן ההקלה הפרקטית כאמור, על ידי הוספת דרישה לבחינה איכותית שתבוצע בכל תקופת דיווח, לצורך זיהוי ירידת ערך. כמו כן, ניתן 'לבטל' הפסד מירידת ערך שהוכר בעבר בגובה הגידול העוקב במחיר נצפה.
 - עבור התחייבות פיננסית שנבחרה לגביה חלופת השווי ההוגן, נדרש להציג בנפרד ברווח כולל אחר את החלק מסך השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות הנובע כתוצאה משינוי בסיכון האשראי הספציפי של המכשיר.
 - נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות יוצגו בנפרד, במאזן או בביאורים לדוחות הכספיים, לפי קטגוריית המדידה וצורת הנכס הפיננסי (כלומר, ניירות ערך או הלוואות וחייבים).
 - נדרש להעריך את הצורך ביתרת הפרשה בגין נכס מסים נדחים הקשור לניירות ערך זמינים למכירה, יחד עם נכסי מסים נדחים אחרים של התאגיד הבנקאי.
 - בוטלה דרישת הגילוי לשיטות ולהנחות המשמעותיות ששימשו לאמידת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת במאזן.
- בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את התיקונים בעדכון זה החל מיום 1 בינואר, 2019 ואילך.
- בהתאם לעדכון, למעט התיקון המתייחס להתחייבות שנבחרה לגביה חלופת השווי ההוגן, אשר דורש הצגה נפרדת של חלק מהשינוי בשווי ההוגן שלה ברווח כולל אחר, אימוץ מוקדם של התיקונים בעדכון אינו מותר. התיקונים ייושמו על ידי הכרה בהשפעה המצטברת כתיאום למאזן בתחילת התקופה השנתית של האימוץ. התיקונים הקשורים לניירות ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהם אינו ניתן לקביעה בנקל (לרבות דרישת הגילוי) ייושמו באופן פרוספקטיבי עבור השקעות בניירות ערך הוניים הקיימות במועד האימוץ.
- להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ העדכון הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית

תיקון מספר 02-2016 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר חכירות:

בחודש פברואר 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-02 (להלן: "העדכון"), אשר קובע כללי חשבונאות מעודכנים בכללי חכירות. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח.

להלן תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה:

- תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית.
- בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה.
- עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בתקן החדש. בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את התיקונים בעדכון זה החל מיום 1 בינואר, 2020 ואילך. יש לכלול גילוי כמותי על ההשפעה הצפויה של עדכון הטיפול החשבונאי בחכירות לא יאוחר מהדוח הכספי לרבעון השני של שנת 2019. בהתאם לעדכון, התיקון ייושם לפי שיטת יישום למפרע מותאם (modified retrospective). אימוץ מוקדם מותר. להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

6.2 תיקון מספר 03-2018 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר שיפור כללי ההכרה והמדידה של מכשירים פיננסיים

בחודש פברואר 2018 פרסמה ה-FASB את ASU 2018-03 (להלן: "העדכון"), הכולל תיקונים ושיפורים לעדכון ASU 2016-01 שנועדו להבהיר היבטים מסוימים של הנחיות שפורסמו בעדכון ASU 2016-01.

התיקונים בעדכון מבהירים כי:

- ישות אשר מודדת ניירות ערך הוניים ששווים ההוגן אינו ניתן לקביעה בנקל, לפי חלופת המדידה שנקבעה בסעיף 321-10-35-2 לקודיפיקציה, רשאית לשנות את שיטת המדידה לגישת השווי ההוגן בהתאם לנושא 820, מדידת שווי הוגן. מדידה זו תיושם גם לגבי כל ההשקעות הזרות או הדומות של אותו מפיק, לרבות רכישות עתידיות של השקעות כאמור. בחירת המדידה לפי שווי הוגן הינה בלתי חוזרת.
- ההתאמות בגין ניירות ערך הוניים ששווים ההוגן אינו ניתן לקביעה בנקל, בהתאם לחלופת המדידה בסעיף 321-10-35-2 לקודיפיקציה - נועדו לשקף את השווי ההוגן של נייר הערך נכון לתאריך שבו התרחשה עסקה נצפית (observable transaction) של נייר ערך דומה.
- מדידה מחדש של חוזה אקדמה ואופציות שנרכשו על ניירות ערך הוניים לגביהם נבחרה חלופת מדידה לפי סעיף 321-10-35-2 לקודיפיקציה - מתייחסת למלוא השווי ההוגן ומביאה בחשבון את כל הנתונים העדכניים לצורך חישוב השווי ההוגן.
- כאשר ישות בוחרת בחלופת השווי ההוגן בגין התחייבות פיננסית, יחולו ההנחיות בסעיף 820-10-45-5 לקודיפיקציה, בין אם חלופת השווי ההוגן נבחרה לפי תת-נושא 815-15, נגזרים וגידורים - נגזרים משובצים, ובין אם נבחרה לפי תת נושא 825-10, מכשירים פיננסיים.
- עבור התחייבויות פיננסיות נקובות במטבע חוץ לגביהן נבחרה חלופת השווי ההוגן, נדרש תחילה למדוד במטבע הנקוב את סכום השינוי בשווי ההוגן המתייחס לסיכון האשראי של המכשיר, אשר מוצג בנפרד מהסך הכולל של השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות הפיננסית. לאחר מכן, שני רכיבי השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות ימדדו מחדש במטבע הפעילות של הישות המדווחת, על ידי שימוש בשערי חליפין בסוף תקופה הדיווח.
- הוראות המעבר ב- ASU 2016-01 ייושמו בדרך של מכאן ולהבא, בגין ניירות ערך הוניים אשר שווים ההוגן אינו ניתן לקביעה בנקל לגביהם מיושמת חלופת המדידה בסעיף 321-10-35-2 לקודיפיקציה.
- מועד התחילה והוראות המעבר של העדכון יחולו במועד בו יאומץ עדכון ASU 2016-01. אימוץ מוקדם מותר, אם התאגיד הבנקאי מאמץ את עדכון ASU 2016-01.
- נכון למועד פרסום דוחות אלה, עדכון זה טרם אומץ באופן ספציפי על ידי הפיקוח על הבנקים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
א. הכנסות ריבית		
105.3	109.0	מאשראי לציבור
0.3	0.3	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
1.1	1.0	מאגרות חוב
106.7	110.3	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית		
13.1	14.9	על פיקדונות הציבור
0.3	0.3	על פיקדונות מבנקים
0.1	-	על ניירות ערך שהושאלו
6.5	4.3	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
20.0	19.5	סך הכל הוצאות הריבית
86.7	90.8	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב		
1.0	0.9	זמינות למכירה
0.1	0.1	למסחר
1.1	1.0	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
		(בלתי מבוקר)

א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

1. מפעילות במכשירים נגזרים		
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^{(1) (2)}	(3.2)	(2.7)
2. הפרשי שער, נטו (ללא השפעת נגזרים)	1.9	1.2
3. מהשקעה באגרות חוב		
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾	-	0.7
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾	-	(0.4)
ביטול הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾	-	(0.7)
סך הכל מהשקעה באג"ח	(1.3)	(0.4)
4. רווחים בגין הלוואות שנמכרו	10.7	-
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	9.4	(1.9)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר

הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים	(2.7)	3.0
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾	(1.1)	(1.1)
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁵⁾	0.1	-
סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר	(3.7)	1.9
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	5.7	-

- (1) מכשירים נגזרים מההווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב לימים 31.03.2018 ו- 31.03.2017 בסך של (1.1) מיליוני ש"ח ו- (0.1) מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאחד, לימים 31.03.2018 ו- 31.03.2017 בסך של 4.3 מיליוני ש"ח ו- (3.9) מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (5) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאחד, לימים 31.03.2018 ו- 31.03.2017 בסך של 0.2 מיליוני ש"ח ו- 0.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (6) מציין סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

1 שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ לשנת 2018 וביום 31 במרץ לשנת 2017 (בלתי מבוקר)

סה"כ	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
(1.7)	(1.5)	(0.2)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
(0.7)	-	(0.7)	שינוי נטו במהלך התקופה
(2.4)	(1.5)	(0.9)	יתרה ליום 31 במרץ 2018

(0.8)	0.7	(1.5)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
0.6	-	0.6	שינוי נטו במהלך התקופה
(0.2)	0.7	(0.9)	יתרה ליום 31 במרץ 2017

2 שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2017 (מבוקר)

(0.8)	0.7	(1.5)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(0.9)	(2.2)	1.3	שינוי נטו במהלך התקופה
(1.7)	(1.5)	(0.2)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 בדצמבר 2017			31 במרץ 2017			31 במרץ 2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
2.5	(1.4)	3.9	0.3	(0.2)	0.5	(0.7)	0.4	(1.1)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן								
(1.2)	0.7	(1.9)	0.3	(0.1)	0.4	-	-	-
(רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
1.3	(0.7)	2.0	0.6	(0.3)	0.9	(0.7)	0.4	(1.1)
שינוי נטו במהלך התקופה								
הטבות לעובדים								
(2.0)	0.9	(2.9)	-	-	-	-	-	-
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה								
(0.2)	0.1	(0.3)	-	-	-	-	-	-
(רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
(2.2)	1.0	(3.2)	-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה								
(0.9)	0.3	(1.2)	0.6	(0.3)	0.9	(0.7)	0.4	(1.1)
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה								

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה ביאור 3.

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה ביאור 8.

ביאור 5 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2018				
(בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ⁽¹⁾

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾	559.4	559.3	0.2	0.1	559.4
של ממשלות זרות	111.3	112.7	-	1.4	111.3
של אחרים בישראל	11.1	11.2	-	0.1	11.1
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	681.8	683.2	0.2⁽²⁾	1.6⁽²⁾	681.8

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
------------	-----------------------------	-------------------	-------------------	--------------------	--------------------------

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾	322.4	318.4	4.1	0.1	322.4
תעודות סל	4.9	4.9	0.1	0.1	4.9
של אחרים בישראל	3.0	2.7	0.3	-	3.0
סך הכל אג"ח ותעודות סל	330.3	326.0	4.5	0.2	330.3

מניות וקרנות

	0.6	0.6	-	-	0.6
סך הכל ניירות ערך למסחר	330.9	326.6	4.5⁽³⁾	0.2⁽³⁾	330.9
סך הכל ניירות ערך	1,012.7	1,009.8	4.7	1.8	1,012.7

הערות השוליים בסוף ביאור 5 ב.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2017				
(בלתי מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ⁽¹⁾
		הפסדים		

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾	531.5	533.2	0.1	0.8	543.6
של ממשלות זרות	128.6	128.9	-	0.1	309.9
של מוסדות פיננסיים בישראל	0.7	0.6	0.1	-	0.8
סה"כ אגרות חוב ותעודות סל	660.8	662.7	0.2	-	0.3
מניות וקרנות	5.9	5.5	0.4	0.9	854.6
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	666.7	668.2	0.6	-	5.9

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
		מהתאמות לשווי הוגן		מהתאמות לשווי הוגן	

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾	422.0	424.6	1.4	4.0	422.0
של ממשלות זרות	13.1	14.3	-	1.2	13.1
של אחרים בישראל	6.0	6.0	-	-	6.0
תעודות סל	0.9	1.0	-	0.1	0.9
סך הכל ניירות ערך למסחר	442.0	445.9	1.4⁽³⁾	5.3⁽³⁾	442.0
סך הכל ניירות ערך	1,108.7	1,114.1	2.0	7.4	1,108.7

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר		שווי הוגן ⁽¹⁾
		הפסדים	רווחים	

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾	404.0	403.7	0.3	-	404.0
של ממשלות זרות	118.7	119.3	-	0.6	118.7
של אחרים בישראל	0.6	0.6	-	-	0.6
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה	523.3	523.6	0.3⁽²⁾	0.6⁽²⁾	523.3

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾
		הפסדים שטרם מומשו	מהתאמות לשווי הוגן	

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ותעודות סל

של ממשלת ישראל ⁽⁵⁾	333.3	329.1	4.4	0.2	333.3
תעודות סל	1.7	1.5	0.2	-	1.7
סך הכל ניירות ערך למסחר	335.0	330.6	4.6⁽³⁾	0.2⁽³⁾	335.0
סך הכל ניירות ערך	858.3	854.2	4.9	0.8	858.3

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של 46.0 מיליוני ש"ח, 250.0 מיליוני ש"ח ו-59.1 מיליוני ש"ח לימים 31 במרץ 2018, 31 במרץ 2017 ו-31 בדצמבר 2017, בהתאמה.
- (5) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של 19.1 מיליוני ש"ח, 19.0 מיליוני ש"ח ו-116.5 מיליוני ש"ח לימים 31 במרץ 2018, 31 במרץ 2017 ו-31 בדצמבר 2017, בהתאמה.
- (6) בהתאם להסדר חלוקת הון המניות של הבורסה בין חברי הבורסה, הוקצו על שם הבנק 5,390,416 מניות רגילות ללא ע"ג, לבנק נמסרה תעודת מניה בגין אחזקתו במניות אלו, הבנק מחזיק לאחר השינוי המבני הנ"ל 5.39% ממניות הבורסה.
- נכון ליום 31 במרץ 2018, הבנק מציג מניות אלו במאזן בעלות של 0.
- ביום 18 בינואר, 2018, החליט דירקטוריון הבנק לאשר הגשת הצעה לבורסה למכירת כל מניות הבנק בבורסה בהתאם לעקרונות שפורטו בפניית הבורסה מיום 28 בדצמבר, 2017 שהופנתה לכלל בעלי המניות בבורסה למכור ולהעביר את מניותיהם בחברת הבורסה, ככל שתתקבל הצעת הבנק במלואה, צפוי הבנק לקבל בתמורה במעמד השלמת העסקה (קלוזינג) סך של כ-26,952 אלפי ש"ח ולרשום רווח בדוחותיו הכספיים בסכום דומה (התמורה בגין המניות כאמור משקפת מחיר של 500 מיליון ש"ח לבורסה).
- במועד זה לא קיימת כל ודאות כי מכירת מניות הבנק בבורסה, כולן או חלקן, תושלם לנוכח התנאים הנכללים בהצעת הבנק על פי העקרונות שפורטו בפניית הבורסה.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה ביאור 2 וביאור 3.

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך⁽¹⁾, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים במוציאת הפסד שטרם מומש

ליום 31 במרץ 2018				
(בלתי מבוקר)				
פחות מ-12 חודשים ⁽²⁾				
הפסדים שטרם מומשו			שווי הוגן	
סה"כ	20-40%	0-20%		
אגרות חוב				
0.1	-	0.1	273.6	של ממשלת ישראל
1.4	-	1.4	111.3	של ממשלות זרות
0.1	-	0.1	10.6	של אחרים בישראל
1.6	-	1.6	395.5	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 במרץ 2017				
(בלתי מבוקר)				
אגרות חוב				
1.8	-	1.8	328.1	של ממשלת ישראל
0.3	-	0.3	128.5	של ממשלות זרות
2.1	-	2.1	456.6	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
פחות מ-12 חודשים ⁽²⁾				
אגרות חוב				
-	-	-	70.1	של ממשלת ישראל
0.6	-	0.6	118.6	של ממשלות זרות
0.6	-	0.6	188.7	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

(1) להערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

(2) בתקופות המדווחות לא נרשמו הפסדים שטרם מומשו לתקופות העולות על 12 חודשים.

(3) מציין סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2018					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,052.1	-	1,052.1	16.6	1.3	1,034.2
חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
8,594.1	-	8,594.1	1,160.7	7,122.0	311.4
חובות שנבדקו על בסיס קבוצת ^(*)					
6,911.5	-	6,911.5	-	6,710.8	200.7
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
9,646.2	-	9,646.2	1,177.3	7,123.3	1,345.6
סך הכל חובות^(**)					
(**) מזה:					
17.6	-	17.6	13.4	-	4.2
חובות בארגון מחדש					
22.1	-	22.1	-	1.3	20.8
חובות פגומים אחרים					
39.7	-	39.7	13.4	1.3	25.0
סך הכל חובות פגומים					
163.0	-	163.0	10.2	150.2	2.6
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
11.6	-	11.6	8.5	-	3.1
חובות בעייתיים אחרים					
214.3	-	214.3	32.1	151.5	30.7
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין					
13.6	-	13.6	9.1	0.1	4.4
חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
89.9	-	89.9	45.5	43.1	1.3
חובות שנבדקו על בסיס קבוצת ^(*)					
43.8	-	43.8	-	43.1	0.7
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
103.5	-	103.5	54.6	43.2	5.7
סך הכל^(**)					
10.1	-	10.1	9.1	0.1	0.9
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2017					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,206.7	-	1,206.7	21.5	-	1,185.2
חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
8,488.8	-	8,488.8	1,141.8	6,963.4	383.6
חובות שנבדקו על בסיס קבוצת ^(*)					
9,695.5	-	6,740.1	-	6,571.3	168.8
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
9,695.5	-	9,695.5	1,163.3	6,963.4	1,568.8
סך הכל חובות^(**)					
-	-	-	-	-	-
(**) מזה:					
21.7	-	21.7	15.9	-	5.8
חובות בארגון מחדש					
17.5	-	17.5	-	-	17.5
חובות פגומים אחרים					
39.2	-	39.2	15.9	-	23.3
סך הכל חובות פגומים					
150.2	-	150.2	9.6	137.2	3.4
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
23.6	-	23.6	16.8	-	6.8
חובות בעייתיים אחרים					
213.0	-	213.0	42.3	137.2	33.5
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין					
15.2	-	15.2	10.1	-	5.1
חובות שנבדקו על בסיס פרטי					
90.0	-	90.0	44.8	43.1 ⁽²⁾	2.1
חובות שנבדקו על בסיס קבוצת ^(*)					
43.7	-	43.7	-	43.1	0.6
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
105.2	-	105.2	54.9	43.1	7.2
סך הכל^(**)					
10.9	-	10.9	9.9	-	1.0
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2017					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה⁽¹⁾					
1,116.3	1.3	15.6	1,133.2	-	1,133.2
237.4	7,276.8	1,125.0	8,639.2	-	8,639.2
187.0	6,830.1	-	7,017.1	-	7,017.1
1,353.7	7,278.1	1,140.6	9,772.4	-	9,772.4
סך הכל חובות^(**)					
(**)מזה:					
5.1	-	14.2	19.3	-	19.3
20.6	1.3	-	21.9	-	21.9
25.7	1.3	14.2	41.2	-	41.2
סך הכל חובות פגומים					
2.7	152.4	9.9	165.0	-	165.0
0.1	-	10.5	10.6	-	10.6
28.5	153.7	34.6	216.8	-	216.8
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין					
4.7	0.1	9.4	14.2	-	14.2
0.9	42.9 ⁽²⁾	43.7	87.5	-	87.5
0.7	42.9	-	43.6	-	43.6
5.6	43.0	53.1	101.7	-	101.7
סך הכל^(**)					
1.0	0.1	9.4	10.5	-	10.5
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 0.6 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.6 מיליוני ש"ח. (ליום 31 במרץ 2017 ו-31 בדצמבר 2017: 1.0 מיליוני ש"ח ו-23.8 מיליוני ש"ח ו-0.7 מיליוני ש"ח ו-25.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2 תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016^(*)					
9.6	44.8	51.0	105.4	-	105.4
(0.1)	(1.8)	12.9	11.0	-	11.0
(0.6)	0.4	(9.9)	(10.1)	-	(10.1)
0.5	-	1.4	1.9	-	1.9
(0.1)	0.4	(8.5)	(8.2)	-	(8.2)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2017^(*)					
9.4	43.4	55.4	108.2	-	108.2
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017^(*)					
7.9	43.4	53.6	104.9	-	104.9
0.2	0.3	10.5	11.0	-	11.0
-	(0.1)	(11.3)	(11.4)	-	(11.4)
-	-	2.3	2.3	-	2.3
-	(0.1)	(9.0)	(9.1)	-	(9.1)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2018^(*)					
8.1	43.6	55.1	106.8	-	106.8

(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2.4	0.4	0.5	3.3	-	3.3	ליום 31.3.2018
2.3	0.4	0.5	3.2	-	3.2	ליום 31.12.2017
2.2	0.3	0.5	3.0	-	3.0	ליום 31.3.2017

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
בישראל			
לפי דרישה			
1,442.8	1,490.1	1,360.9	אינם נושאים ריבית
1,470.8	1,717.9	1,058.7	נושאים ריבית
2,913.6	3,208.0	2,419.6	סה"כ לפי דרישה
7,646.5	7,589.9	7,684.3	לזמן קצוב
10,560.1	10,797.9	10,103.9	סה"כ פיקדונות הציבור*

* מזה:

8,320.6	8,184.6	7,968.8	פיקדונות של אנשים פרטיים
727.4	1,078.6	741.0	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,512.1	1,534.7	1,394.1	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח

5,740.6	5,704.7	5,442.8	עד 1
2,569.7	2,497.8	2,549.2	מעל 1 עד 5
300.7	348.9	334.0	מעל 5 עד 10
1,001.7	861.6	850.6	מעל 10 עד 50
133.3	573.5	224.3	מעל 50 עד 100
814.1	811.4	703.0	מעל 100 עד 201
10,560.1	10,797.9	10,103.9	סה"כ

(1) סווג מחדש.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 8 - זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
3.6	0.9	0.9	עלות שירות
1.6	0.5	0.4	עלות ריבית
1.6	-	0.8	עלויות אחרות
(1.7)	(0.2)	(0.2)	תשואה חזויה על נכסי תכנית
הפחתה של סכומים שלא הוכרו:			
(0.3)	-	(3) ₋	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
-	-	-	התחייבות (נכס) נטו בגין מעבר ⁽¹⁾
(0.3)	-	(3) ₋	סה"כ הפחתות של סכומים שלא הוכרו
4.8	1.2	1.9	סך עלות ההטבה, נטו

2. הפקדות

הפקדות בפועל			תחזית ⁽²⁾
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2017	2018	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
3.4	0.9	0.8	3.5
הפקדות			

(1) הפחתה של רווחים אקטואריים הנובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון ורווחים או הפסדים אקטואריים שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון, כל אלה כפי שהוגדרו ביום 1 בינואר 2013 (מועד יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זכויות עובדים) ואשר נכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

(2) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכניות להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

(3) מציין סכום הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתוני המאוחד

31 בדצמבר	31 במרץ	
	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1. הון לצורך חישוב יחס ההון		
822.9	802.2	827.6
-	-	-
407.6	350.7	404.0
1,230.5	1,152.9	1,231.6
סך הכל הון כולל		
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
7,286.2	7,135.8	7,209.3
42.8	21.7	67.1
768.5	760.6	779.9
8,097.5	7,918.1	8,056.3
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
10.2%	10.1%	10.3%
15.2%	14.6%	15.3%
9.9%	9.9%	9.9%
13.4%	13.4%	13.4%
ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)		
1. הון עצמי רובד 1		
837.3	813.5	846.8
-	-	-
837.3	813.5	846.8
סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים		
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(0.4)	(0.7)	(0.3)
(14.0)	(10.6)	(18.9)
(14.4)	(11.3)	(19.2)
822.9	802.2	827.6
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
2. הון רובד 2		
316.9	260.5	313.6
90.7	90.2	90.4
407.6	350.7	404.0
סך הון רובד 2, לפני ניכויים		
-	-	-
407.6	350.7	404.0
סך הכל הון רובד 2		

(1) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015 בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר, 2017.

ביאור 9 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
10.1%	10.1%	10.3%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר ⁽²⁾⁽¹⁾
0.1%	– ⁽⁴⁾	–	השפעת הוראות המעבר
10.2%	10.1%	10.3%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

2 יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)⁽³⁾

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
243%	367%	258%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

3 יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
822.9	802.2	827.6	הון רובד 1
14,414.2	14,670.1	13,757.4	סך החשיפות
5.7%	5.5%	6.0%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) לתאריך המאזן לא קיימת השפעה בגין תוכנית התייעלות.

(2) לרבות השפעת כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(3) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות ימיות במשך הרבעון המדווח.

(4) מציין השפעה הנמוכה מ- 0.1 נקודות האחוז.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
17.7	18.1	18.0	שנה ראשונה
17.7	18.0	16.6	שנה שנייה
15.3	16.5	15.3	שנה שלישית
12.0	15.3	12.4	שנה רביעית
105.6	106.8	101.8	שנה חמישית ואילך
168.3	174.7	164.1	חוזי שכירות לטווח ארוך

ב - תביעות משפטיות

1 הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

2 ביום 17 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, ככובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק בייצוג השקעות, שעניין חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עובר לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ- 19,000 ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית. ביום 30 ביוני, 2015 הגישה כלל פיננסים, בשם הבנק, את תגובת הבנק לבקשה. בינואר 2016 הוגשה תשובת המבקש לתגובת המשיבים.

ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישורו מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. כן נקבע בהחלטה כי הקבוצה תכלול את מי שבוצעו בחשבונות רכישות של ניירות ערך כאמור בתקופה של עד 7 שנים טרם הגשת בקשת האישור ועד המועד בו הושלמה עסקת המיזוג של כלל בטוחה לבנק ירושלים. ביום 28 במאי, 2017 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק. ביום 17 בדצמבר, 2017 הוגש כתב תשובה מטעם המבקש.

ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים

שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח. ביום 21 בדצמבר, 2014 הודיעו כלל פיננסיים בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לבנק ירושלים כי כלל פיננסיים בע"מ המחיתה את התחייבויותיה וזכויותיה עפ"י סעיף 10 להסכם הרכישה לכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. לפיכך, כיום חלה התחייבותה לשיפוי של כלל פיננסיים בע"מ על כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים בניכוי השיפוי הינה נאותה.

3 ביום 6 באוגוסט, 2017 הוגשה והתקבלה בבנק בקשה, שהוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז, לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, שעניינה ביטול הטבות בעמלות עו"ש הנגבות מלקוחות, אשר לפי הנתען זכאים להטבות אלו ללא הגבלה בזמן. לפי הנתען, לקוחות אלו הוטעו, לכאורה, על ידי הבנק במסגרת פרסומים שהופצו על ידו. בין היתר ביקשו התובעים כי בית המשפט יחייב את הבנק לשלם לקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג פיצוי בסך כולל 9.2 מיליון ש"ח או כל סכום אחר אותו ימצא בית המשפט הנכבד לנכון לפסוק בנסיבות העניין, וכן ייתן צו המחייב את הבנק ליתן לתובעים וליתר חברי הקבוצה פטור מעמלות העו"ש עד למועד סגירת החשבון על ידם. בירור התביעה הועבר לגישור. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים הינה נאותה.

4 ביום 9 בנובמבר, 2017 הוגשה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, בטענה לפיה במסגרת אירוע פריצה שאירע במהלך חודש ינואר 2016 לאתר "מסחר בבורסה - ירושלים ברוקראז" פורסם מידע רגיש בנוגע ללקוחות הבנק. לטענת המבקש, התנהלות הבנק בהקשר זה מהווה הפרה של חוק הגנת הפרטיות, הוראות הפיקוח על הבנקים וכן רשלנות. על בסיס עילות תביעה אלו, הגיש המבקש כנגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית על סך 3 מיליון ש"ח (כאשר מדובר באומדן הכפוף לשינויים). על הבנק להגיש תשובתו לבקשת האישור עד ליום 15 במאי, 2018. בשלב זה לא ניתן לדעת את סיכויי התביעה בשל השלב המקדמי בו נמצאת התביעה.

5 סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably Possible) הסתכם ליום 31 במרץ 2018 בכ- 4 מיליון ש"ח.

6 נכון ליום 31 במרץ 2018, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בסעיפים 2, 3 ו-5 לביאור זה.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2018				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
303.8	-	303.8	-	-
חוזי Forward				
450.0	-	-	-	450.0
Swaps ⁽¹⁾				
753.8	-	303.8	-	450.0
סה"כ				
-	-	-	-	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
-	-	-	328.4	-
חוזי Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
142.1	132.6	9.5	-	-
אופציות שנכתבו				
142.1	132.6	9.5	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
177.6	177.6	-	-	-
אופציות שנכתבו				
177.6	177.6	-	-	-
אופציות שנקנו				
345.3	-	-	345.3	-
Swaps*				
1,313.1	620.4	19.0	673.7	-
סה"כ				
87.4	-	-	87.4	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
84.4	-	-	84.4	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב				
7.4	-	7.4	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
620.4	620.4	330.2	758.1	450.0
סך כל הסכום הנקוב				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
1.6	-	1.1	-	0.5
שווי הוגן ברוטו חיובי				
4.4	-	1.8	-	2.6
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
1.3	1.2	-	0.1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
2.4	1.2	-	1.2	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
2.9	1.2	1.1	0.1	0.5
סך כל שווי הוגן ברוטו חיובי (בנכסים)				
6.8	1.2	1.8	1.2	2.6
סך כל שווי הוגן ברוטו שלילי (בהתחייבויות)				

הערות בסוף ביאור 11א.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2017				
(בלתי מבוקר)				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾				
348.3	-	348.3	-	-
חוזי Forward				
543.2	-	-	313.2	230.0
Swaps ^(*)				
891.5	-	348.3	313.2	230.0
סך הכל				
313.2	-	-	313.2	-
(*) מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
429.7	-	-	429.7	-
חוזי Futures				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
2,641.1	2,413.2	227.9	-	-
אופציות שנכתבו				
2,641.1	2,413.2	227.9	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
2,367.9	2,367.9	-	-	-
אופציות שנכתבו				
2,367.9	2,367.9	-	-	-
אופציות שנקנו				
10,447.7	9,562.2	455.8	429.7	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
95.5	-	-	95.5	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב				
122.1	-	122.1	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
11,556.8	9,562.2	926.2	838.4	230.0
סך כל הסכום הנקוב				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM ⁽²⁾⁽¹⁾				
5.5	-	4.7	0.8	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
4.1	-	2.2	1.3	0.6
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
84.4	83.2	0.4	0.8	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
83.6	83.2	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרי אשראי				
0.5	-	-	0.5	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
90.4	83.2	5.1	2.1	-
סך הכל שווי הוגן חיובי ⁽⁴⁾				
87.7	83.2	2.6	1.3	0.6
סך הכל שווי הוגן שלילי				

הערות בסוף ביאור 11א.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2017				
סך הכל	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל - מדד	אחר
א. נגזרים ALM (2)(1)				
172.8	-	172.8	-	-
Forward חוזי				
534.5	-	-	254.5	280.0
Swaps				
707.3	-	172.8	254.5	280.0
סה"כ				
* מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
254.5	-	-	254.5	-
ב. נגזרים אחרים(1)				
175.6	-	-	141.7	-
Futures חוזי				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה				
4,646.5	4,581.7	64.8	-	-
אופציות שנכתבו				
4,646.5	4,581.7	64.8	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה שנסחרים אחרים				
2,213.2	2,213.2	-	-	-
אופציות שנכתבו				
2,213.2	2,213.2	-	-	-
אופציות שנקנו				
13,861.1	-	-	-	-
סה"כ				
ג. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
86.8	-	-	86.8	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב				
113.9	-	113.9	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
14,769.1	-	286.7	341.3	280.0
סך כל הסכום הנקוב				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים ALM (2)(1)				
1.2	-	1.2	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
3.3	-	0.4	0.9	2.0
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים אחרים(1)				
62.8	62.4	0.4	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
62.9	62.4	0.4	0.1	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אשראי				
1.1	-	-	1.1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
65.1	62.4	1.6	1.1	-
סך כל שווי הוגן ברוטו חיובי (בנכסים)				
66.2	62.4	0.8	1.0	2.0
סך כל שווי הוגן ברוטו שלילי (בהתחייבויות)				

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

ביאור 11 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
2.9	-	0.1	2.3	0.5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזמן שהתקבל
2.9	-	0.1	2.3	0.5	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
3.9	-	-	3.4	0.5	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
6.8	-	0.1	5.7	1.0	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
6.8	-	0.1	5.6	1.1	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
0.3	-	-	0.3	-	ביטחון במזמן ששועבד
6.5	-	0.1	5.3	1.1	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
90.4	0.5	30.0	7.1	52.8	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(0.5)	(0.5)	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזמן שהתקבל
89.9	-	30.0	7.1	52.8	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
79.8	-	48.6	4.6	26.6	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
169.7	-	78.6	11.7	79.4	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
87.7	-	26.4	4.0	57.3	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
0.3	-	-	0.3	-	ביטחון במזמן ששועבד
87.4	-	26.4	3.7	57.3	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
סך הכל	אחרים	דילרים / ברוקרים	בנקים	בורסות	
65.1	1.1	7.8	2.1	54.1	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים (2)
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1.1)	(1.1)	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
64.0	-	7.8	2.1	54.1	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
40.0	-	17.9	3.2	18.9	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים (1)
104.0	-	25.7	5.3	73.0	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
66.2	-	7.9	3.4	54.9	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
0.3	-	-	0.3	-	ביטחון במזומן ששועבד
65.9	-	7.9	3.1	54.9	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ג. פירוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל	
-	450.0	-	-	450.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
328.4	214.1	131.2	84.4	758.1	חוזי ריבית (אחר)
328.1	2.1	-	-	330.2	חוזי מטבע חוץ
275.2	3.9	341.3	-	620.4	חוזים בגין מניות
931.7	670.1	472.5	84.4	2,158.7	סך הכל
ליום 31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)					
150.0	80.0	-	-	230.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
429.6	-	250.1	158.7	838.4	חוזי ריבית (אחר)
869.4	56.8	-	-	926.2	חוזי מטבע חוץ
9,065.8	158.6	337.8	-	9,562.2	חוזים בגין מניות
10,514.8	295.4	587.9	158.7	11,556.8	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
30.0	100.0	150.0	-	280.0	חוזי ריבית (שקל- מדד)
141.7	213.0	41.5	86.8	483.0	חוזי ריבית (אחר)
384.1	32.2	-	-	416.3	חוזי מטבע חוץ
13,194.7	180.5	214.6	-	13,589.8	חוזים בגין מניות
13,750.5	525.7	406.1	86.8	14,769.1	סך הכל

- (1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.03.2018, 31.03.2017 ו-31.12.2017 בסך 2.9 מיליוני ש"ח, 89.9 מיליוני ש"ח ו- 64.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים

א הגדרות

- * אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר".
- * מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- * משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- * עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- * מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- * עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- * עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- * עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- * עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- * מגזר ניהול פיננסי - יכלול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- * נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנובעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

ב. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו

מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי).

וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.

הוצאות תפעוליות ואחרות

הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.

מיסים על הכנסה

המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018								
(בלתי מבוקר)								
פעילות בישראל								
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾	
							מזה: הלוואות לדיר	סה"כ משקי בית
110.3	-	1.3	-	3.5	8.2	0.1	61.1	97.2
19.5	-	4.6	1.3	0.3	0.4	2.6	-	10.3
-	-	-	-	-	-	-	-	-
90.8	-	(3.3)	(1.3)	3.2	7.8	(2.5)	61.1	86.9
-	-	12.2	1.9	(0.4)	(1.5)	3.6	(25.9)	(15.8)
90.8	-	8.9	0.6	2.8	6.3	1.1	35.2	71.1
48.8	-	20.9	0.2	2.5	8.3	1.2	5.9	15.7
139.6	-	29.8	0.8	5.3	14.6	2.3	41.1	86.8
11.0	-	(0.1)	-	(0.4)	0.6	-	0.4	10.9
100.5	-	2.3	6.7	1.8	6.3	3.5	20.9	79.9
28.1	-	27.6	(5.9)	3.9	7.7	(1.2)	19.8	(4.0)
9.1	-	8.9	(1.9)	1.2	2.5	(0.4)	6.4	(1.2)
19.0	-	18.7	(4.0)	2.7	5.2	(0.8)	13.4	(2.8)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
55.2	-	1.4	4.9	0.6	2.9	1.7	10.0	43.7
45.3	-	0.9	1.8	1.2	3.4	1.8	10.9	36.2
49.6	-	19.3	(2.8)	3.4	7.5	0.4	20.8	21.8
13,295.4	-	3,542.9	3.5	363.5	852.5	12.2	7,225.3	8,520.8
9,751.3	-	-	3.5	362.3	852.5	12.2	7,225.3	8,520.8
9,646.2	-	-	5.9	410.7	718.5	26.3	7,123.3	8,484.8
39.7	-	-	-	16.9	8.1	-	1.3	14.7
163.0	-	-	-	-	2.6	-	150.2	160.4
12,343.1	-	1,891.6	762.9	579.1	882.7	1,574.5	-	6,652.3
10,450.3	-	-	762.9	577.9	882.7	1,574.5	-	6,652.3
10,103.9	-	-	741.0	552.0	842.1	1,529.2	-	6,439.6
8,076.6	-	626.6	21.3	675.1	966.0	27.0	4,154.1	5,760.6
8,056.3	-	725.6	8.3	752.7	829.7	36.6	4,086.9	5,703.4
6,333.8	-	-	-	1,148.5	540.8	1,599.3	755.2	3,045.2
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
74.8	-	-	-	2.7	5.7	0.1	35.2	66.3
6.5	-	-	0.5	0.1	0.6	1.0	-	4.3
9.5	-	8.9	0.1	-	-	-	-	0.5
90.8	-	8.9	0.6	2.8	6.3	1.1	35.2	71.1

(1) מגזר זה כולל את הפעילויות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017								
(בלתי מבוקר)								
פעילות בישראל								
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾	
							מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית
106.7	-	1.4	-	4.1	8.1	-	57.2	93.1
20.0	-	6.9	2.3	0.1	0.5	3.4	-	6.8
-	-	-	-	-	-	-	-	-
86.7	-	(5.5)	(2.3)	4.0	7.6	(3.4)	57.2	86.3
-	-	10.5	2.8	(0.9)	(0.7)	4.3	(23.6)	(16.0)
86.7	-	5.0	0.5	3.1	6.9	0.9	33.6	70.3
34.9	-	-	6.6	2.5	7.3	1.9	5.6	16.6
121.6	-	5.0	7.1	5.6	14.2	2.8	39.2	86.9
11.0	-	-	-	0.7	(1.1)	-	(1.5)	11.4
99.7	-	4.7	11.6	1.9	6.5	3.7	17.6	71.3
10.9	-	0.3	(4.5)	3.0	8.8	(0.9)	23.1	4.2
3.3	-	-	(1.3)	0.9	2.6	(0.3)	7.0	1.4
7.6	-	0.3	(3.2)	2.1	6.2	(0.6)	16.1	2.8
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
54.5	-	3.0	7.3	0.6	3.0	1.6	8.9	39.0
45.2	-	1.7	4.3	1.3	3.5	2.1	8.7	32.3
39.6	-	1.5	-	4.3	7.5	0.8	22.2	25.5
13,834.6	-	3,958.3	1.7	512.0	1,050.0	8.4	6,994.0	8,304.2
9,793.0	-	-	1.7	428.7	1,050.0	8.4	6,994.0	8,304.2
9,695.5	-	-	-	479.5	920.6	9.5	6,963.4	8,285.9
39.2	-	-	-	13.6	9.7	-	-	15.9
150.2	-	-	-	-	3.4	-	137.2	146.8
13,025.4	-	2,203.7	1,135.3	459.7	970.2	1,578.2	-	6,678.3
10,738.4	-	-	1,135.3	376.4	970.2	1,578.2	-	6,678.3
10,797.9	-	-	1,078.6	446.7	1,088.0	1,574.5	-	6,610.1
7,929.0	-	491.3	45.8	695.7	1,128.2	22.6	3,968.6	5,545.4
7,918.1	-	496.8	49.6	771.4	1,048.3	23.5	3,949.3	5,528.5
10,837.3	-	-	-	3,199.9	955.8	2,725.1	938.6	3,956.5
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
73.6	-	-	-	3.1	6.4	-	32.5	64.1
6.4	-	-	0.5	-	0.5	0.9	-	4.5
6.7	-	5.0	-	-	-	-	1.1	1.7
86.7	-	5.0	0.5	3.1	6.9	0.9	33.6	70.3

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017								
(בלתי מבוקר)								
פעילות בישראל								
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽¹⁾	
							מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית
473.5	-	4.5	-	15.6	35.1	-	272.4	418.3
110.1	-	35.6	6.2	1.2	3.7	13.5	-	49.9
הכנסות ריבית מחיצוניים								
הוצאות ריבית מחיצוניים								
הכנסות ריבית, נטו:								
363.4	-	(31.1)	(6.2)	14.4	31.4	(13.5)	272.4	368.4
0.0	-	55.6	8.0	(2.0)	(4.3)	18.1	(132.8)	(75.4)
מחיצוניים								
בינמגזרי								
363.4	-	24.5	1.8	12.4	27.1	4.6	139.6	293.0
סך הכנסות ריבית, נטו								
125.5	-	(0.6)	19.0	11.3	26.4	5.4	25.6	64.0
סך הכנסות שאינן מריבית								
488.9	-	23.9	20.8	23.7	53.5	10.0	165.2	357.0
סך ההכנסות								
36.9	-	-	-	0.7	(2.4)	-	(1.6)	38.6
הוצאות בגין הפסדי אשראי								
399.8	-	10.9	45.9	7.9	26.3	15.4	70.0	293.4
הוצאות תפעוליות ואחרות								
52.2	-	13.0	(25.1)	15.1	29.6	(5.4)	96.8	25.0
רווח (הפסד) לפני מיסים								
15.2	-	3.7	(7.3)	4.5	8.7	(1.6)	28.1	7.2
הפרשה למיסים על הרווח								
37.0	-	9.3	(17.8)	10.6	20.9	(3.8)	68.7	17.8
רווח נקי (הפסד)								
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:								
207.0	-	6.1	27.6	2.4	11.6	6.4	33.0	152.9
הוצאות ישירות								
192.8	-	4.8	18.3	5.5	14.7	9.0	37.0	140.5
הוצאות עקיפות								
172.7	-	12.6	(4.8)	14.5	31.4	2.6	94.8	116.4
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות								
13,450.5	-	3,628.2	13.1	487.9	923.1	9.5	7,085.9	8,388.7
יתרה ממוצעת של נכסים								
9,754.4	-	-	13.1	420.0	923.1	9.5	7,085.9	8,388.7
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור								
9,772.4	-	-	22.1	357.8	786.9	10.5	7,278.1	8,595.1
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח								
41.2	-	-	-	16.9	8.8	-	1.3	15.5
יתרת חובות פגומים								
165.0	-	-	-	-	2.7	-	152.4	162.3
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום								
12,631.4	-	1,985.8	898.5	560.2	926.0	1,625.8	-	6,635.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות								
10,577.9	-	-	898.5	504.9	913.6	1,625.8	-	6,635.1
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור								
10,560.1	-	-	727.4	615.2	896.9	1,619.5	-	6,701.1
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח								
7,961.6	-	479.3	43.4	683.0	1,114.7	20.9	4,014.8	5,620.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון								
8,097.5	-	528.7	34.4	597.4	1,102.0	17.1	4,221.3	5,817.9
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח								
10,285.9	-	-	-	2,946.5	848.7	2,661.4	878.8	3,829.3
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול								
פיצול הכנסות ריבית נטו:								
306.0	-	-	-	12.0	26.5	-	-	267.5
מרווח מפעילות מתן אשראי								
29.2	-	-	1.8	0.4	0.6	4.6	-	21.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות								
28.2	-	24.5	-	-	-	-	3.0	3.7
אחר								
363.4	-	24.5	1.8	12.4	27.1	4.6	3.0	293.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו								

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
7.9	43.4	53.6	104.9	-	104.9
0.2	0.3	10.5	11.0	-	11.0
-	(0.1)	(11.3)	(11.4)	-	(11.4)
-	-	2.3	2.3	-	2.3
-	(0.1)	(9.0)	(9.1)	-	(9.1)
8.1	43.6	55.1	106.8	-	106.8
2.4	0.4	0.5	3.3	-	3.3

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
1,034.2	1.3	16.6	1,052.1	-	1,052.1
311.4	7,122.0	1,160.7	8,594.1	-	8,594.1
1,345.6	7,123.3	1,177.3	9,646.2	-	9,646.2
200.7	6,710.8	-	6,911.5	-	6,911.5
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾					
4.4	0.1	9.1	13.6	-	13.6
1.3	⁽²⁾ 43.1	45.5	89.9	-	89.9
5.7	43.2	54.6	103.5	-	103.5
0.7	43.1	-	43.8	-	43.8

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.6 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.6 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
105.4	-	105.4	51.0	44.8	9.6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
11.0	-	11.0	12.9	(1.8)	(0.1)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(10.1)	-	(10.1)	(9.9)	0.4	(0.6)
מחיקות חשבונאיות					
1.9	-	1.9	1.4	-	0.5
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(8.2)	-	(8.2)	(8.5)	0.4	(0.1)
מחיקות חשבונאיות נטו					
108.2	-	108.2	55.4	43.4	9.4
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2017^(*)					
3.0	-	3.0	0.5	0.3	2.2
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה

יתרת חוב רשומה של חובות⁽¹⁾					
1,206.7	-	1,206.7	21.5	-	1,185.2
שנבדקו על בסיס פרטי					
8,488.8	-	8,488.8	1,141.8	6,963.4	383.6
שנבדקו על בסיס קבוצתי^(**)					
9,695.5	-	9,695.5	1,163.3	6,963.4	1,568.8
סך הכל חובות⁽¹⁾					
6,740.1	-	6,740.1	-	6,571.3	168.8
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾					
15.2	-	15.2	10.1	-	5.1
שנבדקו על בסיס פרטי					
90.0	-	90.0	44.8	⁽²⁾ 43.1	2.1
שנבדקו על בסיס קבוצתי^(***)					
105.2	-	105.2	54.9	43.1	7.2
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
43.7	-	43.7	-	43.1	0.6
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 1.0 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 23.8 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
הפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2017						
(מבוקר)						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
9.6	44.8	51.0	105.4	-	105.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(1.8)	(1.3)	40.0	36.9	-	36.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.5)	(0.5)	(47.8)	(48.8)	-	(48.8)	מחיקות חשבונאיות
0.6	0.4	10.4	11.4	-	11.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
0.1	(0.1)	(37.4)	(37.4)	-	(37.4)	מחיקות חשבונאיות נטו
7.9	43.4	53.6	104.9	-	104.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה(*)
2.3	0.4	0.5	3.2	-	3.2	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ , ועל חובות ⁽¹⁾ בגינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
1,116.3	1.3	15.6	1,133.2	-	1,133.2	שנבדקו על בסיס פרטי
273.4	7,276.8	1,125.0	8,639.2	-	8,639.2	שנבדקו על בסיס קבוצתי(**)
1,353.7	7,278.1	1,140.6	9,772.4	-	9,772.4	סך הכל חובות ⁽¹⁾
187.0	6,830.1	-	7,017.1	-	7,017.1	(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
4.7	0.1	9.4	14.2	-	14.2	שנבדקו על בסיס פרטי
0.9	42.9	43.7	87.5	-	87.5	שנבדקו על בסיס קבוצתי(***)
5.6	43.0	53.1	101.7	-	101.7	סך ההפרשה להפסדי אשראי
0.7	42.9	-	43.6	-	43.6	(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.7 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 25.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרץ 2018						פעילות לווים בישראל	
(בלתי מבוקר)							
חובות לא פגומים מידע נוסף		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾				
			פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים		
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾						
ציבור מסחרי							
-	-	792.9	21.0	-	771.9	בינוי ונדל"ן- בינוי	
3.0	2.6	449.4	4.0	5.7	439.7	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	
-	-	92.7	-	-	92.7	שרותים פיננסיים	
-	-	10.6	-	-	10.6	מסחרי- אחר	
3.0	2.6	1,345.6	25.0	5.7	1,314.9	סך הכל מסחרי	
						אנשים פרטים - הלוואות לדירור	
24.1	150.2	7,123.3	1.3	150.2 ⁽⁶⁾	6,971.8		
13.4	10.2	1,177.3	13.4	18.7	1,145.2	אנשים פרטיים - אחר	
40.5	163.0	9,646.2	39.7	174.6	9,431.9	סך הכל ציבור- פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל	
40.5	163.0	9,646.2	39.7	174.6	9,431.9	סך הכל פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל	
40.5	163.0	9,646.2	39.7	174.6	9,431.9	סך הכל	
31 במרץ 2017							
(בלתי מבוקר)						פעילות לווים בישראל	
ציבור מסחרי							
0.1	-	917.6	18.4	0.2	899.0		בינוי ונדל"ן- בינוי
12.1	3.4	467.4	4.3	10.0	453.1		בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	170.2	-	-	170.2	שרותים פיננסיים	
-	-	13.6	0.6	-	13.0	מסחרי- אחר	
12.2	3.4	1,568.8	23.3	10.2	1,535.3	סך הכל מסחרי	
30.2	137.2	6,963.4	-	137.2	6,826.2	אנשים פרטים - הלוואות לדירור	
20.8	9.6	1,163.3	15.9	26.4	1,121.0	אנשים פרטיים - אחר	
63.2	150.2	9,695.5	39.2	173.8	9,482.5	סך הכל ציבור- פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל	
63.2	150.2	9,695.5	39.2	173.8	9,482.5	סך הכל פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל	
63.2	150.2	9,695.5	39.2	173.8	9,482.5	סך הכל	

הערות בסוף ביאור 13

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2017						
(מבוקר)						
חובות לא פגומים		בעייתיים ⁽²⁾				
מידע נוסף		סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	פעילות לווים בישראל
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾					
ציבור מסחרי						
-	-	817.3	21.2	-	796.1	בינוי ונדל"ן- בינוי
0.5	2.7	438.3	4.0	2.7	431.6	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	87.2	-	-	87.2	שרותים פיננסים
-	-	10.9	0.5	0.1	10.3	מסחרי- אחר
0.5	2.7	1,353.7	25.7	2.8	1,325.2	סך הכל מסחרי
26.2	152.4	7,278.1	1.3	152.4 ⁽⁶⁾	7,124.4	אנשים פרטים - הלוואות לדיור
14.5	9.9	1,140.6	14.2	20.4	1,106.0	אנשים פרטיים - אחר
41.2	165.0	9,772.4	41.2	175.6	9,555.6	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
41.2	165.0	9,772.4	41.2	175.6	9,555.6	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
41.2	165.0	9,772.4	41.2	175.6	9,555.6	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום , נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13.ב.2.ג להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 10.0 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (31.3.2017 ו-31.12.2017: 10.0 מיליוני ש"ח ו-8.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

(6) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 10.4 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה (31.03.2017 ו-31.12.2017: 10.4 מיליוני ש"ח ו-9.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בהפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	21.0	21.0	28.4
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	4.0	4.0	5.2
שרותים פיננסיים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	25.0	25.0	33.6
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	1.3	1.3	1.3
אנשים פרטיים - אחר	-	-	13.4	13.4	34.7
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	-	-	39.7	39.7	69.6
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	-	39.7	39.7	69.6
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	39.7	39.7	69.6
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	3.7	3.7	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	17.6	17.6	-

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרץ 2017					פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	
ציבור מסחרי					
25.8	18.4	18.4	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
5.5	4.3	4.3	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
0.6	0.6	0.6	-	-	מסחרי- אחר
31.9	23.3	23.3	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
34.7	15.9	15.9	-	-	אנשים פרטיים - אחר
66.6	39.2	39.2	-	-	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
66.6	39.2	39.2	-	-	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
66.6	39.2	39.2	-	-	סך הכל
מזה:					
-	5.0	5.0	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	21.7	21.7	-	-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

הערות בסוף ביאור 13ב.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
פעילות לווים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בסינים קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בסינים לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	21.2	21.2	28.7
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	4.0	4.0	5.3
שרותים פיננסיים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	0.5	0.5	0.4
סך הכל מסחרי	-	-	25.7	25.7	34.4
אנשים פרטים - הלוואות לדיור	-	-	1.3	1.3	1.3
אנשים פרטיים - אחר	-	-	14.2	14.2	34.8
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	-	-	41.2	41.2	70.5
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	-	41.2	41.2	70.5
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	41.2	41.2	70.5
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	4.3	4.3	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	19.3	19.3	-

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) סווג מחדש.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		
(בלתי מבוקר)		
מזה נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
ציבור- מסחרי		
-	-	21.1
-	-	4.0
-	-	0.3
-	-	25.4
סך הכל מסחרי		
-	-	1.3
0.3	0.4	13.8
0.3	0.4 ⁽⁴⁾	40.5
סך הכל		

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017		
(בלתי מבוקר)		
ציבור- מסחרי		
⁽⁵⁾ -	⁽⁵⁾ -	18.5
⁽⁵⁾ -	⁽⁵⁾ -	7.7
⁽⁵⁾ -	⁽⁵⁾ -	0.6
⁽⁵⁾ -	⁽⁵⁾ -	26.8
סך הכל מסחרי		
-	-	-
0.2	0.2	15.8
0.2	0.2 ⁽⁴⁾	42.6
סך הכל		

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(4) אילו החובות היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 0.7 מיליוני ש"ח ו-0.5 מיליוני ש"ח, לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ולשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017, בהתאמה.
(5) יתרה נמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

ליום 31 במרץ 2018				
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
ציבור מסחרי				
3.2	3.2	-	-	בינוי ונדל"ן- בינוי
1.0	0.5	-	-	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	שרותים פיננסיים
-	-	-	-	מסחרי- אחר
4.2	3.7	-	-	0.5
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
13.4	6.7	-	-	6.7
אנשים פרטיים - אחר				
17.6	10.4	-	-	7.2
סך הכל				
ליום 31 במרץ 2017				
(בלתי מבוקר)				
ציבור מסחרי				
4.0	3.9	-	-	0.1
1.2	0.6	-	-	0.6
-	-	-	-	-
0.6	0.6	-	-	-
מסחרי- אחר				
5.8	5.1	-	-	0.7
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
15.9	6.5	-	-	9.4
אנשים פרטיים - אחר				
21.7	11.6	-	-	10.1
סך הכל				
ליום 31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
ציבור מסחרי				
3.4	3.3	-	-	0.1
1.2	0.6	-	-	0.6
-	-	-	-	-
0.5	0.4	-	-	0.1
מסחרי- אחר				
5.1	4.3	-	-	0.8
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	אנשים פרטים - הלוואות לדיוור
14.2	6.7	-	-	7.5
אנשים פרטיים - אחר				
19.3	11.0	-	-	8.3
סך הכל				

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 31 במרץ 2018, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - פעילות לווים בישראל

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018						בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)						(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו						ארגונים מחדש שבוצעו					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
62	1.3	1.3	81	2.0	2.0	62	1.3	1.3	81	2.0	2.0
62	1.3	1.3	81	2.0	2.0	62	1.3	1.3	81	2.0	2.0
סך הכל פעילות בישראל						סך הכל פעילות בישראל					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾						ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018						בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)						(בלתי מבוקר)					
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	- ⁽⁴⁾	-	25	0.3 ⁽³⁾	0.3	4	- ⁽⁴⁾	-	25	0.3 ⁽³⁾	0.3
4	-	-	25	0.3	0.3	4	-	-	25	0.3	0.3
סך הכל						סך הכל					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.
- (2) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (3) החל מהדוחות לשנת 2015 מיישם הבנק עדכון לקובץ שאלות ותשובות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, אשר מחייב, בין היתר, כי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי שאורגנו מחדש וארגון מחדש כשל יימחקו לכל המאוחר תוך 60 יום. הבנק יישם את ההוראה בדרך של מכאן ולהבא. לפירוט נוסף ראה ביאור 7.ח1.
- (4) סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)⁽²⁾, סוג החזר וסוג ריבית

31 במרץ 2018					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
554.2	4,032.8	353.6	5,816.1	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
49.2	1,011.1	58.7	1,305.1	מעל 60%	
0.2	1.4	0.2	2.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
603.6	5,045.3	412.5	7,123.3		סך הכל

31 במרץ 2017 ⁽²⁾					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
395.8	4,078.6	322.4	5,639.9	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
32.6	1,050.7	67.8	1,313.4	מעל 60%	
0.6	6.0	2.0	10.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
429.0	5,135.3	392.2	6,963.4		סך הכל

31 בדצמבר 2017					
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור				
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל		
473.1	4,151.4	383.6	5,966.0	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
48.7	1,014.1	64.1	1,307.0	מעל 60%	
0.4	4.3	0.3	5.1		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
522.2	5,169.8	448.0	7,278.1		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

(2) סווג מחדש

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת (הבנק יציין את מדיניות המעקב אחר יחס ה-LTV ואופן הבאתו בקביעת סיכון החוב ובניהול סיכון האשראי ו/או קביעת הפרשה מעבר להפרשה המזערית המתחייבת לפי שיטת עומק הפיגור). ביאור 3.ב.13 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף תקופה

31 בדצמבר 2017		31 במרץ 2017		31 במרץ 2018	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:					
0.5	115.5	0.5	113.7	0.5	113.2
ערבויות להבטחת אשראי ⁽¹⁾					
⁽³⁾ -	19.1	0.1	33.6	0.1	19.3
ערבויות לרוכשי דירות					
0.3	115.0	0.3	132.0	0.3	118.1
ערבויות והתחייבויות אחרות					
0.4	120.1	0.4	130.6	0.3	115.9
מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו					
⁽³⁾ -	31.0	⁽³⁾ -	37.3	⁽³⁾ -	39.3
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו					
2.0	1,543.0	1.7	1,333.0	2.1	1,589.3
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן					
3.2	1,943.7	3.0	1,780.2	3.3	1,995.1
סך הכל					

(1) יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרתהפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

(3) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,017.1	-	23.9	72.9	-	1,920.3
1,012.7	5.6	68.2	124.9	28.5	785.5
9,542.7	-	216.0	683.8	2,932.7	5,710.2
164.9	164.9	-	-	-	-
0.3	0.3	-	-	-	-
2.9	1.2	-	1.1	0.4	0.2
175.6	68.1	-	-	6.6	100.9
12,916.2	240.1	308.1	882.7	2,968.2	8,517.1
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,103.9	-	385.4	949.7	1,467.7	7,301.1
33.9	-	-	-	33.9	-
1.0	-	-	-	-	1.0
48.9	-	-	-	7.0	41.9
1,713.2	-	-	-	1,373.7	339.5
6.8	1.2	0.9	0.6	2.5	1.6
161.7	58.1	0.3	4.0	-	99.3
12,069.4	59.3	386.6	954.3	2,884.8	7,784.4
סך הכל התחייבויות					
846.8	180.8	(78.5)	(71.6)	83.4	732.7
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ⁽³⁾					
-	-	80.3	80.1	(247.6)	87.2
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
846.8	180.8	1.8	8.5	(164.2)	819.9
סך הכל כללי					

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 399.0 מיליוני ש"ח.

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) אינם מגדרים גידור חשבונאי.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,723.1	-	23.9	73.4	-	2,625.8
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
1,108.7	5.9	97.4	129.9	46.1	829.4
ניירות ערך					
9,590.3	-	179.6	820.5	3,267.5	5,322.7
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾					
158.4	158.4	-	-	-	-
בניינים וציוד					
0.7	0.7	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים					
89.9	84.2	0.4	1.9	-	3.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
145.9	75.1	-	-	5.2	65.6
נכסים אחרים					
13,817.0	324.3	301.3	1,025.7	3,318.8	8,846.9
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,797.9	-	395.0	989.9	1,886.5	7,526.5
פיקדונות הציבור					
36.8	-	-	-	36.8	-
פיקדונות מבנקים					
0.2	-	-	-	-	0.2
פיקדונות הממשלה					
410.8	-	-	-	92.7	318.1
ניירות ערך שהושאלו					
1,501.1	-	-	0.3	1,075.6	425.2
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
87.7	83.7	0.7	1.4	0.6	1.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
169.0	66.7	-	17.1	-	85.2
התחייבויות אחרות					
13,003.5	150.4	395.7	1,008.7	3,092.2	8,356.5
סך הכל התחייבויות					
813.5	173.9	(94.4)	17.0	226.6	490.4
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ⁽³⁾					
-	-	99.9	(18.2)	(229.3)	147.6
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
813.5	173.9	5.5	(1.2)	(2.7)	638.0
סך הכל כללי					

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 513.5 מיליוני ש"ח.

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) אינם מגדרים גידור חשבונאי.

ביאור 14 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
		מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
נכסים					
2,659.0	-	20.1	64.3	-	2,574.6
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
858.3	1.7	76.6	110.3	14.3	655.4
ניירות ערך					
9,670.7	-	201.8	695.4	3,130.9	5,642.6
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾					
150.6	150.6	-	-	-	-
בניינים וציוד					
0.4	0.4	-	-	-	-
נכסים בלתי מוחשיים					
64.0	60.3	3.2	-	-	0.5
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
150.6	33.6	-	-	7.1	109.9
נכסים אחרים					
13,553.6	246.6	301.7	870.0	3,152.3	8,983.0
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
10,560.1	-	389.9	867.8	1,519.8	7,782.6
פיקדונות הציבור					
33.6	-	-	-	33.6	-
0.5	-	-	-	-	0.5
פיקדונות מבנקים					
34.4	-	-	-	10.8	23.6
פיקדונות הממשלה					
1,872.2	-	-	-	1,529.9	342.3
ניירות ערך שהושאלו					
66.2	60.3	0.2	-	2.0	3.7
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
149.3	55.7	-	4.9	-	88.7
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
12,716.3	116.0	390.1	872.7	3,096.1	8,241.4
התחייבויות אחרות					
837.3	130.6	(88.4)	(2.7)	56.2	741.6
סך הכל התחייבויות					
808.3	164.5	(40.6)	(20.1)	155.2	549.3
הפרש					
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ⁽³⁾					
-	-	93.3	13.8	(279.0)	171.9
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
837.3	130.6	4.9	11.1	(222.8)	913.5
סך הכל כללי					

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 303.0 מיליוני ש"ח.

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) אינם מגדרים גידור חשבונאי.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכין בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכין הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שבכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

ב השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים - לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי נכין מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי הוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית. השווי הוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש הוערך בהתאם ליתרה המאזנית.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכין המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכין אלה לא פחתו משיעורי הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. לא הובאו בחשבון בחישוב השווי הוגן פרעונות מוקדמים של אשראים כאשר השפעתם אינה חד משמעית.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. השווי הוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידי המהווה בשיעורי ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה - היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 15א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרץ 2018				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,017.1	-	-	2,017.1
ניירות ערך(2)	1,012.7	0.5	-	1,012.7
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	9,542.7	-	9,463.6	9,463.6
נכסים בגין מכשירים נגזרים	2.9	0.1	2.8	2.9
נכסים פיננסיים אחרים	27.4	-	27.4	27.4
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	12,602.8	3,029.4	3.3	9,491.0
12,523.7				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	10,103.9	-	2,419.3	7,726.0
פיקדונות מבנקים	33.9	-	-	40.4
פיקדונות הממשלה	1.0	-	-	1.0
ניירות ערך שהושאלו	48.9	48.9	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,713.2	1,633.9	-	118.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	6.8	1.2	5.6	-
התחייבויות פיננסיות אחרות	97.2	-	-	97.2
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	12,004.9	1,684.0	2,424.9	7,983.0
12,091.9				
31 במרץ 2017				
(בלתי מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,723.1	-	-	-
ניירות ערך(2)	1,108.7	1,102.8	-	5.9
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	9,590.3	-	-	9,543.9
נכסים בגין מכשירים נגזרים	89.9	84.4	5.5	0.5
נכסים פיננסיים אחרים	26.6	-	-	26.6
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	13,538.6	3,910.3	5.5	9,576.9
13,492.7				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	10,797.9	-	2,247.6	8,568.3
פיקדונות מבנקים	36.8	-	-	43.1
פיקדונות הממשלה	0.2	-	-	0.2
ניירות ערך שהושאלו	410.8	410.8	-	-
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,501.1	1,405.7	-	135.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	87.7	83.6	4.1	-
התחייבויות פיננסיות אחרות	102.8	-	-	102.8
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	12,937.3	1,900.1	2,251.7	8,849.8
13,001.6				

הערות בסוף ביאור 15א.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 15 א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2017				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יטרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 3 ⁽¹⁾	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2,659.0	-	-	2,659.0
ניירות ערך ⁽²⁾	858.3	0.6	-	858.3
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	9,670.7	-	9,576.3	9,576.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים	64.0	0.4	63.6	65.1
נכסים פיננסיים אחרים	25.8	-	25.8	25.8
סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	13,277.8	64.2	9,603.2	13,184.5
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	10,560.1	-	2,913.6	10,600.4
פיקדונות מבנקים	33.6	-	-	40.3
פיקדונות הממשלה	0.5	-	0.5	0.5
ניירות ערך שהושאלו	34.4	34.4	-	34.4
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,872.2	1,787.0	-	1,905.3
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	66.2	0.5	65.7	66.2
התחייבויות פיננסיות אחרות	92.9	-	92.9	92.9
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	12,659.9	1,821.9	2,979.3	12,740.0

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

(3) מזה, אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון לימים 31.03.2018, 31.03.2017 ו- 31.12.2017 בסך 4.2 מיליון ש"ח, 3.1 מיליון ש"ח, ו- 4.2 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2018, 31.03.2017 ו- 31.12.2017 בסך 3,060.1 מיליון ש"ח, 3,948.8 מיליון ש"ח ו- 3,608.3 מיליון ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.03.2018, 31.03.2017 ו- 31.12.17 בסך 2,572.2 מיליון ש"ח, 2,848.9 מיליון ש"ח ו- 3,107.1 מיליון ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 15ב.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2018				
(בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה :				
559.4	-	-	559.4	אגרות חוב ממשלת ישראל
111.3	-	-	111.3	אגרות חוב ממשלת זרות
11.1	-	0.5	10.6	אגרות חוב חברות אחרות
681.8	-	0.5	681.3	סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למטרות מסחר :				
322.4	-	-	322.4	אגרות חוב ממשלת ישראל
4.9	-	-	4.9	תעודות סל
3.0	-	-	3.0	של אחרים בישראל
330.3	-	-	330.3	סך הכל אג"ח ותעודות סל
0.6	-	-	0.6	מניות וקרנות
330.9	-	-	330.9	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.5	0.5	-	-	חוזי ריבית שקל מדד
0.1	-	-	0.1	חוזי ריבית- אחר
1.1	-	1.1	-	חוזי מטבע חוץ
1.2	-	-	1.2	חוזי מניות
-	-	-	-	חוזים בגין נגזרי אשראי
2.9	0.5	1.1	1.3	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,015.6	0.5	1.6	1,013.5	סך הכל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות				
48.9	-	-	48.9	ניירות ערך שהושאלו
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
2.6	2.6	-	-	חוזי ריבית- שקל מדד
1.2	-	-	1.2	חוזי ריבית- אחר
1.8	-	1.8	-	חוזי מטבע חוץ
1.2	-	-	1.2	חוזי מניות
6.8	2.6	1.8	2.4	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
55.7	2.6	1.8	51.3	סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים

משמעותיים.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 במרץ 2017			
(בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה :			
531.5	-	-	531.5
128.6	-	-	128.6
0.7	-	-	0.7
5.9	5.9	-	-
666.7	5.9	-	660.8
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר :			
422.0	-	-	422.0
13.1	-	-	13.1
6.0	-	-	6.0
0.9	-	-	0.9
442.0	-	-	442.0
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
1.6	-	0.8	0.8
5.1	-	4.7	0.4
83.2	-	-	83.2
0.5	0.5	-	-
90.4	0.5	5.5	84.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים			
1,199.1	6.4	5.5	1,187.2
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
410.8	-	-	410.8
ניירות ערך שהושאלו			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
0.6	0.6	-	-
1.3	-	1.3	-
2.6	-	2.2	0.4
83.2	-	3.5	83.2
חוזי מניות			
87.7	0.6	3.5	83.6
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
498.5	0.6	3.5	494.4
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 215 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017			
(מבוקר)			
מידדות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה :			
404.0	-	-	404.0
118.7	-	-	118.7
0.6	-	0.6	-
523.3	-	0.6	522.7
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר :			
333.3	-	-	333.3
1.7	-	-	1.7
335.0	-	-	335.0
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	-	-	-
-	-	-	-
1.6	-	1.2	0.4
62.4	-	-	62.4
1.1	1.1	-	-
65.1	1.1	1.2	62.8
923.4	1.1	1.8	920.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
48.9	-	-	48.9
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
2.0	2.0	-	-
1.0	-	0.9	0.1
0.8	-	0.4	0.4
62.4	-	-	62.4
66.2	2.0	1.3	62.9
115.1	2.0	1.3	111.8
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 15 ג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2018						
(בלתי מבוקר)						
רווחים (הפסדים) שטרם ממושו בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה	שווי הוגן לסוף תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמושו וטרם ממושו שנכללו				שווי הוגן לתחילת תקופה
		מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר	בדוח רווח והפסד	
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	(1.1)	1.1
-	0.5	-	0.5	-	-	-
(0.6)	(2.6)	-	-	-	(0.6)	(2.0)
ליום 31 במרץ 2017						
(בלתי מבוקר)						
(0.2)	5.9	-	-	0.1	(0.3)	6.1
0.5	0.5	-	-	-	0.5	-
ליום 31 במרץ 2018						
(בלתי מבוקר)						
-	-	(5.8)	-	-	(0.3)	6.1
1.1	1.1	-	-	-	1.1	-
(2.0)	(2.0)	-	-	-	(2.0)	-

ביאור 15 ד - מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2018			
(בלתי מבוקר)			
ממוצע משוקלל	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן
2.53	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	-
0.84%	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	(2.1)
ליום 31 במרץ 2017			
(בלתי מבוקר)			
2.59	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	0.5
ליום 31 בדצמבר 2017			
(מבוקר)			
2.64	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות	היוון תזרימי מזומנים	1.1
0.69%	"סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה"	היוון תזרימי מזומנים	(2.0)

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 16 - נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך מאזן

- 1 ביום 4 בינואר 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון שני לשנת 2017 במזומן בסך 1.8 מיליוני ש"ח ובגין רווחי רבעון שלישי לשנת 2017 במזומן בסך 3.7 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך 0.08 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ב-28 בינואר 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 14 בינואר, 2018 (המועד הקובע).
- 2 ביום 27 במרץ 2018, החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד ביניים בגין רווחי רבעון רביעי לשנת 2017 בסך 3.3 מיליוני ש"ח, הדיבידנד בסך 0.05 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ב-22 באפריל 2018, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 8 באפריל 2018 (המועד הקובע).
- 3 ביום 16 באוקטובר 2017, הבנק התקשר עם מיטב דש טרייד בע"מ ו- מיטב דש ברוקראז' בע"מ (להלן: "הרוכשות") בהסכמים למכירת תיקי הלקוחות העצמאיים ותיקי הלקוחות המוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' (Brokerage) (להלן: "הממכר" ו- "הסכמי המכירה", בהתאמה), בתמורה כוללת של 21 מיליוני ש"ח (להלן יחד: "העסקה").
הסכמי המכירה כוללים, בין היתר, מצגים שונים כמקובל בעסקאות מסוג זה, וכן התחייבות של הבנק לשיפוי בגין הפרת מצגים וחביונות עבר בקשר עם הממכר, וזאת בכפוף למגבלת זמן ותקרת שיפוי מקסימאלית של 100% מסכום התמורה. כמו כן, כוללים הסכמי המכירה מגבלות אי תחרות מסוימות החלות על הבנק למשך עד ארבע שנים ממועד השלמת העסקה.
ביום 25 בינואר 2018 הושלמה מכירת פעילות ברוקראז' מוסדיים של הבנק לרוכשות, וביום 15 בפברואר הושלמה מכירת פעילות ברוקראז' פרטיים של הבנק לרוכשות. בכך הושלמה העסקה.
הצדדים הסכימו ביניהם כי הבנק ימשיך לתת שירותי חבר בורסה ותפעול ניירות ערך לחלק מהפעילות שנמכרה, לתקופה של מספר חודשים, ולא יאוחר מיום 30 ביוני 2018.
בניכוי הוצאות שונות להשלמת העסקה, הבנק ירשום בספריו בשנת 2018 רווח לפני מס בגין העסקה בסך של כ-15 מיליוני ש"ח.
- 4 לאור מכירת פעילות הברוקראז', הוסכם בין הבנק ובין הספק אשר נתן לו שירותי מיקור חוץ בקשר לפעילות האמורה, על העברת מכלול המחלוקות שהתגלעו ביניהם בהקשר זה, להכרעת בורר שהוסכם על הצדדים. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון בשנת 2018 נרשמו הכנסות בגין המכירה בסך 14.5 מיליוני ש"ח אשר הוצגו בסעיף הכנסות אחרות. בהמשך לדיווח מיום 18 בינואר 2018, לפיו החליט דירקטוריון הבנק להציע לבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, למכור את כל מניות הבנק בחברת הבורסה, בהתאם לעקרונות שפורטו בפניית הבורסה מיום 28 בדצמבר 2017 שהופנתה לכלל בעלי המניות בבורסה, ביום 17 באפריל 2018 התקבלה בבנק הודעת חברת הבורסה בדבר קיבול הצעת הבנק למכירת מניות הבנק כאמור. השלמת העסקה תהיה טעונה, בין היתר, אישור רשות ניירות ערך ואישור רשות ההגבלים העסקיים (במידת הצורך).
- 5 ככל ולא יתקבלו איזה מהאישורים הדרושים לביצוע העסקה או לא תושלם העסקה, מכל סיבה שהיא, עד ליום 19 ביוני 2018, ומועד זה לא הוארך בהסכמה, תתבטל העסקה. כאמור לעיל, השלמת העסקה תלויה בהתקיימותם של תנאים שונים, לרבות קבלת אישורים רגולטוריים, ולפיכך, למועד דוח זה אין כל וודאות כי העסקה תושלם.
ככל שתתקבל הצעת הבנק במלואה, צפי הבנק לקבל בתמורה במעמד השלמת העסקה (קלוזינג) סך של כ-27 מיליוני ש"ח ולרשום רווח לפני מס בסכום דומה (התמורה בגין המניות כאמור משקפת מחיר של 500 מיליון ש"ח לבורסה).
ביום 1 בפברואר 2018, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים מקבוצת כלל ביטוח ("הרוכשות"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 50% מזכויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 600 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק במהלך תקופה מוגדרת שהוסכמה בין הצדדים ("תיק הלוואות").
יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת בחלק תיק הלוואות שנמכר וזכויות הבנק בחלק שנותר בבעלותו תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו).
בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק הלוואות שנרכשעלידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו. ביום 21 בפברואר 2018 הושלמה העסקה ו-50% מזכויות הבנק בתיק הלוואות הומחו לרוכשת בהמחאת מכר בלתי חוזרת, סופית וגמורה.
הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 10.7 מיליוני ש"ח אשר הוצגו בסעיף הכנסות מימון שאין מריבית.

6 ביום 7 במאי 2018 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilA+, ואת תחזית הדירוג החיובית.

7 ביום 27 במרץ, 2018, ובהמשך להחלטת דירקטוריון הבנק, שלח יו"ר הדירקטוריון מכתב לדירקטוריון בנק דקסיה ישראל בע"מ (להלן: "בנק דקסיה") שבו הודיע דירקטוריון הבנק את רצונו להיכנס עם דירקטוריון בנק דקסיה בזמן הקרוב לתהליך של בחינה ומו"מ ביחס לביצוע רכישה ע"י בנק ירושלים של 100% ממניות בנק דקסיה ע"י הבנק ולאחר מכן מיזוג עם בנק ירושלים (להלן: "העסקה"). בהמשך לכך, התקבלה תשובת דירקטוריון בנק דקסיה ביום 17 באפריל, 2018, לקבלת פרטים נוספים על העסקה המוצעת. בתשובה למכתב הנ"ל, שלח הבנק ביום 6 במאי, 2018, מכתב נוסף לבנק דקסיה בקשר לתהליך הבחינה והמו"מ ביחס לעסקה ובו הצעה לדון בהקדם בישיבה בין הצדדים בנושא. כפי שצוין במכתב הנ"ל, עסקה כזו, ככל שיוסכם עליה, תהיה טעונה אישור האורגנים של הבנקים וכן אישור הרגולטורים כנדרש על פי דין.

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם.

בנק ירושלים בע"מ וחברות מוחזקות שלו

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגד הבנקאי ואופן ניהולם - תוכן עניינים

149	הדירקטוריון
149	נושאי משרה בכירה
149	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
149	המבקר הפנימי
150	מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים
150	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
152	דירוג האשראי של הבנק
153	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות מאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

הדירקטוריון

מתחילת שנת 2018 ועד מועד פרסום הדוח, לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון, אשר מפורט בדוח השנתי לשנת 2017 החל מעמוד 231, למעט סיום כהונתה של ד"ר נורית קראוס ביום 28 בינואר, 2018, בתום כהונתה השנייה כדירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות, התשנ"ט - 1999 (להלן: "חוק החברות") וכדירקטורית חיצונית על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301").

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק עשרה דירקטורים בהם שלושה דירקטורים חיצוניים כהגדרתם בחוק החברות שהינם גם דירקטורים חיצוניים על פי הוראה 301 וכן דירקטורית אחת בלתי תלויה כהגדרתה בחוק החברות שהנה גם דירקטורית חיצונית לפי הוראה 301.

מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי 2017 ולפיה דירקטוריון תאגיד בנקאי יורכב מלא יותר מ-10 דירקטורים.

יצוין, כי ביום 14 באוקטובר 2010 פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומבנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים. למועד הדוח עומד הרכב דירקטוריון הבנק ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על-פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים.

עוד יצוין, כי דירקטוריון הבנק אישר ביום 18 בינואר 2018, ובהתאם לסעיף 28 (ה) להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי 2017 מדיניות למשך כהונה מקסימלית של יו"ר הדירקטוריון. בהתאם למדיניות הדירקטוריון כאמור, התקופה המרבית שנקבעה לכהונה של יו"ר דירקטוריון הבנק על-פי המדיניות הנה 10 שנים.

נושאי משרה בכירה

ביום 31 בדצמבר, 2017 הודיע מר מיכאל טייך, משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת המשאבים וחבר הנהלת הבנק, על פרישתו. מר טייך חדל לכהן כנושא משרה בבנק ביום 31 במרץ 2018.

ביום 28 בפברואר, 2018 אישר דירקטוריון הבנק את מינויה של עו"ד אודליה ניסן לקצינת הציות והאחריות למניעת הלבנת הון, בכפיפות לעו"ד שרית וייסטרן, סמנכ"ל, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה.

ביום 28 בפברואר, 2018, הודיעה גב' דפנה לנדאו, סמנכ"ל, מנהלת הסיכונים הראשית, מנהלת חטיבת הסיכונים וכן חברת הנהלה על סיום עבודתה בבנק. גב' לנדאו תחדל לכהן כנושאת משרה בבנק ביום 31 במאי, 2018.

ביום 27 במרץ, 2018, אישר דירקטוריון הבנק את המינויים הבאים:

- ✓ מינויו של מר מריו ויינגורטין לסמנכ"ל, מנהל חטיבת משאבים וחבר הנהלת הבנק, בכפוף לכך שהמפקחת על הבנקים לא הודיעה על התנגדותה למינוי או שהודיעה על הסכמתה. ביום 30 באפריל, 2018 התקבלה הודעת המפקחת על הבנקים כי אין לה התנגדות למינוי. מר ויינגורטין החל לכהן בתפקידו במועד הנ"ל.
- ✓ מינויו של מר אריאל לוינגר לסמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי, מנהל חטיבת הסיכונים וכן חבר הנהלה, בכפוף לכך שהמפקחת על הבנקים לא הודיעה על התנגדותה למינוי או שהודיעה על הסכמתה. ביום 7 במאי, 2018 התקבלה הודעת המפקחת על הבנקים כי אין לה התנגדות למינוי. מר לוינגר יחל לכהן בתפקידו ביום 1 ביוני, 2018.
- ✓ גב' הגר פרץ-דיין מונתה לסמנכ"ל, מנהלת אגף שיווק, אסטרטגיה ופיתוח עסקי וחברת הנהלה.
- ✓ מר משה עומר, מנהל החטיבה הפיננסית וחבר הנהלת הבנק מונה למשנה למנכ"ל (קודם למינוי כיהן כסמנכ"ל בתפקיד הנ"ל).

עסקאות עם בעל שליטה

ביום 11 בינואר, 2018 אישרה ועדת הביקורת קריטריונים לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות לעסקאות בנקאיות שאינן חריגות וכן קריטריונים להגדרת עסקאות שאינן בנקאיות זניחות ושאינן זניחות. תוקף ההחלטה יהיה עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2018.

לפרטים אודות בעלי שליטה ותורשים מבנה החזקות בבנק ראה הצגה בדוח הכספי המבוקר לשנת 2017, עמוד 246.

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח הכספי לשנת 2017.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2018 אושרה בועדת ביקורת ביום 11 בדצמבר 2017, ובדירקטוריון ביום 27 בדצמבר 2017.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2017 נדון בועדת ביקורת ביום 25 בינואר 2018, ובדירקטוריון ביום 27 בפברואר 2018.

מגבלות חקיקה, תקינה, הנחיות פיקוח ואילוצים מיוחדים

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלקת הבורסה ומסלקת המעוף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלבנטיים.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות הבת של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח), וכן להנחיות משרד האוצר המסדירות את פעילותו של הבנק כעושה שוק באג"ח ממשלתיות.

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מפוקחות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפונים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגנים בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות דיור, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת שלו פועלים בהתאם לחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה בחלק מהחוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2017 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2017.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 363

ביום 24 לאפריל 2018 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 363 שעניינה ניהול סיכונים בשרשרת אספקה.

ההוראה מסדירה את האחריות המוטלת על הבנק לעבודה מאובטחת מול הספקים החיצוניים המהותיים, ואת חובותיו לניהול סיכונים בשרשרת הולמים בפעילות ספקים אלו בחצרותיהם, בחצרי הבנק ובמשקמים של אותם ספקים עם הבנק. ספק מהותי - גורם חוץ הנותן לבנק שירותים בתחומים הקשורים לטכנולוגיית המידע, כגון: תמיכה ו/או תחזוקת מערכת מידע, אחסון נתונים רגישים מחוץ לחצרי הבנק, שירותי מיקור חוץ טכנולוגיים, וכד'.

לפי ההוראה, על הבנק לקבוע עקרונות להתחייבות ספקים מהותיים בנושא ניהול סיכונים בשרשרת אספקה בעקרונות אלו ולכלול התייחסות לכך בהסכם, לערוך אחת לתקופה מיפוי של הספקים המהותיים, לדווח להנהלת הבנק במקרה ונמצא ספק שאינו עומד בהתחייבותו ועוד.

תחילת ההוראה לא יאוחר מ-6 חודשים מיום פרסומה, והיא חלה גם על הסכמים שנחתמו עם ספק מהותי עוד לפני כניסתה לתוקף.

הבנק נערך ליישום ההוראה.

תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין 367 ו-420

ביום 25 במרץ 2018 פורסמו ונכנסו לתוקפם תיקונים להוראות נב"ת 420 - משלוח הודעות בתקשורת, ונב"ת 367 - בנקאות בתקשורת, אשר מסדירים את האפשרות לפתיחת חשבון מקוון באמצעות טכנולוגיה לזיהוי ואימות חזותיים. בנוסף ניתנה בנב"ת 420 הקלה לשימוש בדוא"ל מהבנק ללקוח ללא הצפנה, ובכלל זה גם לגבי הודעות מכוח דין, בכפוף להערכת סיכונים מתאימה ובקורות נוספות כמפורט בהוראה. הנב"תים הללו, בנוסחם המתוקן, מקלים על אופן ההתנהלות הנדרש מהבנק בקשר עם מתן שירותים באמצעים מקוונים, ומהווים פלטפורמה לפיתוח השירותים הדיגיטליים שנותן הבנק ללקוחותיו.

החוק לצמצום השימוש במזומן התשע"ח - 2018

ביום 18 במרץ 2018 פורסם ברשומות החוק לצמצום השימוש במזומן התשע"ח - 2018. החוק קובע הגבלות לגבי האפשרות לתשלום במזומן, הן בקשר לעסקאות הנעשות עם עוסק והן לעסקאות הנעשות בין אנשים פרטיים. ההגבלות אינן חלות ישירות על מתן שירותים בנקאיים ללקוחות, אך הן משליכות על בדיקות שיבצע הבנק בגין כספי מזומן שיפקידו או ימשכו ללקוחותיו. כמו כן, החוק קובע הגבלות לגבי אפשרות ההסבה והסחירות של שיקים, ואוסר על בנק לפרוע שיקים מוסבים במקרים מסויימים. החוק יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2019, למעט ההוראות לפיהן תאגיד בנקאי אינו אמור לפרוע שיק אשר מתקיימות לגביו הגבלות המנויות בחוק, אשר יכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019. הבנק נערך להטמעת החוק בהתנהלותו ובנהליו.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) בנושא הקלות למעבר בין בנקים

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 פורסם ביום 14 במרץ 2018 ותחילתו 3 שנים מיום פרסומו. על פי התיקון לחוק, הוטלה על הבנקים חובה להיענות לבקשת לקוח (יחיד וכן תאגיד מסוג שקבע הנגיד בכללים) להעביר את הפעילות הפיננסית שלו מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר. נקבע כי על הבנק המעביר ועל הבנק הקולט, לבצע את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבעה ימי עסקים. על פי החוק, לנגיד בהסכמת שר האוצר, קיימת הסמכות לפטור באופן מלא או חלקי בנק בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) מיישום. בנק ירושלים ביקש פטור מיישום המהלך. טרם התקבל אישור בנק ישראל לפטור המבוקש.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

ביום 5 במרץ 2018 אושר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 (להלן: "החוק החדש") אשר צפוי להיכנס לתוקף בחודש ספטמבר 2019. החוק החדש מבטל את פקודת פשיטת הרגל וכן את הסעיפים הרלוונטיים לחדלות פירעון בפקודת החברות וקובע הוראות חדשות המשנות במידה רבה את דיני חדלות הפירעון. בין היתר, מגדיר החוק מחדש את סכומי המינימום המאפשרים פתיחת הליכי חדלות פירעון, את סמכויות השיפוט המוסמכות לדון בהליכי חדלות פירעון של יחידים ותאגידים, את היקף ואופי הסכומים המובטחים בשעבוד צף ובשיעבוד קבוע, את הליכי מינוי כונס הנכסים האחראי על כינוס נכסי החייב, ועוד. החוק החדש יחול על הליכי חדלות פירעון שהחלו לאחר מועד כניסתו לתוקף (ספטמבר 2019), גם אם נעשים בהסתמך על שעבודים קבועים שנוצרו לפני מועד פרסום החוק. שעבודים צפים שייכרתו עד יום התחילה של החוק יידונו לפי הדין הקיים אם הם מבטיחים, בין השאר, אשראי שניתן לפני יום התחילה. הבנק לומד את הוראות החוק ובוחן את ההתאמות אותן נדרש לבצע בהתנהלותו כתוצאה מהשינויים בדיני חדלות הפירעון כמתואר לעיל.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203

ביום 15 במרץ 2018 פורסם חוזר המעדכן את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 203 מדידה והלימות הון - הגישה הסטנדרטית-סיכון אשראי בהתאם לחוזר עודכן שיעור שקלול ההלוואות המובטחות במלואן על ידי משכנתאות על נכס למגורים כך שנקבע משקל סיכון 60% להלוואות בשיעור מימון הגבוה מ-60%.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 9 במאי 2017 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot (להלן: "מעלות") כי היא מותירה את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilA+, ומשנה את תחזית הדירוג לחיובית מיציבה. דירוגם של כתבי התחייבות הנדחים שהונפקו על ידי חברת הבת ירושלים מימון והנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי דירוג של ilA-. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III. דירוג כתבי התחייבות הנדחים המותנים (COCO) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilBBB+.

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

24 במאי, 2018

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוז			אחוז		
נכסים נושאי ריבית					
4.45	105.3	9,614.0	4.56	109.0	9,733.6
-	-	170.9	-	-	163.7
0.09	0.3	1,309.2	0.08	0.3	1,567.7
0.50	1.0	804.5	0.61	0.9	590.7
0.07	0.1	555.6	0.10	0.1	392.8
-	-	3.1	-	-	3.9
3.47	106.7	12,457.3	3.59	110.3	12,452.4
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	33.2	-	-	30.1
-	-	1,344.1	-	-	812.9
3.12	106.7	13,834.6	3.36	110.3	13,295.4
סך כל הנכסים					

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
אחוז			אחוז			
התחייבויות נושאות ריבית						
0.57	13.1	9,224.9	0.65	14.9	9,048.4	פקדונות הציבור
0.04	0.2	1,509.5	0.05	0.2	1,264.8	לפי דרישה
0.62	12.0	7,715.4	0.75	14.7	7,783.6	לזמן קצוב
2.96	0.3	41.0	3.34	0.3	36.4	פקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	0.3	פקדונות הממשלה
0.08	0.1	510.7	-	-	162.5	ני"ע שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
1.70	6.5	1,537.4	1.10	4.3	1,565.0	אגרות חוב
0.71	20.0	11,314.0	0.72	19.5	10,812.6	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
-	-	1,513.5	-	-	1,401.9	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	197.9	-	-	128.6	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
0.61	20.0	13,025.4	0.63	19.5	12,343.1	סך כל ההתחייבויות
809.2			952.3			סך כל האמצעים ההוניים
-	13,834.6		-		13,295.4	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.76			2.87			פער הריבית
2.81	86.7	12,457.3	2.95	90.8	12,452.4	תשואה נטו ⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	
מטבע ישראלי לא צמוד						
3.72	70.1	7,644.3	3.77	75.7	8,143.7	סך נכסים נושאי ריבית
(0.60)	(10.7)	7,174.4	(0.75)	(13.7)	7,255.3	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.12			3.02			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
3.25	27.1	3,377.5	3.28	25.1	3,103.0	סך נכסים נושאי ריבית
(0.98)	(7.7)	3,131.0	(0.48)	(3.4)	2,750.8	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.27			2.80			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.67	9.5	1,435.5	3.19	9.5	1,205.7	סך נכסים נושאי ריבית
(0.63)	(1.6)	1,008.6	(1.18)	(2.4)	806.5	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.04			2.01			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.47	106.7	12,457.3	3.59	110.3	12,452.4	סך נכסים נושאי ריבית
(0.71)	(20.0)	11,314.0	(0.72)	(19.5)	10,912.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.76			2.87			פער הריבית

הערות בסוף הנספח.

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 31 במרץ 2018

נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לשלושה החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 לעומת שלושה החודשים שהסתיימו ב-31 במרץ 2017			
שינוי נטו	בגלל שינוי מחיר	גידול (קטון) כמות ⁽⁹⁾	
מליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית			
3.7	2.4	1.3	אשראי לציבור בישראל
(0.1)	0.2	(0.3)	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
3.6	2.6	1.0	סך הכל הכנסות הריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
1.8	2.1	(0.3)	פקדונות הציבור בישראל
(2.3)	(2.3)	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(0.5)	(0.2)	(0.3)	סך כל הוצאות הריבית

- (1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכחה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018 ו-31.3.2017 בסך 0.2 מיליון ש"ח ו-0.6 מיליון ש"ח.
- (5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (6) עמלות בסך 0.6 ו-0.2 מיליון ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2018 ו-31.3.2017, בהתאמה.
- (7) לרבות מכשירים נגזרים.
- (8) תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

אינדקס ומילון מונחים

למילון המונחים ששימשו בעריכת דוח זה, ראה בדוח הכספי השנתי של הבנק לשנת 2017 (עמודים 312-317).

אינדקס

א

אשראי לציבור 13, 17, 25, 42, 43, 44, 45, 77, 83, 85, 100, 101, 102, 103, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 153, 155

ב

בנק ישראל 18, 21, 28, 30, 39, 52, 57, 66, 67, 68, 147, 150, 151

ד

דירקטוריון 5, 7, 19, 20, 28, 30, 38, 39, 48, 62, 63, 65, 71, 78, 142, 143, 149

ה

הון כולל 27, 28, 106
הון רובד 1 27, 28, 29, 106, 107
הוצאות 17, 22, 31, 33, 34, 35, 36, 42, 43, 44, 45, 81, 85, 88, 92, 93, 95, 103, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 142, 154, 155
הוצאות בגין הפסדי אשראי 17, 23, 31, 34, 36, 42, 43, 44, 45, 81, 85, 103, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 124, 142, 154, 155

הכנסות מימון שאינן מריבית 22, 23, 77, 93, 95, 142
הלימות הון 13, 27, 28, 77, 106, 107
הפרשה להפסדי אשראי 17, 25, 43, 44, 45, 55, 83, 100, 101, 102, 103, 119, 120, 121, 131, 155
הפרשה למיסים 24, 81, 116, 117, 118

י

יחס מינוף 13, 29, 107

מ

מגבלות 13, 18, 28, 39, 43, 44, 45, 46, 54, 55, 57, 63, 65, 114, 142, 147, 150
מיסים נדחים 85, 106
מכשירים נגזרים 22, 26, 43, 44, 45, 63, 83, 85, 89, 93, 110, 111, 112, 113, 114, 132, 133, 134, 135, 136, 137

138, 139, 140, 155

משכורות 17, 81

משכנתאות 19, 36, 141, 152

נ

ניירות ערך 13, 15, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 33, 57, 65, 68, 69, 82, 83, 85, 86, 89, 90, 91, 92, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 108, 115, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 150, 155

נכסי סיכון 27, 106, 116, 117, 118

ס

סייבר 18, 66, 67, 150

סיכון נזילות 11, 26, 64

סיכון ציות 18

סיכון רגולטורי 18

סיכון שוק 11, 27, 56

סיכון תפעולי 11, 27, 66, 106

ע

עמלות 17, 81, 150, 155

פ

פחת 85

פיקדונות הציבור 13, 26, 64, 65, 77, 83, 85, 92, 104, 116, 117, 118, 132, 133, 134, 136, 137

ר

רווח והפסד 17, 62, 63, 77, 81, 87, 88, 89, 90, 95, 98, 141

רווח כולל 24, 27, 84, 96, 97, 98, 155

רווח נקי 17, 27, 33, 35, 36, 81, 82, 84, 85, 116, 117, 118

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סקטור נדל"ן

רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה - רוממה

רח' שמגר 21, ירושלים

סניף תל אביב

רח' אחד העם 21, ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה
רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף מודיעין עילית
רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית

סניף קריון
דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת
מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

סניף סחנין
קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין

סניף כרמיאל
רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל

סניף אום אל פחם
קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם

סניף אלעד
רח' רבי יהודה הנשיא, 94 אלעד

סניף בית שמש
רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש

סניף ביתר עלית
רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן - תמרים, ביתר עלית

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

בנק ירושלים

כתובתינו באינטרנט:

www.bankjerusalem.co.il